

Foto op de omslag:

Het Grote Downloaddebat van 27 mei 2010 in Amsterdam. Aanwezigen van links naar rechts: Judith Swinkels, Fred Teeven, Arda Gerken, Mariko Peters, Samir Alloui, Martijn van Dam, Francisco van Jole.

Bron:

<<http://erikbouwer.wordpress.com/2010/05/27/het-grote-download-debat-27-mei-2010/>>

Lotte Anemaet
Tesselschadestraat 42A
2332 BL Leiden
S0514497
0633676551
l.anemaet@umail.leidenuniv.nl

Rechtsgeleerdheid
12 januari 2011
Dhr. prof. mr. D.J.G. Visser
Talent Programma
Tutorial Intellectueel Eigendomsrecht
Universiteit Leiden

Voorwoord

*'All of intellectual property law is an act of imagination'*¹

Een fascinerende zin, een zin die mij niet losliet. Het zou betekenen dat alle creatieve geesten bijzonder hun best zouden moeten doen om het publiek te overtuigen van hun creatieve en nieuwe prestatie. Het zou betekenen dat de simpele nabootser wel degelijk zijn publiek zou kunnen overtuigen van het vernieuwende karakter door ingenieurs in te spelen op het voorstellingsvermogen van dit hooggeëerde publiek. Het zou betekenen dat het idee achter deze scriptie niet bestaat als u, lezer, weigert dat te geloven. Het idee zweeft dan ergens rond en zal niet erkend worden. Een harde werkelijkheid: geen geloof, geen geld. In dit tastbare exemplaar zal ik met deze wetenschap dan ook mijn best doen om dit geloof tot stand te brengen en te activeren.

In dit voorwoord wil ik prof. mr. D.J.G. Visser van harte bedanken voor de begeleiding naar dit snelle resultaat. Ondanks zijn drukke bestaan heeft hij toch tijd weten vrij te maken. Daar ben ik hem erg dankbaar voor. Daarnaast ben ik aan mr. dr. C.E. Smith dank verschuldigd: hij heeft dit als coördinator van de Graduate School voor mij mogelijk gemaakt. Ten slotte wil ik mijn docenten van de opleiding Nederlandse taal en cultuur bedanken die mij gevormd hebben.

Leiden, 12 januari 2011

---

¹ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2005.

Samenvatting

De hoofdvraag in deze scriptie was op welke wijze er retorische middelen worden toegepast in het Nederlandse download debat om het ‘respect’ frame te bewerkstelligen. Discussianten in het debat proberen het publiek van hun standpunt te overtuigen. Dit kunnen zij doen door gebruik te maken van retorische middelen en frames. In het debat speelden de auteursrechten, het recht op privacy en het recht op informatie een belangrijke rol. Ook over het al dan niet handhaven van deze rechten werd verschillend gedacht. De discussies over auteursrechten ontstaan vaak doordat het intellectuele eigendomsrecht niet tastbaar is, terwijl het wel met fysieke objecten vergeleken wordt. In de discussies over het intellectuele eigendomsrecht zijn ethische visies te ontdekken. De standaard ethische visie gaat uit van een commerciële, vrijwillige, wederkerige en respectvolle uitwisseling. Deze visie kan op verschillende manieren beargumenteerd worden, maar ook verworpen worden. Er zijn vier frames die kunnen worden ingezet om het ‘respect’ frame op te bouwen, namelijk ‘Respecteer het auteursrecht’, ‘Doe je klanten geen proces aan’, ‘Software zou vrij moeten zijn’ en ‘Ik houd van delen’. In dit onderzoek is de literatuur bestudeerd van Grimmelmann, van wie deze frames afkomstig zijn, de klassieke retorica en de meer moderne inzichten van Van Gorp en Lakoff. Aan de hand van een lijst met retorische middelen, opgesteld door Van Gorp, is de tekst van het ‘Grote Downloaddebat’ geanalyseerd op het mogelijk toepassen van retorische middelen en frames.

Uit het onderzoek bleek dat alle vier de frames werden toegepast verdeeld over vijf sprekers. In het eerste frame ‘Respecteer het auteursrecht’ werd er nauw aangesloten bij de standaard visie. Op de bescherming van de rechten van de auteur werd gewezen. Ook werd er vaak een vergelijking getrokken met het strafrecht: illegaal downloaden zou worden gezien als diefstal, waardoor er een sterker handhavingsrecht ontstaat. In het tweede frame ‘Doe je klanten geen proces aan’ wordt het argument gebruikt dat de consument wel wil betalen, maar onder eerlijke voorwaarden. Er wordt benadrukt dat het om veel mensen gaat en de positie van het publiek wordt vermenschlijkt. Daarnaast worden mogelijke tegenstanders zwart gemaakt. Ook in dit frame wordt de standaard ethische visie aangehangen. In het derde frame ‘Software zou vrij moeten zijn’ wordt de standaard ethische visie verworpen. Vaak wordt er gewezen op de schending van informatierechten, die gekoppeld worden aan democratische waarden. In het vierde frame ‘Ik houd van delen’ is niet helemaal duidelijk of de ethische visie wordt verworpen. Belangrijk is het begrip ‘delen’, dat met voorbeelden goed werd geïllustreerd. De maker wordt geprezen wanneer hij besluit afstand te doen van zijn recht en besluit de informatie aan het publiek vrij te geven.

Uit de analyse blijkt dat er in een debat verschillende argumentatielijnen gevolgd kunnen worden. Verschillende argumenten zijn mogelijk, maar alle standpunten van de vijf sprekers gaan uiteindelijk terug op het ‘respect’ frame en verwijt de ander te weinig respect te tonen. Daarom moet het auteursrechtstelsel in het ene geval wel gehandhaafd worden en in het andere geval niet. Het onderzoek bevestigt daarmee het belang van frames en de aanwezigheid daarvan in de hersenen. Ook laat het de noodzaak daarvan zien: frames zijn overal. Wanneer de discussiant weet welke frames er spelen, wat zijn eigen frames zijn, dan is het mogelijk om retoricus effectief te zijn in het debat.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Samenvatting	3
1 Inleiding	6
1.1 Discussies over het fenomeen illegaal downloaden	6
1.2 Overtuigingskracht in discussies	8
1.3 Probleemstelling	8
2 Het niet-fysieke intellectuele eigendomsrecht	10
2.1 Het intellectueel eigendomsrecht als creatie van het voorstellingsvermogen	10
2.2 Intellectueel eigendomsrecht, taal en diefstal	11
2.3 Conclusie hoofdstuk 2	12
3 Ethische visies	13
3.1 Ethische visies in het bedrijfsgeheimenrecht	13
3.1.1 Ethische retoriek in het recht op bescherming van bedrijfsgeheimen	13
3.1.2 Ethische grondnormen als rechtvaardiging van een standpunt	15
3.1.3 Ethische visie verruimt mogelijkheid voor ethische concurrentie	16
3.2 De standaard ethische visie van het auteursrecht	17
3.2.1 Structuur van de Auteurswet	17
3.2.2 Motivering door rechters in auteursrechtzaken	18
3.3 Ethische visies in Amerika	20
3.3.1 'Respecteer het auteursrecht'	21
3.3.2 'Doe je klanten geen proces aan'	22
3.3.3 'Software zou vrij moeten zijn'	25
3.3.4 'Ik houd van delen'	27
3.4 Conclusie hoofdstuk 3	29
4 Overtuigingskracht in discussies	32
4.1 Klassieke retorica: Aristoteles	32
4.2 Framing: Baldwin van Gorp	33
4.3 Frames in het politieke debat: George Lakoff	34
4.3.1 Het belang van frames	34

4.3.2 De taal van de hersenen	34
4.3.3 Woorden en politiek	35
4.4 Conclusie hoofdstuk 4	35
5 Analysemodel	37
5.1 Methode	37
5.2 Retorische middelen	37
5.3 Conclusie hoofdstuk 5	39
6 Resultaten	40
6.1 Ot van Dalen, <i>Bits of Freedom</i>	40
6.1.1 Opvallende punten	40
6.1.2 Interpretatie frame	41
6.2 Tim Kuik, <i>BREIN</i>	42
6.2.1 Opvallende punten	42
6.2.2 Interpretatie frame	43
6.3 Leah Postma, <i>Consumentenbond</i>	43
6.3.1 Opvallende punten	43
6.3.2 Interpretatie frame	44
6.4 Niels Aalberts, <i>Kyteman</i>	44
6.4.1 Opvallende punten	44
6.4.2 Interpretatie frame	45
6.5 Erwin Angad-Gaur, <i>Platform Makers</i>	45
6.5.1 Opvallende punten	45
6.5.2 Interpretatie frame	46
6.6 Conclusie hoofdstuk 6	46
7 Discussie en besluit	48
7.1 Conclusie	48
7.2 Interpretatie van de resultaten	50
7.3 Waarde van het onderzoek en aanbevelingen	51
Literatuur	52
Bijlagen: Analyse tekst ‘Het Grote Downloaddebat’	57

1 Inleiding

Genoeg is genoeg. We hebben jarenlang moeten toekijken naar de laatste stuip trekkingen van de dinosaurus die wild om zich heen slaat en dieren vertrapt. Het resultaat is een ravage. Maar het is maar weinig organisaties gelukt om in zo weinig tijd zo ongewenst te maken bij zo'n grote groep Nederlanders. Dit moet anders. De maat is vol. We willen geen download verbod, maar een internetrecht.²

Zo begint Ot van Dalen, de directeur van Bits of Freedom, het download debat dat gehouden werd op 27 mei 2010 in Amsterdam. Hij spreekt duidelijke taal: geen download verbod, maar een internetrecht. Hij roept een verwoestend beeld op van een alles vertrappende dinosaurus, een verschrikking waar niemand op zit te wachten. En met als consequentie dat het wel anders moét met het auteursrecht. Niet in de vorm van een download verbod, maar in een recht voor die zo grote groep Nederlanders om zelf te beslissen wat zij met hun internetverbinding doen.

1.1 Discussies over het fenomeen illegaal downloaden

Het citaat geeft al aan dat het auteursrecht niet door iedereen als vanzelfsprekend wordt beschouwd. Dat er van alles gratis kan worden gedownload, vinden mensen steeds normaler.³ Dit strookt echter niet met de gedachte dat voor de creatie en het gebruiken van creatieve informatie betaald moet worden. Een commissie van Tweede Kamerleden, de Commissie Gerkens⁴, hebben met de regering ten tijde van het Grote Downloaddebat, voorgesteld om een forfaitaire heffing op blanco informatiedragers, zoals cd's en dvd's, af te schaffen. Daarnaast wilden zij in de wet opnemen dat privé kopiëren, dan wel downloaden, uit illegale bron niet is toegestaan. Dit past in de lijn met het privé-kopieer en download verbod dat er al sinds lange tijd is voor computerprogramma's en games. Discussianten die tegen een verbod op downloaden uit illegale bron, ook wel het download verbod genoemd, zijn onder andere Bits of Freedom, Consumentenbond en GroenLinks.

In het download debat zijn er verschillende rechten in het geding, namelijk intellectuele eigendomsrechten en meer concreet het auteursrecht, het recht op privacy en het recht op informatievrijheid. Er is een spanningsveld tussen de drie verschillende rechten. Het auteursrecht is in artikel 1 van de Auteurswet opgenomen: 'Het auteursrecht is het uitsluitend recht van den maker van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, of van diens rechtverkrijgenden, om dit openbaar te maken en te verveelvoudigen, behoudens de beperkingen, bij de wet gesteld'.⁵ De gedachte achter het auteursrecht is, dat het rechtvaardig is dat de maker ook de vruchten mag plukken van zijn eigen creatie. Daarnaast is het auteursrecht nuttig voor de maatschappij, men

---

² Zie voor de speech van de eerste spreker Ot van Dalen van het download debat op 27 mei 2010: <http://www.engagetv.com/webcast_het_grote_downloaddebat>. Zie verder de bijlagen.

³ Zie ook: F. Toussaint, 'Ik wil moeiteloos en kosteloos muziek downloaden', *Trouw*, 17 november 2010, <http://www.trouw.nl/nieuws/article3302067.ece/_Ik_wil_moeiteloos_en_kosteloos_muziek_downloaden_.html>

⁴ A. Gerkens (e.a.), *Auteursrechten. Een rapport*,

<http://www.tweedekamer.nl/images/Eindrapport_parlementaire_werkgroep_auteursrechten_118-189136.pdf>

⁵ F.C.M.A. Michiels, H.J. Sniijders (red.), *Kluwer college bundel 2010-2011. Wetteksten I Privaatrecht*, Kluwer, Deventer, 2010, p. 1521.

hoopt dat de maker door de privaatrechtelijke beloning meer creatieve prestaties levert waar de maatschappij wat aan kan hebben.⁶ Bescherming van dit recht is wenselijk, maar tegenstanders van het auteursrecht zullen erop wijzen dat het uitsluitend recht te ruim is. Het zou te lang duren of te veel verbieden en te weinig beperkingen kennen. Tevens zou het auteursrecht worden misbruikt, omdat er te hoge prijzen worden gevraagd of omdat er te weinig legaal aanbod op internet zou zijn. Ook het recht op privacy is een groot goed: het is namelijk het recht om met rust te worden gelaten.⁷ Tegenargumenten hiervoor zijn dat het recht te ruim wordt geïnterpreteerd, zoals het verbod op het vanuit huis illegale informatie verspreiden, dan wel wordt misbruikt, omdat grootschalig illegaal downloaden weer niet mag. Ten slotte houdt het recht op informatievrijheid, het recht op de vrijheid van meningsuiting samen met het recht om meningen en ideeën van anderen te ontvangen, in.⁸ Auteursrechthebbers zullen echter beargumenteren dat het recht op informatievrijheid niet het recht geeft op onbeperkt gratis informatie en dat er soms een redelijke vergoeding moeten worden bepaald voor de informatie. Het recht van informatievrijheid zou bovendien niet het recht op het schenden van rechten van anderen geven.⁹

Ook over het bewerkstelligen van de rechten wordt verschillend gedacht. Enerzijds kan er voor handhaving worden gekozen, maar dan is het de vraag waar, wanneer en tegen wie er moet worden gehandhaafd: commerciële of particuliere aanbieders, gebruikers of tussenpersonen? Anderzijds kan er voor een heffing worden gekozen op bijvoorbeeld losse dragers als cd's en dvd's of op andere geheugens als usb-sticks en mp3-spelers. Of zelfs een heffing op de internettoegang of het internetabonnement. Er zijn allerlei keuzes die gemaakt kunnen worden. Verder kan er worden gevraagd hoe hoog de heffing moet zijn. Er kan ten slotte ook voor een heel andere weg worden gekozen, namelijk het opheffen van het auteursrecht. De gedachte is dan dat het auteursrecht niet te handhaven is en dat auteurs niet via het internet hun geld moeten verdienen, maar op andere manieren, zoals live-concerten en optredens.¹⁰

Inmiddels is door het Hof in de rechtszaken *Eyeworks/FTD*¹¹ en *ACI/Thuiskopie*¹² bepaald dat kopiëren uit illegale bron in Nederland is toegestaan. Het hof heeft beslist in *Eyeworks/FTD* dat FTD wel onrechtmatig handelt jegens Eyeworks, omdat zij het illegaal uploaden van de film 'Komt een vrouw bij de dokter' van Eyeworks stimuleert. Er kan echter geen onrechtmatig handelen van FTD worden gezien in het faciliteren van het downloaden van die film, omdat het

---

⁶ P.A.C.E. van der Kooij, S.J.A. Mulder: *Hoofdzaken intellectuele eigendom*, Kluwer, Deventer, 2010, p. 82.

⁷ In artikel 17 IVBPR staat: '1. Niemand mag worden onderworpen aan willekeurige of onwettige inmenging in zijn privé leven, zijn gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling, noch aan onwettige aantasting van zijn eer en goede naam, 2. Een ieder heeft recht op bescherming door de wet tegen zodanige inmenging of aantasting.' F.C.M.A. Michiels, H.J. Snijders (red.), *Kluwer college bundel 2010-2011. Wetteksten I Privaatrecht*, Kluwer, Deventer, 2010, p. 4507.

⁸ De vrijheid van meningsuiting is opgenomen in artikel 10 EVRM, artikel 19 IVBPR, artikel 7 Nederlandse Grondwet.

⁹ <<http://www.boek9.nl/www.delex-backoffice.nl/uploads/file/Boek9%20/Andere%20stukken/Downloaddebat%20Programma%20Stellingen%20b.pdf>>

¹⁰ <<http://www.boek9.nl/www.delex-backoffice.nl/uploads/file/Boek9%20/Andere%20stukken/Downloaddebat%20Programma%20Stellingen%20b.pdf>>

¹¹ Hof 's-Gravenhage, 15 november 2010, *LJN* BO398

¹² Hof 's-Gravenhage, 15 november 2010, *LJN* BO3982.

downloaden uit illegale bron naar Nederlands recht is toegestaan. In *ACI/Thuiskopie* kwam naar voren dat er rekening moet worden gehouden bij de vaststelling van de hoogte van de Thuiskopievergoeding, ter compensatie van het privé-kopiëren, door het toestaan van downloaden uit illegale bron. Ongeacht of er voldaan is aan de drie-stappen-toets uit de Auteursrechtlijn, moet de uitleg achter artikel 16c Auteurswet prevaleren met als gevolg dat kopiëren uit illegale bron is toegestaan (r.o. 7.12).¹³

1.2 Overtuigingskracht in discussies

Discussianten zullen tijdens het argumenteren proberen het publiek overtuigen van hun standpunt mede omdat er verschillende benaderingen en invalshoeken mogelijk zijn. Vooral ook omdat kwesties omtrent het illegaal downloaden niet vaststaan en de oplossing nog niet gevonden is. Belangrijk in dat overtuigingsproces vormen de retorische middelen die door de discussiant kunnen worden toegepast. Zeer bepalend voor dat overtuigingsproces is of er frames worden ingezet: op eenvoudige wijze wordt een bepaald denkkader opgeroepen, waarin de argumenten in precies dat licht worden geïnterpreteerd, zoals dat voor de discussiant het beste uitkomt.

Van oudsher is er al veel onderzoek gedaan naar de retorische middelen. Al voor het begin van de jaartelling heeft Aristoteles de retorica bestudeerd. Hij gaf adviezen voor sprekers die een politieke, juridische of een gelegenheidsrede moesten houden. Latere onderzoekers hebben zich verder ontwikkeld in cognitieve processen, dat tot uiting komt in de theorie van 'framing'. Van Gorp¹⁴ heeft zich vooral in journalistieke teksten verdiept, terwijl Grimmelmann¹⁵ met zijn onderzoek naar de ethische visies zich vooral op het recht heeft gericht. Lakoff¹⁶ heeft zich bezig gehouden met Amerikaanse politieke discussies.

In dit onderzoek is gepoogd om deze verschillende uitgangspunten te combineren en uiteindelijk toe te passen op een Nederlands debat over het illegaal downloaden.

1.3 Probleemstelling

Het doel van dit onderzoek is het gebruik van frames door discussianten in het download debat te onderzoeken en te beschrijven. Het uitgangspunt is dat discussianten graag het debat willen winnen, helemaal omdat het debat vlak voor de nieuwe Tweede Kamerverkiezingen werd gehouden. En dus met als gevolg dat er veelvuldig frames zullen worden opgebouwd met retorische middelen.

Een belangrijke kernwaarde in het debat is het wederzijdse respect tussen de maker en het publiek. De wet op het auteursrecht gaat er immers vanuit dat de discussianten sociale en ethische wezens zijn, die op gelijke wijze worden aangezet tot het eerlijk uitwisselen van goederen. Het verschil zit echter in de manier waarop dat respect wordt uitgedrukt. De

---

¹³ Hof 's-Gravenhage, 15 november 2010, LjN BO3982.

¹⁴ B. van Gorp, *Framing asiel. Indringers en slachtoffers in de pers*, Acco, Leuven/Voorburg, 2006.

¹⁵ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009.

¹⁶ G. Lakoff, *The Political Mind: Why You Can't Understand 21st Century American Politics with an 18th Century Brain*, Viking Penguin, New York, 2008.

rechthebbenden vinden dat het publiek hen niet genoeg respecteren, terwijl de consumenten, beargumenteren dat de rechthebbenden niet genoeg respect tonen aan het publiek.

James Grimmelmann heeft onderzocht dat er vier soorten frames in het download debat worden toegepast, namelijk 'Respecteer het auteursrecht', 'Doe je klanten geen proces aan', 'Software zou vrij moeten zijn' en 'Ik houd van delen'.¹⁷ Deze vier frames zullen centraal staan in de analyse van het download debat. Om deze vier frames te kunnen onderzoeken, zal een analysemodel toegepast worden, waarin de retorische middelen zijn opgenomen. Grimmelmann heeft deze frames onderzocht in het Amerikaanse debat. In dit onderzoek zal de focus op het Nederlandse download debat gelegd worden. Het corpus zal daarom ook bestaan uit een uitgeschreven tekst afkomstig van het opgenomen eerste gedeelte van het Nederlandse Grote Downloaddebat van 27 mei 2010.

De argumentatielijnen van de vier frames zijn gebaseerd op hetzelfde ethische argument, namelijk het beroep op het wederzijdse respect, maar pakken verschillend uit. Aanhangers van de informatievrijheid zien een beperking daarop als wezenlijk onethisch, terwijl aanhangers van de auteursrechten een beperking daar op weer als volstrekt onethisch beschouwen. De hoofdvraag die bij dit onderzoek centraal staat, luidt dan ook: *Op welke wijze worden er retorische middelen toegepast in het Nederlandse download debat om het 'respect' frame te beverksstelligen?*

Een vraagstelling die van belang kan zijn, omdat deze frames de overtuigingskracht van de politieke argumenten in de publieke arena beïnvloeden en prikkelende claims maken over hoe het intellectuele eigendomsrecht eruit zou moeten zien. De benadering van het onderzoek is beschrijvend: het beargumenteert niet dat deze frames een antwoord geven op de vraag hoe het intellectuele eigendomsrecht er precies uit zou moeten zien, maar het beargumenteert wel op welke wijze de frames via retorische middelen wordt opgebouwd.

De scriptie is als volgt opgebouwd: eerst zal het niet-fysieke intellectuele eigendomsrecht worden besproken (hoofdstuk 2). Vervolgens komt de ethische visie en de vier frames die Grimmelmann heeft geanalyseerd aan de orde in hoofdstuk 3, waarna in hoofdstuk 4 de literatuur over de klassieke retorica en theorie over 'framing' zal worden beschreven. Vervolgens zal de analyse-methode besproken worden die gevolgd is (hoofdstuk 5) voor de tekstanalyse van het Grote Downloaddebat, die opgenomen is in de bijlage. In hoofdstuk 6 zullen de resultaten van het onderzoek worden weergegeven. Ten slotte wordt er in hoofdstuk 7 een conclusie geformuleerd, waarin een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag. Verder zullen de resultaten worden geïnterpreteerd en de waarde van het onderzoek zal worden aangegeven met daarbij aanbevelingen voor verder onderzoek.

---

¹⁷ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2007.

2 Het niet-fysieke intellectuele eigendomsrecht

In de discussies over het download debat worden de intellectuele eigendomsrechten vaak vergeleken met fysieke eigendomsrechten. Vaak wordt het illegaal downloaden in één adem genoemd met bijvoorbeeld het stelen van een auto. Het verschil is echter dat het hier om twee verschillende soorten goederen gaat elk met een eigen handhavingprocedure. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op wat intellectuele eigendomsrechten zijn en wordt de vergelijking die gemaakt wordt met het strafrecht, besproken.

2.1 Het intellectueel eigendomsrecht als creatie van het voorstellingsvermogen

Bepalend in de discussie over het download debat, is dat het een intellectueel eigendomsrecht betreft en niet een zakelijk eigendomsrecht. Het gaat om een subjectief recht, dat wat het rechtskarakter betreft wel overeenkomsten vertoont met het begrip eigendom zoals is verwoord in Boek 5 BW, maar toch op een aantal punten niet hetzelfde is. Zowel de intellectuele als de zakelijke eigendomsrechten zijn absolute rechten die in principe ingeroepen kunnen worden tegen iedereen. Als er een inbreuk op die rechten wordt gemaakt, dan kan er een verbods- en een schadevergoedingsactie volgen.¹⁸ Er zijn echter ook verschillen. Het intellectuele eigendomsrecht heeft geen betrekking op zaken, wat inhoudt dat het niet gaat om voor menselijke beheersing vatbare stoffelijke objecten (art. 3:2 BW jo. Art. 5:1 BW), maar het gaat om een vermogensrecht, zoals is beschreven in art. 3:6 BW. Verder hebben bijna alle intellectuele eigendomsrechten een beperkte geldingsduur. Ook zijn de rechten in geografisch opzicht beperkt, want meestal kan het recht alleen worden geëxploiteerd in het land of de groep landen waar de bescherming is verworven. De houder van een intellectueel eigendomsrecht is ten slotte slechts bevoegd om tegen handelingen van derden op te treden, als het handelen in de commerciële sfeer plaatsvindt.¹⁹

Dat het intellectuele eigendomsrecht niet een stoffelijk object is dat voor menselijke beheersing vatbaar is, heeft als gevolg dat er een beroep moet worden gedaan op het voorstellingsvermogen. Wanneer er bijvoorbeeld een boom omvalt in een bos en er is niemand in de buurt die de boom 'eigendom' noemt, dan bestaat de boom nog steeds. Dit is echter niet het geval voor een intellectueel eigendomsrecht. De objecten van het intellectuele eigendomsrecht hebben geen bestaansrecht als de mensen deze objecten niet als eigendom bestempelen. Het is niet mogelijk om een auteursrecht te verlenen aan een ongeschreven verhaal bijvoorbeeld; een woord heeft geen handelsnaamrecht als de consumenten het woord nog nooit gehoord hebben. Mensen moeten deze objecten voorstellen als objecten die bestaan, voordat het object een juridische rechten en verplichtingen kan krijgen.²⁰

Daarnaast is de creatie van het voorstellingsvermogen nog niet af op het moment dat er voor het object een bestaansrecht wordt gecreëerd. Mensen moeten continu een spelletje spelen om de rechten te verzekeren op de objecten die niet kunnen worden gezien of aangeraakt. Juristen zullen moeten beslissen of een creatie een uitvinding is, terwijl over deze uitvinding

---

¹⁸ P.A.C.E. van der Kooij, S.J.A. Mulder: *Hoofdzaken intellectuele eigendom*, Deventer: Kluwer 2010, p. 9.

¹⁹ Idem, p. 10.

²⁰ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2005.

beslist moet worden of het iets bijdraagt aan de maatschappij, of het bijvoorbeeld nieuw is. De kenmerken die bepalen of iets als een creatie moet worden beschouwd dat voor intellectuele rechten in aanmerking kan komen, staan niet van te voren vast en is niet automatisch door de natuur geschapen. Dit hangt allemaal weer af van de voortdurende voorstelling die juristen als institutie vormen in het recht en die zij samen in stand houden.²¹ Zoals bij Tinkerbell, het intellectuele eigendomsrecht zal echt verdwijnen wanneer mensen stoppen met geloven in de mogelijkheid het te zien.²²

Volgens J.E. Stake zijn eigendomsrechten meer dan een sociale uitvinding. Hij is van mening dat er basisdelen zijn die voorafgegaan zijn aan een formele institutie. Fundamentele principes over de eigendom zijn opgenomen in het onderbewuste. Het als eerste een goed aantreffen, creëert bijvoorbeeld een eigendomsrecht. Eigendom zou dan een onderdeel zijn van de ontwikkeling van de mens. Hij vergelijkt het 'property instinct' met een universele grammatica die mensen ook met elkaar delen. Met behulp van dit instinct kunnen geschillen worden opgelost, dat weergegeven wordt in regels. Deze diepere eigendomsstructuur kan zo op verschillende situaties worden toegepast. Wetenschappers als J.E. Stake volgen hierin dus een andere benadering.²³

2.2 Intellectueel eigendomsrecht, taal en diefstal

In de discussies over illegaal downloaden worden vaak de woorden 'dief', 'diefstal' of 'stelen' gebruikt. Deze begrippen horen eigenlijk in het strafrecht thuis, maar toch duiken ze ook in het intellectueel eigendomsrecht op. Handelingen als het downloaden van muziek en films worden dan in een ander licht gezien en krijgen daardoor een negatieve connotatie. Metaforen zijn krachtige middelen, omdat de betekenis die wordt opgeroepen door een bepaald woord, het woord waarmee het wordt vergeleken, kan vervangen. De metafoor 'piraterij' is echter veel minder sterk, omdat meer discussiepartners doorhebben dat ze deze term niet letterlijk moeten nemen. Dit is een ander verhaal bij 'diefstal' en 'stelen', omdat deze metaforen veel geloofwaardiger overkomen, waardoor het publiek eerder denkt dat het kopiëergedrag het delict diefstal oplevert.²⁴ Wel is er echter bij het onwettig kopiëren van andermans werk een financieel verlies, omdat de waarde van het eigendom daalt. Bij een ruime benaderingswijze zou dit financieel verlies als diefstal kunnen worden gezien. Of het onwettig kopiëren van een auteursrechtelijk beschermd werk als diefstal kan worden gezien, kan afhangen van de wet. In New South Wales bijvoorbeeld, is het helemaal niet mogelijk om inbreuk op auteursrechten juridisch te kwalificeren als diefstal, omdat de wet vereist dat er iets tastbaars wordt gestolen, dat bij kopiëren niet het geval is.²⁵ In de zaak *Dowling v. United States* was het Amerikaanse Supreme Court van mening dat inbreuk op auteursrechten, iets anders was dan diefstal, omdat onder andere de kopieerder de eigenaar niet het gebruik van zijn recht geheel beroofde. De mentale controle over het auteursrecht verschilt van de controle over een tastbaar object.²⁶ Het effect is

---

²¹ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2005.

²² J.R. Searle, *The Construction of Social Reality*, Londen: Penguin Books 1996, p. 1.

²³ J.E. Stake, 'The property "instinct"', *Phil. Trans. R. Soc. Lond. B* (2004) 359, 1763-1764.

²⁴ P. Loughlan, "'You Wouldn't Steal A Car...': Intellectual Property and the Language of Theft", *E.I.P.R.*, 2007, p. 401.

²⁵ *Idem*, p. 402.

²⁶ *Idem*, p. 402-403.

groot wanneer iets als ‘criminal’ wordt gezien, omdat het een ideologische en morele bewering is. Het categoriseert gedrag als een handeling dat sociale pijn veroorzaakt, dat iedereen raakt. De handeling is niet meer een private zaak, maar een publieke zaak. In geval van diefstal zal de staat zich moeten opwerpen als beschermheer van de slachtoffers en als bestrijder van criminelen.²⁷

De reden dat mensen wel of niet iets van elkaar stelen zou te maken kunnen hebben met wederkerigheid, een theorie die afkomstig is uit de zoölogie. In de zoölogie wordt al jaren het bestaan van wederkerigheidstructuren ervaren bij dieren. Wanneer iemand zijn lunch met jou deelt terwijl je honger hebt, dan ben je minder geneigd om zijn pen te pakken wanneer hij niet kijkt en misschien keur je het zelfs af als iemand anders zijn pen probeert te stelen.²⁸

2.3 Conclusie hoofdstuk 2

Intellectuele eigendomsrechten zijn subjectieve rechten. Het heeft betrekking op zaken, zodat het niet voor menselijke beheersing vatbaar is. Intellectuele eigendomsrechten zijn verder ook absoluut met als gevolg dat de rechten in principe tegen iedereen ingeroepen kunnen worden. Ze hebben een beperkte geldigheidsduur en zijn bovendien geografisch beperkt. Dat het om een recht gaat dat niet voor menselijke beheersing vatbaar is, heeft als gevolg dat men moet geloven dat het recht er is en het recht dus afhankelijk is van wat de mensen over het recht denken. Daarnaast zou er ook een ‘property instinct’ kunnen bestaan, een soort algemene grammatica die al opgeslagen is in de hersenen, voordat mensen eigendomsrechten besluiten te verlenen. Het intellectuele eigendomsrecht wordt dikwijls met het strafrecht vergeleken. Vooral de metafoor ‘diefstal’ komt aannemelijk over en is sterk, omdat het downloaden bijvoorbeeld een publieke zaak is geworden. Daarnaast speelt wederkerigheid een rol bij het wel of niet stelen van een goed.

---

²⁷ P. Loughlan, “‘You Wouldn’t Steal A Car...’: Intellectual Property and the Language of Theft’, *E.I.P.R.*, 2007, p. 405.

²⁸ O. R. Goodenough, ‘The Future of Intellectual Property: Broadening the Sense of “Ought”’, *E.I.P.R.*, 2002, p. 293.

3 Ethische visies

Een belangrijke kernwaarde in de discussies over het intellectuele eigendomsrecht, is het wederzijdse respect tussen de maker en het publiek. Ook in de wet komt dit tot uitdrukking: de auteurswet gaat er vanuit dat discussianten sociale en ethische wezens zijn die een eerlijke uitwisseling tot doel hebben. Niet alleen in de wet, maar ook in rechtspraak komt deze ethische visie naar voren. James Grimmelmann heeft onderzocht dat er vier frames van toepassing zijn binnen discussies over downloaden. In dit hoofdstuk zal allereerst de ethische visie besproken worden, die te vinden is in de wet en de rechtspraak, waarna later zal worden ingezoomd op de Amerikaanse strijd die er gevoerd wordt over het downloaden. De benaderingswijze van Grimmelmann zal hierbij centraal staan.

3.1 Ethische visies in het bedrijfsgeheimenrecht

In het bedrijfsgeheimenrecht is de ethische visie wel degelijk aanwezig: het is onethisch om via spionage geheime informatie te verkrijgen van de concurrent. Aan het standpunt van de wet liggen verschillende argumentatiestructuren ten grondslag, waarin de ethische visies zijn opgenomen. De bespreking daarvan volgt in §3.1.1. Verder wil deze ethische visie eerlijke concurrentie in het bedrijfsgeheimenrecht bevorderen en oneerlijke concurrentie tegengaan (§3.1.3).

3.1.1 Ethische retoriek in het recht op bescherming van bedrijfsgeheimen

Bedrijven bezitten over het algemeen over exclusieve kennis die geheim moet blijven, zoals kennis over de bedrijfsvoering of de marketing. Deze informatie kan zelfs zo waardevol zijn, dat concurrenten overgaan tot diefstal, spionage of omkoping.²⁹ De *Uniform Trade Secrets Act* stelt deze onrechtmatige gedragingen strafbaar. Het kernverbod is het verbod op het verkrijgen van geheime informatie op een onrechtmatige manier, namelijk door ‘improper means’³⁰ te gebruiken.

De term ‘improper’ is niet zo maar gekozen: het heeft een negatieve connotatie van wezenlijke onrechtmatigheid, onfatsoenlijkheid en onbehoorlijkheid. Als het alleen de bedoeling was dat het recht werd nagekomen, dan zouden termen als ‘misleidend’ (*tortious*), ‘verboden’ (*prohibited*) of ‘inbreukmakend’ (*infringing*) even goed zijn. Wanneer winstmaximalisatie als belangrijkste waarde in de maatschappij werd gezien, dan zouden termen als ‘inefficiënt’ (*inefficient*) of ‘verspillend’ (*wasteful*) geschikter zijn.³¹

De kern van dit recht is goed te verklaren met ethische argumenten. Het vertrouwen wordt geschonden zodra er onrechtmatige middelen worden ingezet. De belofte *pacta sunt servanda* brengt ethische verplichtingen met zich mee. Degene die zijn geheimen toevertrouwt, wordt door

---

²⁹ P.A.C.E. van der Kooij, S.J.A. Mulder: *Hoofdzaken intellectuele eigendom*, Deventer: Kluwer 2010, p. 190.

³⁰ Paragraaf 1 onder 1 Uniform Trade Secrets Act: “Improper means” includes theft, bribery, misrepresentation, breach or inducement of a breach of duty to maintain secrecy, or espionage through electronic or other means.” <<http://euro.ecom.cmu.edu/program/law/08-732/TradeSecrets/utsa.pdf>>

³¹ J. Grimmelmann, ‘The Ethical Visions of Copyright Law’, *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2008.

de schending van dit vertrouwen gezien als een object dat eerst wordt leeggezogen en vervolgens wordt bedrogen.³² Deze schending is onrechtmatig van het begin af aan.³³

Daarnaast is spionage een belangrijk punt. Veel spionagetechnieken zijn op zichzelf al strafbaar, bijvoorbeeld in artikel 139d van het Nederlandse Wetboek van Strafrecht wordt het plaatsen van af luister- en aftapapparatuur strafbaar gesteld of diefstal met braak geregeld in artikel 311 lid 1 sub 5 Wetboek van Strafrecht. Aan beide gedragingen ligt een ethische norm ten grondslag. Spionagetechnieken brengen een gevaarlijke nieuwsgierigheid met zich mee met betrekking tot andermans zaken, dat een onwaardige eigenschap is. Of het inbreken bij iemand is al van zichzelf onethisch ongeacht of het strafbaar is gesteld. Daarnaast ligt er een ethische norm aan ten grondslag: men behoort van andermans spullen af te blijven.³⁴ Concurrerende bedrijven moeten zich dus houden aan een bepaald standaardniveau: men behoort elkaar niet te bespioneren en elkaars werknemers om te kopen.

In de rechtbank probeert men elkaar daarom ook af te troeven met dit soort ethische argumenten. In de zaak *Franke v. Wiltschek*³⁵ bijvoorbeeld, verdedigde het hof het verbod op het verkrijgen van informatie van de concurrent. De gedaagde had valselijk beweerd interesse te hebben in de washandjes van de eiser om voorbeelden te verkrijgen, waarmee de gedaagde zijn eigen concurrerende washandjes kon namaken. De technische details waren echter niet geheim en dat was ook onbetwist, want de details waren zichtbaar geworden voor het publiek, omdat het patent was verlopen. Dit maakte de rechtbank niet uit: dit gedrag moest worden verboden.³⁶

Ook de Nederlandse rechter laat zich in het arrest *Lindenbaum/Cohen*³⁷ leiden door ethische normen. Cohen, een grote concurrent van Lindenbaum, besloot een bediende om te kopen van Lindenbaum in ruil voor belangrijke informatie over de werkwijze en de prijzen binnen het bedrijf. Het hof wees de schadevergoeding af, omdat Cohen toentertijd geen rechtsplicht had geschonden en dus vrij uit ging. De Hoge Raad vond dit te ver gaan en achtte het gedrag onacceptabel:

‘dat onder onrechtmatige daad is te verstaan een handelen of nalaten, dat òf inbreuk maakt op eens anders recht, òf in strijd is met des daders rechtsplicht òf indruischt, hetzij tegen de goede zeden, hetzij tegen de zorgvuldigheid, welke in het maatschappelijk verkeer betaamt ten aanzien van eens anders persoon of goed, terwijl hij door wiens schuld tengevolge dier daad aan een ander schade wordt toegebracht, tot vergoeding daarvan is verplicht. O. dat onder dit begrip zeker valt de daad van hem, die tot eigen baat, door giften en beloften den bediende van een concurrent overhaalt de beroepsgeheimen van zijn meester aan dezen afhandig te maken en aan hemzelve te openbaren;’³⁸

Een interessante formulering: tot *eigen* baat en ten koste van iemand anders informatie verkrijgen van een bediende, een zwakke schakel, door deze om te kopen. Dit is een oneerlijke manier van

---

³² K. M. Saunders, ‘The Law and Ethics of Trade Secrets: A Case Study’, *Cal. W.L. Rev.*, 42, 2006, p. 209, 229-31, 243-44, (geciteerd naar Grimmelmann 2009).

³³ J. Grimmelmann, ‘The Ethical Visions of Copyright Law’, *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2009.

³⁴ S. Balganes, ‘Demystifying the *Right to Exclude*: Of Property, Inviolability, and Automatic Injunctions’, *Harv.J.L. & Pub. Pol’y*, 31, 2008, p. 593, 619-27, (geciteerd naar Grimmelmann 2009).

³⁵ 209 F.2d 493 (2d Cir. 1953) (geciteerd naar Grimmelmann 2009).

³⁶ J. Grimmelmann, ‘The Ethical Visions of Copyright Law’, *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2010.

³⁷ HR 31 januari 1919, *NJ* 1919, 161.

³⁸ F.C.L.M. Jacobs, C.W. Maris: *Rechtswinding en de grondslagen van het recht*, Assen: Van Gorcum 2003, p. 215.

concurreren. En deze informatie wordt niet zomaar verkregen; de beroepsgeheimen worden zelfs afhandig gemaakt. De Hoge Raad had bijvoorbeeld ook kunnen formuleren dat de informatie op onrechtmatige wijze was verkregen. De Hoge Raad laat met dergelijk taalgebruik zien, dat er een ethische norm is geschonden, namelijk het niet behoren te schenden van het vertrouwen.

3.1.2 Ethische grondnormen als rechtvaardiging van een standpunt

Ethische argumenten zijn gebaseerd op de visie die men heeft op hoe mensen zich daadwerkelijk gedragen en op hoe mensen zich behoren te gedragen ten opzichte van een informatiegoed. Een ethische visie gaat verder dan alleen te wijzen op de plicht de wet te gehoorzamen, want het neemt ook in beschouwing hoe mensen zich behoren te gedragen volgens ethische normen. Dit heeft als gevolg dat wetenschappers en wetgevers deze ethische visie in hun argumenten kunnen betrekken wanneer zij een bepaalde ideale wetstructuur voor ogen hebben. Of juist andersom, wanneer zij argumenten ontleen aan de structuur van de wet om een bepaalde bewering over de ethiek te kunnen maken. Dit soort argumenten passen vaak in standaardvormen die in politieke debatten worden aangenomen.³⁹

Deze standaardvormen kunnen goed worden geïllustreerd met de zaak *Christopher*⁴⁰. DuPont, de eisers, waren een installatie aan het bouwen om methanol te kunnen produceren dat kon worden gebruikt in een geheim productieproces. De gedaagden waren over de plek gevlogen waar de bouw plaatsvond en hadden foto's daarvan genomen. DuPont spande een rechtszaak aan en voerde aan dat dit overvliegen als 'improper means' moest worden opgevat. Van belang in deze zaak was dat de gedraging van de gedaagde niet in strijd met de wet was.

Het proces begint met het opwerpen van een rechtvaardiging van het standpunt met een verwijzing naar normatieve principes. Er kan bijvoorbeeld het volgende standpunt worden aangenomen: 'Dit gedrag is [...], dus de wet behoort het te verbieden.' De onvolledigheid van het argument kan worden aangevuld met een normatieve bewering. Bijvoorbeeld: men neemt aan dat wanneer spionage wordt toegestaan, dat er dan onvoldoende stimulans voor bedrijven is om te investeren in het creëren van waardevolle informatie. De wetgever van de Amerikaanse *Restatement (First) of Torts* stelt dat er in commerciële zaken een algemene plicht is van goede trouw en dat aansprakelijkheid volgt op het schenden van deze plicht.⁴¹ Het argument kan met andere woorden worden aangevuld met een ethische bewering: 'dit gedrag is [onethisch], dus de wet behoort het te verbieden.'⁴²

Bij wetsinterpretatie worden er normatieve argumenten gegeven om aan de wettelijke regel inhoud te geven. De rechter vraagt zich eerst af wat de bedoeling is van de wet en interpreteert vervolgens de wet consistent met deze bedoeling. De argumenten die gegeven worden, nemen de volgende vorm aan, namelijk 'De [...] doelen van de wet zullen worden bevordert door dit gedrag te voorkomen.' In de rechtszaak *Christopher* zag de rechter het vliegen over een bouwplaats en vervolgens het nemen van foto's als een schooljongentruc, dat onbehoorlijk is en onoprecht. Door deze argumenten aan te voeren voor het aannemen van het gebruik van 'improper means', maakt de rechter gebruik van de volgende argumentatiestructuur:

---

³⁹ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2011.

⁴⁰ *E.I. DuPont de Nemours & Co. v. Christopher*, 431 F.2d 1012, 1013 (5th Cir. 1970) (geciteerd naar Grimmelmann 2009).

⁴¹ *Restatement (First) of Torts* § 757 (1939).

⁴² J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2011.

‘De [ethische] doelen van de wet zullen worden bevorderd door dit gedrag te voorkomen.’ Men kan ook juist het achterliggende doel bekritisieren, namelijk dat het doel van de wettelijke regel helemaal niet de efficiëntie wil bevorderen of de eerlijkheid wil stimuleren. De wet zou dan moeten worden aangepast om deze doelen te kunnen dienen en dit onethische gedrag te beteugelen. Daarnaast kan ook worden beargumenteerd dat het gedrag niet [onethisch] is, omdat het niet verkeerd is om met een vliegtuig waar dan ook te vliegen en foto’s te nemen en dat het een grove belediging is dat de wet dit verbiedt. De consequentie is dan dat *Uniform Trade Secrets Act* zou moeten worden veranderd. Het standpunt kan dus op verschillende manieren worden onderbouwd wanneer een beroep wordt gedaan op ethische principes.⁴³

3.1.3 Ethische visie verruimt mogelijkheid voor ethische concurrentie

De ethische visie over de regeling met betrekking tot bedrijfsgeheimen heeft drie kenmerken. Het eerste kenmerk is dat ethische redenering focust op de intrinsieke kwaliteit van de handeling en niet zozeer op de gevolgen die de handeling met zich meebrengt. Het is niet nodig om na te denken over wat voor gevolgen handelingen als het inbreken in andermans woning, heeft, omdat de handeling op zichzelf al verkeerd is. Ook bij een schending van het vertrouwen is het niet nodig om de gevolgen te analyseren, omdat de handeling op zichzelf al een falen met zich meebrengt in het respectvol behandelen van die ander.⁴⁴

Een tweede kenmerk is dat de plicht om op een juiste manier met handelsgeheimen om te gaan, een betrekking uitdrukt tussen de degene die een geheim heeft toevertrouwd en degene die de geheimen dient te bewaren. Het is niet zo dat de eigenaar van de bedrijfsgeheimen een absoluut recht heeft gekregen waarmee hij eisen in de maatschappij kan stellen, omdat hij een geheim heeft gecreëerd. De betrekking brengt echter wel de ethische plicht mee om fatsoenlijk te handelen jegens elkaar. Bij een schending van vertrouwen is de betrekking jegens elkaar contractueel of quasicontractueel, terwijl de betrekking bij spionage meer georiënteerd is op het respecteren van elkaars privacy en eigendom. Meer in het algemeen brengen bedrijfsgeheimverplichtingen met zich mee dat consumenten verplichtingen hebben met elkaar als concurrenten.⁴⁵

Het derde kenmerk is wederkerigheid. Concurrerende bedrijven zijn jegens elkaar verplicht elkaars bedrijfsgeheimen te respecteren.⁴⁶

Deze drie kenmerken karakteriseren de ethische visie van de wet op bedrijfsgeheimen. Wanneer deze samen worden genomen, ontstaat een visie op het recht op bedrijfsgeheimen dat concurrentie wil beteugelen. Vrije concurrentie kan grote gevolgen hebben, zoals het verscheuren van de gehele concurrentie op de markt. De wet op bedrijfsgeheimen stelt daarom grenzen om dit te voorkomen. Daarnaast heeft deze ethische visie ook een positieve kant, namelijk het creëren van ruimte voor goede ethische concurrentie. Zolang bedrijven elkaars grenzen respecteren en elkaars vertrouwen niet schenden, handelen zij ethisch verantwoord. De ethische visie is het verbindingsstuk tussen de wettelijke bepaling en het gewenste gedrag.⁴⁷

---

⁴³ J. Grimmelmann, ‘The Ethical Visions of Copyright Law’, *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2012.

⁴⁴ Idem, p. 2013.

⁴⁵ Idem, p. 2013.

⁴⁶ Idem, p. 2014.

⁴⁷ Idem, p. 2014.

3.2 De standaard ethische visie van het auteursrecht

Het uitgangspunt in het auteursrecht is dat de makers en het publiek elkaar respecteren en elkaar ontmoeten op de economische markt. Het is de bedoeling dat de makers zoveel mogelijk werken creëren en deze vervolgens aanbieden op de markt, waardoor het intellectuele en culturele leven van het publiek wordt verrijkt. Deze markt functioneert goed wanneer het publiek deze makers de financiële steun aanbiedt die nodig is voor het aannemen van de creatieve prestatie. De uitwisseling is commercieel, vrijwillig voor allebei, wederkerig en respectvol. Dit is de standaard ethische visie van het auteursrecht. In deze paragraaf worden twee argumenten hiervoor besproken. Deze visie is namelijk te vinden in de structuur van de Auteurswet en in de manier waarop rechters motiveren in auteursrechtzaken.⁴⁸

3.2.1 Structuur van de Auteurswet

De Amerikaanse auteurswet, de *Copyright Act* van 1976, kent auteursrechten toe aan makers en geeft hen exclusieve rechten om het specifieke gebruik van hun werk te controleren. Makers kunnen licenties verlenen aan het gebruik van hun werk en fysieke kopieën van het werk verspreiden, zoals genoemd in paragraaf 106 lid 3 *Copyright Act*⁴⁹. De *Copyright Act* stelt niet expliciet verplicht dat de transacties commercieel zijn, maar het heeft wel degelijk commerciële doelen op het oog. In paragraaf 107 van de *Copyright Act* worden de beperkingen op het exclusieve recht genoemd, zoals het eerlijk gebruik van een auteursrechtelijk beschermd werk, bijvoorbeeld het gebruik van het werk in het onderwijs. In de leden van paragraaf 107 van de *Copyright Act* worden de factoren genoemd die worden meegewogen om eerlijk gebruik aan te nemen. In het eerste lid wordt commercieel van niet-commercieel gebruik onderscheiden en in het vierde lid wordt het effect op de markt in beschouwing genomen. Allebei de factoren wijzen de rechter erop het op de markt gebrachte werk te beschermen. Veel bepalingen van deze wet regelen de uitzondering voor het niet-commerciële gebruik⁵⁰ en enkele van de exclusieve rechten van de *Copyright Act* uit 1909 worden expliciet genoemd in termen van verkoop en winst.⁵¹

De gedachte is dat de makers na het creëren van originele werken ook de mogelijkheid hebben om deze te verkopen en het publiek de mogelijkheid heeft om deze te kopen. Het doel is een marktuitswisseling tegen een eerlijke prijs en deze wordt bereikt door vrije toestemming. De klassieke liberale visie heeft als ideaal het creëren van wederzijds voordeel. Beide partijen hebben iets te bieden vanuit auteursrechtelijk perspectief, want de makers bieden originele werken, terwijl het publiek financiële middelen verschaft. Allebei leveren zij een bijdrage uit respect voor een eerlijke onderhandeling in plaats van dat zij elkaar beroven. Het uitwisselen van het middel geld heeft een diepere grond. Enerzijds is er een waardering voor het gevoel van verbondenheid die fans voelen met hun favoriete muzikanten en anderzijds de bereidheid om boeken te schrijven

---

⁴⁸ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2014.

⁴⁹ <http://www.law.cornell.edu/uscode/html/uscode17/usc_sup_01_17.html>

⁵⁰ Paragraaf 108 (a)(1), 110(4), 110(5)(A), 110(10), 114(f)(5)(A), 118 *Copyright Act* 1976 (geciteerd naar Grimmelmann)

⁵¹ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2015.

die hun fans willen lezen. De uitwisseling berust op een meer ethische daad, omdat de maker en het publiek elkaars behoeften op elkaar afstemmen.⁵²

De reden dat auteursrechten pas jaren later worden teruggenomen, is dat het werk van de maker op het moment van het openbaar maken aan de markt niet volledig gewaardeerd wordt. Deze bepalingen stellen de makers in staat om jaren later te laten heronderhandelen tegen de echte prijs en tegen een hoger belangstellingniveau. Daarentegen worden de uitzonderingen in de Copyright Act 1976 nauwkeurig beschreven die ten voordele zijn van instituties met een duidelijke ethische visie, zoals bibliotheken, publieke omroepen en het onderwijs. Deze instellingen betalen terug met hun integriteit en respect. De auteurswet beschermt het publiek tegen auteurs die misbruik maken van de regeling en het publiek als geldpotten zien, terwijl deze oprechte belangstelling hebben in een eerlijke ontvangst van het werk.⁵³

Ook in de Nederlandse Auteurswet (Aw) van 1912 is de standaard ethische visie terug te vinden. Artikel 1 van de Auteurswet geeft de maker het *uitsluitend recht* om zijn werk openbaar te maken en te verveelvoudigen, behoudens de beperkingen bij de wet gesteld. Het werk waarnaar verwezen wordt in art. 1 Aw wordt ruim geïnterpreteerd. Het gaat om een niet limitatieve lijst van werken die genoemd worden in art. 10 Aw. Daardoor heeft het recht een ruim bereik, wat weer past bij de standaard visie, waarin een verrijking van de maatschappij als doel wordt genomen. Of iets een werk is, wordt wel enigszins ingeperkt door de rechtspraak. In *Van Dale/Romme*⁵⁴ is bepaald, dat vereist is dat een werk ‘een eigen, oorspronkelijk karakter heeft en het persoonlijk stempel van de maker draagt’. Deze redenering is verder aangescherpt in de *Endstra Tapes*⁵⁵, waarin is bepaald dat een ‘eigen oorspronkelijk karakter’ niet ontleend betekent, en het ‘persoonlijk stempel’ voldoende creativiteit inhoudt en dat bewustheid niet is vereist. Ook in de Nederlandse Auteurswet is er een termijn opgenomen waarin de maker zijn arbeid voor het creatieve werk kan terugverdienen: het auteursrecht duurt wel zeventig jaar na de dood van de auteur (art. 37 Aw). Het auteursrecht is een groot goed: de auteur heeft het recht om te verveelvoudigen (art. 13 en 14 Aw) en om het openbaar te maken (art. 12), rechten die hij jegens anderen kan uitoefenen. Deze bepalingen maken de positie van de auteur sterk. De beperkingen zijn er met het oog op het goed functioneren in de maatschappij: citeren (art. 15a Aw), onderwijspublicaties (art. 16) en privé-kopiëren (art. 16b en c Aw). De beperking voor het onderwijs is een voorbeeld van een instelling met een ethische visie.

3.2.2 Motivering door rechters in auteursrechtzaken

Wanneer rechters een beslissing moeten nemen in een auteursrechtzaak, dan kunnen zij suggestieve taal toepassen. In de zaak *Bleinstein v. Donaldson Lithographing Co.* werd benadrukt dat een belangrijke waarde voor de auteurswet de bereidheid van de markt is om te betalen voor de werken. In de woorden van het Amerikaanse Supreme Court: ‘Yet if they command the interest of any public, they have a commercial value [ ] – it would be bold to say that they have not an aesthetic and educational value [ ] – and the taste of any public is not to be treated with

---

⁵² J. Grimmelmann, ‘The Ethical Visions of Copyright Law’, *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2015.

⁵³ *Idem*, p. 2016.

⁵⁴ HR 4 januari 1991, *NJ* 1991, 608.

⁵⁵ HR 30 mei 2008, *IER* 2008, p. 227.

contempt.⁵⁶ In deze benadering komt de vrijwillige uitwisseling voor geld tussen de auteur en het publiek naar voren en het bevestigt deze. Deze benadering benadrukt dat het gebruikelijk en goed is om exemplaren van auteursrechtelijk beschermde werken te verkopen.⁵⁷

De argumenten over eerlijk gebruik verklappen ook de invloed die de standaard ethische visie heeft, want de naam zelf, *eerlijk* gebruik, is suggestief. Enkele rechters benoemen expliciet de kwade trouw van de gedaagde, bijvoorbeeld bij het kopiëren van een gestolen manuscript. Sommige wetenschappers beweren dat een juiste toeschrijving van een werk aan een auteur respect oproept en de aanwezigheid van deze toeschrijving de gedaagde zou moeten bevoordelen⁵⁸, terwijl de afwezigheid ervan de gedaagde zou moeten schaden.⁵⁹

Daarnaast is ook bij de parodie de standaard ethische visie te ontdekken. Een bijtende parodie spreekt aan wanneer vanuit het perspectief van vrijheid van meningsuiting wordt gekeken, maar het is niet verwonderlijk dat rechters die de auteur centraal stellen, de parodie onacceptabel vinden. De rechter bestempelde de parodie op ‘Gone With the Wind’ in de zaak *SunTrust Bank v. Houghton Mifflin Co.* als ‘unabated piracy’.⁶⁰ De neiging van rechters om parodieën te verbieden is voornamelijk zichtbaar in zaken waar het gebruik onfatsoenlijk is. Een andere rechter verbood het gebruik van de ‘Mickey Mouse March’ bijvoorbeeld in een pornografische film en stelde vast dat het gebruik ‘in the setting provided is such as to *immediately compromise* the work’.⁶¹ Of in de zaak *DC Comics Inc. v. Unlimited Monkey Bus., Inc.* werd het gebruik van Super Stud verboden, omdat its ‘bawdy associations ... tarnishe[d] the “all-American” image that [de auteursrechthebbende van Superman] has labored to create and to preserve.’⁶² In het hoger beroep in de *Belgische Lijntje*-zaak⁶³ oordeelde de rechter dat de parodie onvoldoende verschillend is van het origineel en overwoog verder:

Door de voorstelling van deze onschuldig kinderfiguur als gebruiker van verboden substanties wordt het levenswerk van geïntimeerde sub 2 [Bruna] verminkt. (...) Door de denigrerende voorstelling wordt geïntimeerde sub 2 [Bruna] in zijn eer en reputatie geschaad. Hij dient niet in te stemmen met de associatie van zijn tot kinderen gerichte figuur “Nijntje” met een verslaving aan verboden verslavende middelen, zoals cocaïne.

Deze rechters zien vulgaire parodieën als onwenselijk, omdat deze parodieën de mogelijkheid hebben om een origineel icoon van zijn culturele voetstuk af te slaan.⁶⁴

De discussies over sampling geven aan hoe ethische argumenten die verwijzen naar respect, worden ingezet. Dit is bijvoorbeeld goed te zien in *Grand Upright Music Ltd. v. Warner Bros. Records, Inc.*:

---

⁵⁶ *Bleistein v. Donaldson Lithographing Co.*, 188 U.S. 239 (1903) (geciteerd naar Grimmelmann 2009)

⁵⁷ J. Grimmelmann 2009, ‘The Ethical Visions of Copyright Law’, *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2016.

⁵⁸ Zie ook: G. Lastowka, ‘Digital Attribution: Copyright and the Right to Credit’, *B.U.L. Rev.* 87, 2007, p. 41, 84-88 (geciteerd naar Grimmelmann 2009).

⁵⁹ Zie ook D. S. Ciolino, ‘Rethinking the Compatibility of Moral Rights and Fair Use’, *Wash. & Lee L. Rev.* 54, 1997, p. 33, 51-90, (geciteerd naar Grimmelmann 2009)

⁶⁰ 136 F. Supp. 2d 1357, 1369 (N.D. Ga. 2001) (geciteerd naar Grimmelmann 2009).

⁶¹ *Walt Disney Prods. v. Mature Pictures Corp.*, 389 F. Supp. 1397, 1398 (S.D.N.Y. 1975) (cursivering toegevoegd; geciteerd naar Grimmelmann 2009).

⁶² *DC Comics Inc. v. Unlimited Monkey Bus., Inc.*, 598 F. Supp. 110, 118 (N.D. Ga. 1984) (geciteerd naar Grimmelmann 2009).

⁶³ Hof van Beroep Antwerpen, 2 mei 2006, 2005/AR/1565. <<http://www.boek9.nl/getobject.php?title=>

⁶⁴ J. Grimmelmann, ‘The Ethical Visions of Copyright Law’, *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2017.

‘Thou shalt not steal.’ Has been an admonition followed since the dawn of civilization. Unfortunately, in the modern world of business this admonition is not always followed. Indeed, the defendants in this action for copyright infringement would have this court believe that stealing is rampant in the music business and, for that reason, their conduct here should be excused. The conduct of the defendants herein, however, violates not only the Seventh Commandment⁶⁵, but also the copyright laws of this country.⁶⁶

Deze puriteinse drift, die niet openstaat voor het idee dat sampling iets anders is dan een vorm van diefstal, is niet alleen verklaarbaar op grond van economische argumenten. Aan de andere kant beroepen de advocaten van de remix artiesten zich op het respect dat ze tonen voor de bronnen die zij gebruiken. In de zaak *Warner Bros. Entertainment Inc. v. RDR Books* werd de standaard ethische visie duidelijk ingezet. Beide partijen voelden een gelijk verlies van een gewaardeerde respectvolle relatie: de eiser omdat de rol als gezaghebbende auteur wederrechtelijk was toegeëigend en de gedaagde omdat de poging tot eerbetoon was afgewezen.⁶⁷ Zo ook komt een schending van de standaard ethische visie in *Eyeworks/FTD* naar voren:

6.7 Het komt er op neer dat FTD structureel/stelselmatig en doelbewust een applicatie in bedrijf houdt waardoor een activiteit (te weten illegaal uploaden) wordt gestimuleerd die, naar zij weet of moet weten, *inbreuk op het auteursrecht* van Eyeworks oplevert en (*ernstig*) *nadeel* voor Eyeworks teweegbrengt, terwijl zij, FTD, *zelf van die activiteit profijt trekt*.⁶⁸

FTD heeft wel gehandeld in strijd met de zorgvuldigheid in deze zaak: de uitwisseling was immers niet respectvol, een belangrijk element van de standaard ethische visie. Profiteren van andermans inspanningen is daarmee in strijd en onfatsoenlijk jegens Eyeworks.

3.3 Ethische visies in Amerika

Nu de ethische visies in het algemeen zijn bekeken, is het mogelijk om specifiek in te zoomen op vier soorten frames die worden ingezet in het Amerikaanse auteursrecht. In elk frame wordt er verwezen naar de standaard ethische visie, die ervan uitgaat dat de uitwisseling van de auteur en het publiek commercieel, vrijwillig voor allebei, wederkerig en respectvol is. Het frame wordt wel verschillend ingevuld. Onderwijs campagnes die opkomen voor de auteursrechtindustrie, proberen het publiek te overtuigen met kreten als ‘respecteer de auteursrechten’, terwijl de *Electronic Front Foundation* (EFF), die opkomt voor de vrijheden van de consument, roept dat de platenmaatschappijen moeten stoppen ‘hun klanten een proces aan te doen’. Aan de andere kant verwerpen juist de advocaten die pleiten dat software vrij moet zijn, het standpunt van de standaard visie. Het frame ‘Ik houd van delen’ die de *Creative Commons* vertegenwoordigen, heeft een ambigu standpunt.⁶⁹ In deze paragraaf worden de vier frames die gebruikt worden in Amerikaanse ‘copyright war’ besproken.

---

⁶⁵ *Exodus* 20:15.

⁶⁶ *Grand Upright Music Ltd. v. Warner Bros. Records, Inc*, 780 F. Supp. 182 (S.D.N.Y. 1991) (geciteerd naar Grimmelmann 2009).

⁶⁷ J. Grimmelman, ‘The Ethical Visions of Copyright Law’, *Fordhame Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2018.

⁶⁸ Hof ’s-Gravenhage, 15 november 2010, *LJN* BO3980.

⁶⁹ J. Grimmelmann, ‘The Ethical Visions of Copyright Law’, *Fordhame Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2018.

3.3.1 'Respecteer het auteursrecht'

De laatste twintig jaar hebben de muziek⁷⁰, film⁷¹ en software⁷²-industrieën een toenemend aantal middelen aangewend om het publiek te onderwijzen over het auteursrecht. Een vroeg voorbeeld hiervan was de video 'Don't Copy That Floppy' uit 1992 van de *Software Publishers Association*, waarin kinderen werden gewaarschuwd geen computerspelletjes voor elkaar te kopiëren.⁷³ De *Business Software Alliance* (BSA) heeft bijvoorbeeld een komisch boek gesponsord 'Garret the Ferret', waarin kinderen worden geleerd piraterij uit te zoeken.⁷⁴ De onderwijscampagnes gebruiken weinig retorische stijlfiguren opnieuw en sluiten nauw aan bij de standaard ethische visie. Dit komt met name tot uitdrukking in het veelvuldig gebruik van het woord 'respect'. De campagnes van de *Motion Picture Association of America* (MPAA) gebruikten een tijdje het merk 'Respect Copyrights'. Ze gebruikten niet de termen 'obey' of 'follow the law', maar 'respect', een term met sterke ondertoon van waardigheid en deugdzaamheid. De video 'Don't Copy That Floppy' vertelde aan de kinderen dat ongeautoriseerd kopiëren 'disrespectin' all the folks who are makin' it'.⁷⁵

In video's als 'Movies. They're Worth it', gemaakt door de MPAA, zijn een schilder en een stuntman te zien die allebei vertellen over hoe trots ze zijn op hun werk en die melden dat ongeautoriseerd kopiëren van films hun beroep bedreigen.⁷⁶ Ze doen hiermee een emotioneel beroep op een instinctief gevoel van wederkerigheid. Andere campagnes vragen het publiek zich te verplaatsen in de maker van een auteursrechtelijk beschermd werk en zich voor te stellen hoe het zou zijn als zij op een dag zich zouden ontwikkelen tot een maker van een auteursrechtelijk beschermd werk.⁷⁷ Deze campagnes erkennen de wederkerigheid in de uitwisseling tussen de maker en het publiek. Zij waarderen fans en moedigen het enthousiasme over auteursrechtelijke beschermde werken aan, zoals gebeurde in 'Don't Copy That Floppy': 'I know you love the game and that's okay to do'.⁷⁸ Deze campagnes proberen het begrip 'fan' te koppelen aan commercie en weg te houden van het gratis delen. Op een poster van RIAA staat bijvoorbeeld: 'True music fans play by the rules'.⁷⁹ Er is hier een positieve visie van uitwisseling naast de negatieve anti-

---

⁷⁰ Zie bijvoorbeeld: Recording Industry Association of America, *Tools for Parents and Educators*, 8 januari 2011, <<http://www.riaa.com/toolsforparents.php>>.

⁷¹ Zie bijvoorbeeld: Wikipedia, *Motion Picture Association of America*, 1 januari 2011, 8 januari 2011, <http://en.wikipedia.org/wiki/Motion_Picture_Association_of_America>.

⁷² Zie bijvoorbeeld: Business Software Alliance, *Anti-Piracy: Educate Others*, 8 januari 2011, <<http://www.bsa.org/country/Anti-Piracy/Educate%20Others.aspx>>; Entertainment Software Association, *Anti-Piracy*, 8 januari 2011, <<http://www.theesa.com/policy/antipiracy.asp>>.

⁷³ Don't Copy That Floppy, 8 januari 2011, <<http://www.youtube.com/watch?v=up863eQKGUI>>.

⁷⁴ J. Grimmelman, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2020.

⁷⁵ Idem, p. 2020.

⁷⁶ A.O. Scott, 'These Are Your Movies on Piracy', *N.Y. Times*, 16 november 2003, §2, p.15 (geciteerd naar Grimmelmann 2009).

⁷⁷ T. Gillespie, 'Characterizing Copyright in the Classroom: The Cultural Work of Anti-piracy Campaigns', *Comm., Culture & Critique*, 2, 2009, p. 23 (geciteerd naar Grimmelmann 2009).

⁷⁸ Don't Copy That Floppy, 8 januari 2011, <<http://www.youtube.com/watch?v=up863eQKGUI>>.

⁷⁹ Recording Industry Association of America, *Music Rules!*, 2006, 8 januari 2011, <<http://www.music-rules.com/pdf/MusicRulesPoster.pdf>>.

inbreuk. Van belang is dat deze visie het publiek in de traditionele rol van consument plaatst, die actief is in zijn enthousiasme, maar passief in creatie en verzet.⁸⁰

Op enkele dvd's hadden de MPAA een aankondiging gedaan aan het begin van de dvd. In het volgende citaat weerspiegelt het auteursrecht de standaard ethische visie: 'You wouldn't steal a car. ... You wouldn't steal a handbag. ... You wouldn't steal a television. ... You wouldn't steal a movie. ... Downloading pirated films is stealing. ... Stealing is against the law. ... Piracy. It's a crime.'⁸¹ Downloaden is verkeerd en onrechtmatig. Het argument is tegelijkertijd rechtvaardigend als onderwijzend. In slogans als 'Movies. They're worth it' benadrukken campagnes dat een prijskaartje je vertelt dat wat je krijgt het waard is. In een andere campagne werd aan scholieren verteld dat 'If you don't pay for it, you've stolen it.'⁸² In deze slogan zitten drie beweringen, namelijk iets dat je gratis hebt gekregen (a) is geen goed (een feitelijke bewering), (b) leidt tot het bedriegen van de artiest (een ethische bewering), en (c) is onrechtmatig (een juridische bewering). Dit voorbeeld verwoordt de standaard ethische visie, want de gelijktrekking tussen gratis en onrechtmatig is overduidelijk verkeerd in een wereld met eerlijk gebruik. Het verwijst naar de eerlijke uitwisseling van goederen op de markt.⁸³

Uit deze fragmenten blijkt dat de media-industrie krachtige ethische argumenten kunnen inzetten om hun juridische en onderwijzende beweringen te maken. Zij hangen de standaard ethische visie aan, maar deze argumentatielijn is niet de enige die gevolgd kan worden.⁸⁴

3.3.2 'Doe je klanten geen proces aan'

Het is mogelijk om de ethische visie ook via een andere argumentatielijn te onderbouwen. Het is zelfs mogelijk om diezelfde ethische visie tegen de verdedigers van het auteursrecht te gebruiken. Dit is goed te zien in de rechtszaak tussen de *Recording Industry Association of America* (RIAA) en de individuele gebruikers. Vijf jaar geleden bracht de *Electronic Front Foundation* (EFF) een rapport uit met de provocerende titel 'RIAA v. The People'⁸⁵. Deze titel werd ook gebruikt op een anti-RIAA blog van advocaat Ray Beckerman, die opkomt voor de vele verdedigers van file sharing. Het was niet een feitelijk juiste juridische titel, want de gezamenlijke leden van de RIAA waren de eisers, en de gedaagden waren individuen. Terwijl het eigenlijk om 30.000 rechtszaken⁸⁶ ging in plaats van alle mensen, legt de titel iets belangrijks vast over de rechtszaak en pakken de verdedigers van file sharing het daardoor op een propagandistische effectieve wijze aan. Als tegenargument geven zij dat de RIAA zijn juridische rechten op een manier gebruikt die niet overeenkomt met de ethische visie die ten grondslag ligt aan deze rechten.⁸⁷

---

⁸⁰ T. Gillespie, 'Characterizing Copyright in the Classroom: The Cultural Work of Anti-piracy Campaigns', *Comm., Culture & Critique*, 2, 2009, p. 23 (geciteerd naar James Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2020.)

⁸¹ Piracy: It's a Crime, 8 januari 2011 <<http://www.youtube.com/watch?v=HmZm8vNHBSU>>.

⁸² K. Sharp, 'Laying Down Copyright Law – To Children', *Boston Globe*, 25 april 2004, p. A19 (geciteerd naar Grimmelmann 2009).

⁸³ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2021.

⁸⁴ Idem, p. 2021.

⁸⁵ Electronic Frontier Foundation, *RIAA v. The People: Five Years Later*, 2008, 6 januari 2011 <<http://www.eff.org/files/eff-riaa-whitepaper.pdf>>.

⁸⁶ Electronic Frontier Foundation, *RIAA v. The People: Five Years Later*, 2008, p.1, 6 januari 2011 <<http://www.eff.org/files/eff-riaa-whitepaper.pdf>>.

⁸⁷ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2022.

Een aantal punten valt op wanneer de retorische stijlfiguren nader bekeken worden. De advocaten van de voorstanders van file sharing vermenschlijken hun positie door te mikken op vooral de sympathieke doelgroepen in die campagne: twaalfjarigen⁸⁸, grootmoeders die computeranalfabeten zijn⁸⁹, daklozen⁹⁰, patiënten die een transplantatie moeten ondergaan⁹¹ en de doden.⁹² Het is misschien niet een financieel verstandige processuele strategie⁹³, maar het zorgde in ieder geval voor een grote ramp voor de relatie tussen de makers en het publiek. *Downhill Battle* bijvoorbeeld, een non-profit organisatie, deelde stickers uit en vertelde consumenten geen cd's te kopen die '[f]und [l]awsuits [a]gainst [c]hildren and [f]amilies'⁹⁴. Daarnaast wordt in deze campagnes het publiek vergeleken met 'fans' om het publiek morele autoriteit te geven. Door de status van fan aan te nemen, kunnen de gebruikers van file sharing zich verontschuldigen met het argument dat de enige 'misdad' die zij begaan, is te veel van muziek te houden. Dit is bijvoorbeeld te zien in de vraag die de EFF aan de fans stelt: "Tired of the entertainment industry treating you like a criminal for wanting to share music and movies online?"⁹⁵. Opvallend is verder dat campagnes het publiek als 'klanten' omschrijven. De EFF noemt de rechtszaken van de platenmaatschappijen 'an unprecedented legal campaign against its own customers'⁹⁶ en gebruikten vele jaren varianten hierop, met name de uitdrukking 'suing your customers'.⁹⁷ De keuze voor het woord 'klant' heeft een ander effect vergeleken met het woord 'fan', omdat het zijn van klant doorgaans niet een speciaal ethische claim geeft om niet te worden vervolgd. Toch heeft het wel een zeker effect, omdat het de standaard ethische visie oproept, waarin een commerciële uitwisseling centraal staat. Door het publiek als 'klant' te bestempelen, is het mogelijk om te beargumenteren dat zij aan de ene kant, namelijk als klant, van de eerlijke onderhandeling staan.⁹⁸

Daarnaast beweren zij dat het publiek wel bereid is om te betalen voor muziek, maar wel op eerlijke voorwaarden. De EFF schreef bijvoorbeeld: 'Music fans today deserve the same

⁸⁸ S. Diaz, 'Recording Industry in a Bind', *San Jose Mercury News*, 15 september 2003, 1E (geciteerd naar Grimmelmann 2009).

⁸⁹ B. Evangelista, 'Download lawsuit dismissed / RIAA drops claim that grandmother stole online music', *S.F. Chron.*, 23 september 2003, 6 januari 2011 <http://articles.sfgate.com/2003-09-25/business/17508258_1_riaa-kazaa-downloading>.

⁹⁰ Warner Bros. Records, Inc. v. Berry, No. 07 Civ. 1092(HB)(KNF), 2008 WL 1320969, p. 4, 1e voetnoot (S.D.N.Y. Apr. 9, 2008), 6 januari 2011, <http://www.ilrweb.com/viewILRPDFfull.asp?filename=warner_berry_080409Order>

⁹¹ ThePittsburghChannel, *Teen Transplant Candidate Sued Over Music Downloads. Ross Township Woman Says She Isn't Guilty Of Piracy*, 1 december 2008, 6 januari 2011 <<http://www.wtae.com/news/18160365/detail.html>>

⁹² R. Beckerman, *Recording Industry vs. The People. RIAA Wants to Depose Dead Defendant's Children; But Will Allow them 60 Days to "Grieve"*, 13 augustus 2008, 6 januari 2011, <<http://recordingindustryvspeople.blogspot.com/2006/08/riaa-wants-to-depose-dead-defendants.html>>

⁹³ Zie bijvoorbeeld M. Sag, 'Piracy: Twelve Year-Olds, Grandmothers, and Other Good Targets for the Recording Industry's File Sharing Litigation', 4 Nw. J. Tech. & Intell. Prop. 133 (2006), 7 januari 2011, <<http://www.law.northwestern.edu/journals/njtip/v4/n2/1/Sag.pdf>> en E. Bangeman, 'RIAA Anti-P2P Campaign a Real Money Pit, According to Testimony', *Ars Technica*, 2 Oktober 2007, 7 januari 2011, <<http://arstechnica.com/tech-policy/news/2007/10/music-industry-exec-p2p-litigation-is-a-money-pit.ars>> (bewerende dat rechtszaken een geldverliezende kwestie is).

⁹⁴ S. Kirsner, 'Downhill Battle Wages Uphill Fight vs. Music Industry', *Boston Globe*, 10 januari 2005, C1, 7 januari 2011, <http://msl1.mit.edu/furdlog/docs/b_globe/2005-01-10_bglobe_downhill_battle.pdf>.

⁹⁵ Electronic Frontier Foundation, *File Sharing*, 7 januari 2011, <<http://www.eff.org/issues/file-sharing>>.

⁹⁶ Electronic Frontier Foundation, *RIAA v. The People*, 7 januari 2011, <<http://www.eff.org/riaa-v-people>>.

⁹⁷ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2023.

⁹⁸ Idem, p. 2023.

opportunity to pay a fee for the freedom to download the music they love.”⁹⁹ De oproep van de EFF tot het verlenen van vrijwillige collectieve licenties¹⁰⁰ is in essentie een verzoek aan de makers om terug te gaan naar de onderhandelingsstafel. Zij moeten gaan onderhandelen in goede trouw voor een andere afspraak, waarin het publiek zijn waardering voor de werken van de maker kunnen uiten, zij het nu met andere financiële middelen. De EFF benadrukt dat de afspraak vrijwillig zou moeten zijn en dat het publiek zou betalen als de voorwaarden eerlijk waren. Ondertussen hekelen deze campagnes de muziekindustrie.¹⁰¹ De klachten over de prijsafspraken van de muziekindustrie geven een praktijk weer dat het vrijwillig onderhandelen binnen de standaard ethische visie zichtbaar ondermijnt.¹⁰² Of bijvoorbeeld de kritiek op de *Digital Rights Management* (DRM), die wettelijke rechten van de gebruikers kunnen inperken, zoals dat het de gebruikers bespioneert¹⁰³ en dat het de computers van de gebruikers misbruikt. Beide beweringen zijn onverenigbaar met het respect voor de autonomie van de gebruiker.

Kwaadspreken over de muziekindustrie heeft nog een ander retorisch voordeel. Door de muziekindustrieën af te beelden als rondsuffelende overweldigers en de muzikanten als extra slachtoffers van dit harteloze kartel, kunnen groepen als *Downhill Battle* het gevecht tegen de industrierechtszaken afschilderen als verenigbaar met de hogere visie van de samenwerking tussen de maker en het publiek¹⁰⁴. In een speech van Courtney Love kwam naar voren: ‘What is piracy? Piracy is the act of stealing an artist’s work without any intention of paying for it. I’m not talking about Napster-type software. I’m talking about major label recording contracts.’¹⁰⁵

Het sluwste gedeelte van de argumenten is de aanval op de rechtszaken zelf. Het is eigen aan het moderne auteursrecht dat auteursrechthebbenden het recht hebben om een proces te beginnen tegen degene die inbreuk maakt op het recht van de auteur. Sommige activisten bekritisieren dat als de wet het toestaat om rechtszaken tegen fans te voeren, dat zoiets erg dom zou zijn.¹⁰⁶ De EFF bijvoorbeeld, doet zijn verzoek direct aan de auteursrechthebbenden: zelfs als je het wettelijke recht hebt om dit te doen, dan geldt nog dat wat je doet verkeerd is, en dat je zou moeten stoppen.¹⁰⁷ De ethische visie, waarin de verhouding maker-publiek centraal staat, is de ethische grondgedachte van waaruit alle claims kunnen worden afgeleid. De centrale visie van het auteursrecht is dat de auteurswet wordt misbruikt door de auteursrechthebbenden die een oneerlijke overheersing over hun publiek nastreven. Ondanks dat is de basis deal, namelijk geld voor creatieve werken, krachtig en blijft het een ethische deal.

---

⁹⁹ Electronic Frontier Foundation, *RIAA v. The People: Five Years Later*, 2008, p.1, 6 januari 2011 <<http://www.eff.org/files/eff-riaa-whitepaper.pdf>>.

¹⁰⁰ F. von Lohmann, Elec. Frontier Found., *A Better Way Forward: Voluntary Collective Licensing of Music File Sharing*, 2008, 7 januari 2011, <<http://www.eff.org/files/eff-a-better-way-forward.pdf>>.

¹⁰¹ Zie bijvoorbeeld: D. Colligan, ‘RIAA = Evil’, *Geo. Indep.*, 28 maart 2007, 7 januari 2011, <<http://www.thegeorgetownindependent.com/2.14588/riaa-evil-1.2080742>>.

¹⁰² Zie bijvoorbeeld: N. Anderson, ‘Class Action Lawsuit Filed Against Music Industry’, *Ars Technica*, 13 maart 2006, 7 januari 2011 <<http://arstechnica.com/old/content/2006/03/6368.ars>>.

¹⁰³ J. E. Cohen, ‘A Closer Look at “Copyright Managemnet” in Cyberspace’, *28 Conn. L. Rev.* 981, 1996, 7 januari 2011, <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=17990>.

¹⁰⁴ Downhill Battle Presents the Reasons, 7 januari 2011, <<http://www.downhillbattle.org/reasons/>>.

¹⁰⁵ C. Love, *Speech tijdens de Digital Hollywood Online Entertainment Conference*, 16 mei 2000, 7 januari 2011, <<http://www.gerryhemingway.com/piracy.html>>.

¹⁰⁶ Zie bijvoorbeeld: J. Lebkowsky, ‘The Pirate Party: Rethinking Copyright’, *Worldchanging*, 22 augustus 2006, 7 januari 2011, <<http://www.worldchanging.com/archives/004848.html>>.

¹⁰⁷ J. Grimmelmann, ‘The Ethical Visions of Copyright Law’, *Fordhame Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2024.

Dus de retoriek van de RIAA en de EFF hebben meer met elkaar gemeen dan op het eerste gezicht blijkt. Allebei nemen zij de standaard ethische visie van het auteursrecht aan: een ideaal denkkader, waarin wederzijds respect, eerlijke onderhandelingen en commerciële uitwisselingen centraal staan. Geen van beiden betwist dat zij verplichtingen aan elkaar hebben en allebei zijn ze het erover eens dat de auteurswet zodanig zou moeten handelen dat de ethische visie ten uitvoer wordt gebracht. Zij beschuldigen elkaar van het mislukken van dit ideaal met het argument dat ze niet in goede trouw onderhandelen. De standaard ethische visie is flexibel genoeg om voor beide verhalen als uitgangspunt te dienen.¹⁰⁸

3.3.3 'Software zou vrij moeten zijn'

De oprichter van de Free Software Foundation (FSF), Richard Stallman, gebruikt een aantal retorische ethische zinnen waarmee de standaard ethische visie van het auteursrecht kan worden verworpen. De basis claim die zij hanteren, is dat de gebruikersrechten op de software een kwestie van 'vrijheid' is. Volgens een bekende uitspraak van de FSF: 'Free software is a matter of liberty, not price. To understand the concept, you should think of free as in free speech, not as in free beer.'¹⁰⁹ In deze uitdrukking wordt vrije software gekoppeld aan liberale waarden en het slaat expliciet een ethische toon aan, waar dat niet bij de 'open bron' het geval is.¹¹⁰ In deze argumentatielijn is de individuele autonomie een fundamentele waarde die zelfcontrole vereist over de software op de eigen computer. Het is noodzakelijk om onafhankelijk te kunnen beslissen welke software wel en welke software niet toe te passen.

Uitgaande van dit basisprincipe is het verkeerd om beperkingen in te voeren op hoe mensen hun software gebruiken dan wel wijzigen. Wanneer je deze beperkingen wel oplegt, dan pak je een 'essentiële vrijheid' af.¹¹¹ Deze beperkingen kunnen in verschillende vormen aangetroffen worden. De meest basale vorm bestaat uit het weigeren van de broncode. Het is niet gemakkelijk om te begrijpen hoe een programma werkt of hoe het programma te wijzigen zonder de broncode en sinds deze vrijheden essentieel zijn, 'accessibility of source code is a necessary condition of free software'.¹¹² Er is geen verplichting die oplegt aan iemand anders enige software te geven, maar wanneer de software wordt gegeven zonder de broncode erbij te geven, dan is dat oneerbiedig, omdat hun vrijheden die de software levert als minder belangrijk worden beschouwd dan de eigen vrijheden. Dus het geheimhouden van de broncode is een onethische handeling. Stallman bestempelt de overeenkomsten waarin afgesproken wordt niet de code te openbaren, als 'verraad', omdat zij vastleggen 'promise[s] to refuse to cooperate with just about the entire population of the planet Earth.'¹¹³

Deze gedachtelijn is ook duidelijk te zien in de anti-DRM campagnes. Systemen van de *Digital Rights Management* (DRM) reageren liever op de makers dan op hun gebruikers en

---

¹⁰⁸ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2025.

¹⁰⁹ GNU Project, *The Free Software Definition*, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/philosophy/free-sw.nl.html>>.

¹¹⁰ R. Stallman, GNU Project, *Why "Open Source" Misses the Point of Free Software*, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/philosophy/open-source-misses-the-point.nl.html>>.

¹¹¹ GNU Project, *The Free Software Definition*, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/philosophy/free-sw.nl.html>>.

¹¹² Idem.

¹¹³ S. Williams, *Free as in Freedom: Richard Stallman's Crusade for Free Software*, 2002, p. 7 en 21, (geciteerd naar Grimmelmann 2009).

begrenzen wat de gebruikers allemaal kunnen doen met hun eigen computers.¹¹⁴ Door de DRM-campagnes wordt rechtstreeks de uitoefening van essentiële vrijheden verhinderd, wat de DRM onethisch maakt.¹¹⁵ Deze kritiek is sterker dan de kritiek in de vorige paragraaf op het gebruik van DRM, omdat hiervoor alleen het gebruik van DRM dat oneerlijke concessies van de consument eiste, werd bekritiseerd. Hier wordt beweerd dat de DRM een product is zonder ethische bruikbaarheid.¹¹⁶

Daarnaast wijst Stallman erop dat een ethische software ontwikkelaar de optie om het auteursrecht te gebruiken zal afwijzen wanneer hij daarmee de software kan controleren.¹¹⁷ Hij geeft daarmee aan hoe programmeurs zich zouden moeten gedragen. Men heeft een ethische verplichting niet de software auteursrechten te handhaven, zelf als dat betekent dat men niet meer geld kan verdienen als programmeur. Stallman accepteert dan ook een wereld van vrije software in een wereld met eventueel minder programmeurs.¹¹⁸ Wanneer je een maker bent die de ethische waarden niet opvolgt, dan is het beter om helemaal geen maker te zijn.

Het auteursrecht geeft tot op zekere hoogte de maker de middelen in handen die zij nodig hebben om druk uit te oefenen, maar het recht is tegelijkertijd medeplichtig aan onethisch gedrag. Sinds het auteursrecht onlosmakelijk is verbonden aan het recht om uit te sluiten, dat is het recht om gebruik te verhinderen, is het daardoor misschien reddeloos verloren. De kritiek van de verdedigers van vrije software is daarom ook radicaal. Zij zien het auteursrecht zelf als een obstakel voor een echt ethisch systeem van intellectuele productie. Zoals Stallman het verwoordde: 'the law should conform to ethics, not the other way around.'¹¹⁹

Een ethische programmeur gebruikt vrije software licenties. Een maker die vrije software licenties gebruikt, geeft daarmee zijn optie op om het gebruik van auteursrechten in te zetten waarmee hij gebruikers kan verhinderen hun essentiële vrijheden uit te oefenen.¹²⁰ Deze vrije licenties zijn nodig om als maker ethisch te kunnen handelen binnen het ruimere onethische auteursrechtstelsel. De voorstanders van vrije software maken het mogelijk om te leven zonder de rechten van het publiek te schaden, maar zij maken met hun argumenten niet het systeem zelf acceptabel.¹²¹

De boodschap die de voorstanders van vrije software overbrengen is, dat het prima is om niet te programmeren en het prima is wanneer deze programma's niet gedeeld worden, maar als je besluit om te delen, dan ben je verplicht om ook de broncode te delen. Deze verplichting gaat spelen op het moment dat je in een auteur-publiek betrekking stapt met iemand anders¹²². *General Public License* (GPL), een copyleft licentie voor software, verplicht je de broncode te delen, omdat

---

¹¹⁴ Zie bijvoorbeeld: R. Stallman, GNU Project, *Can you Trust Your Computer?*, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/philosophy/can-you-trust.html>>.

¹¹⁵ P. Brown, *Defective by Design, What is DRM? Digital Restrictions Management*, 7 januari 2011 <http://www.defectivebydesign.org/what_is_drm>.

¹¹⁶ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2027.

¹¹⁷ R. Stallman, GNU Project, *Why Software Should Be Free*, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/philosophy/shouldbefree.html>>.

¹¹⁸ R. Stallman, GNU Project, *Why Software Should Be Free*, 12 november 2010, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/philosophy/shouldbefree.html>>.

¹¹⁹ Idem.

¹²⁰ GNU Project, *Various Licenses and Comments About Them*, 24 oktober 2010, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/licenses/license-list.html>>.

¹²¹ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2028.

¹²² GNU Project, *GNU General Public License*, 6 december 2010, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/copyleft/gpl.html>>.

iemand anders deze gedeeld heeft met jou. Makers tonen hun respect door niet te proberen de rechten van het publiek af te pakken. Het publiek zou respect moeten tonen voor de makers, maar ze moeten daartoe niet gedwongen worden. Centraal punt in de doelen is dat vrije software licenties in het algemeen onverenigbaar zijn met de standaard ethische visie van commerciële uitwisseling. Copyleft licenties gaan zelfs nog verder door downstream auteurs te beperken in de mogelijkheid tot het deelnemen aan het commerciële systeem.¹²³

Men zou kunnen opwerpen dat er geen expliciet conflict is. De *Free Software Foundation* klaagt niet over de verkoop van de software op zichzelf, maar alleen over de beperking op het gebruik na de verkoop.¹²⁴ De *General Public License* staat programmeurs toe in actie te komen tegen een kopie van de betreffende software.¹²⁵ Het lijkt alsof het vragen om te worden betaald voor het werk niet op zichzelf ethisch problematisch is. Maar dit lijkt op de kwestie waarin een voorstander van de afschaffing van de slavernij tegen een plantagehouder zegt dat er niets verkeerd is met de verkoop van katoen voor geld, alleen omdat het wettelijke systeem de slavernij in stand houdt. Hetzelfde geldt voor de wettelijke beperkingen op het gebruik van na de verkoop die gebaseerd zijn op het conventionele auteursrechttheorieën die grote prijsverlagingen tegengaan. Wanneer de afdwingbaarheid van deze beperkingen onethisch is en van de tafel af wordt geveegd, dan valt het favoriete systeem van de uitwisseling die gebaseerd is op de standaard ethische visie uit elkaar. De standaard ethische visie in het auteursrecht houdt geen stand wanneer de auteur geen exclusieve rechten heeft over zijn werken tegenover de exclusieve rechten van het publiek over hun geld.¹²⁶

3.3.4 'Ik houd van delen'

Tegen deze achtergrond wordt ook de retoriek van de *Creative Commons* ingezet. Zoals een vrije software licentie, werkt een Creative Commons licentie door in de rechten van het auteursrechtstelsel. Deze licentie geeft de eerste wettelijke erkenning van de rechten aan de makers, maar het biedt daarnaast een manier om afstand te doen van deze rechten, zodat hun werken vrij gedeeld kunnen worden met het publiek. Andere gelijkkluidende retoriek is afkomstig van Wikipedia en andere Wikimedia projecten, met name de *Wikimedia Commons*, die proberen te steunen op vrijwillige bijdragen van de makers te midden van anderen en daarmee een rijk scala aan materiaal op te bouwen voor het publiek. Het symbool *Konomark* van Eric Johnson bijvoorbeeld, kan een maker toevoegen aan zijn werk waarmee mensen uitgenodigd worden om in gesprek te gaan over een mogelijk vrij hergebruik van het werk.¹²⁷

Een belangrijk woord dat overal gehanteerd wordt in de argumentatielijnen, is het woord 'delen'. Op de website van de Creative Commons bijvoorbeeld, wordt de leuze 'Share, Remix, Reuse – Legally' ingezet.¹²⁸ Daarnaast is de slogan 'I love to share' op T-shirts te vinden die bij Creative Commons besteld kunnen worden.¹²⁹ En hun copyleft licentie optie wordt 'Share Alike'

---

¹²³ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2028.

¹²⁴ GNU Project, *Selling Free Software*, 27 juli 2007, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/philosophy/selling.html>>.

¹²⁵ GNU Project, *GNU General Public License*, 6 december 2010, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/copyleft/gpl.html>>.

¹²⁶ J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2029.

¹²⁷ E. E. Johnson, *The Konomark Project*, 8 januari 2011, <<http://www.konomark.org/>>.

¹²⁸ Creative Commons, *Share, Remix, Reuse – Legally*, 8 januari 2011, <<http://creativecommons.org/>>.

¹²⁹ Creative Commons, *T-shirt: I Love To Share*, 8 januari 2011,

genoemd.¹³⁰ ‘Share’ is een suggestief woord, omdat het de onschuldige vrijgevigheid van kinderen oproept en de zorgzaamheid voor anderen. Dat is de reden dat sommige hackers de uitdrukking ‘share and enjoy!’ gebruiken wanneer zij software weggeven¹³¹, dat is de reden dat de ‘Free Software Song’ van Stallman begint met ‘Join us now and share the software’.¹³² En dat is ook de reden dat Eric S. Raymond deze praktijken refereert aan de ‘gift culture’.¹³³

Deze laatste formulering benadrukt het idee van delen als altruïsme: een vrijwillige beslissing om iets goeds voor anderen te doen. De blogarchieven van de Creative Commons zitten vol met verhalen van ‘prominente burgers’ die iets hebben gemaakt en daarna besloten hebben een Creative Commons licentie te gebruiken om het werk vrij met het publiek te delen.¹³⁴ De ethische visie is hier dat makers die ervoor kiezen om te delen, dat zij het publiek behandelen met vrijgevigheid en respect en dat we hen daarom zouden moeten prijzen.¹³⁵

Een ander belangrijk woord dat overal gebruikt wordt, is ‘commons’. De naam ‘Creative Commons’ wijst het ideaal toe van een gedeelde ongecontroleerde bron. Daarnaast staat de naam voor een visie waarin een bloeiende creativiteit centraal staat en de intellectuele gemeenschap erbij betrokken wordt met als gevolg dat er grote vijver ontstaat, waarin iedereen vrij is om daaruit te putten. Het idee benadrukt een opeenvolgende toenemende creativiteit, waarin de nieuwe werken voortbouwen op de oudere werken. Het logo van de organisatie ‘Students for Free Culture’ gebruikt bijvoorbeeld speelgoedblokjes om het idee van het voortbouwen op elkaar te benadrukken.¹³⁶ Dit is ook een visuele metafoer die de Creative Commons vaak toepast.¹³⁷

Belangrijk in deze visie is de bijdrage aan de gemeenschap en de wederkerigheid daarin: enerzijds kunnen gebruikers gebruikmaken van de werken van de ‘commons’, maar daartegenover staat dat ook aan anderen wordt toegestaan om voort te bouwen op jouw werk. In deze visie breekt de scheiding die er is tussen de maker en het publiek die wel wordt aangehangen in de standaard visie. Wikipedia laat bijvoorbeeld dit gedachtegoed duidelijk zien; het beschouwt zichzelf als een encyclopedie die ‘anyone can edit’, met als gevolg dat iedere lezer ook een potentiële maker is.¹³⁸

Een ander frequent gebruikt woord is ‘community’. Mensen die creëren en vrij met elkaar delen bouwen aan een sociale institutie. Yochai Benkler en Helen Nissenbaum beargumenteren dat de diepere principes als autonomie, democratie en wederzijds respect worden bevorderd in

---

<<http://support.creativecommons.org:8080/node/51>>.

¹³⁰ Creative Commons, *Attribution-Share Alike 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)*, 8 januari 2011, <<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>>.

¹³¹ The Jargon File (version 4.4.7), *Share and Enjoy!*, 8 januari 2011, <<http://www.catb.org/~esr/jargon/html/S/Share-and-enjoy-.html>>.

¹³² R. Stallman, GNU Project, *The Free Software Song*, 8 januari 2011 <<http://www.gnu.org/music/free-software-song.html>>

¹³³ E. S. Raymond, ‘Homesteading the Noosphere’, *The Cathedral and the Bazaar: Musings on Linux and Open Source by an Accidental Revolutionary* 65, 2001, p. 80-82 (geciteerd naar Grimmelmann 2009).

¹³⁴ Zie bijvoorbeeld: G. Grossmeier, ‘Severed Fifth’, *Creative Commons*, 21 oktober 2008, 8 januari 2011, <<http://creativecommons.org/weblog/entry/10174>>.

¹³⁵ J. Grimmelmann, ‘The Ethical Visions of Copyright Law’, *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2030.

¹³⁶ FreeCulture.org, 8 januari 2011, <<http://freeculture.org/>>.

¹³⁷ J. Grimmelmann, ‘The Ethical Visions of Copyright Law’, *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2030.

¹³⁸ Wikipedia, *Wikipedia:Introduction*, 7 januari 2011, 8 januari 2011, <<http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Introduction>>.

een cultuur waar delen centraal staat en deelname aan een dergelijke cultuur leert de individuen hoe men deugdzzaam kan zijn.¹³⁹

In de visie waarin ‘commons’ en ‘sharing’ centraal staan, worden de vrijwillige bijdragen van de maker geprezen. Het is voor iedereen toegankelijk om gebruik te maken van deze informatie en voor iedereen is het mogelijk om daarop voort te bouwen. In dit denkkader zijn de mensen afhankelijk van de ‘commons’ en wordt het openbaar maken van informatie aan het publiek een ethische daad. Zo wordt een verbinding gemaakt tussen de makers en het dankbare publiek waarin respect, eer en enthousiasme belangrijk zijn. In deze visie wordt uitgelegd hoe de makers en het publiek op een ethische wijze met elkaar kunnen omgaan en waarin misschien minder verplichtingen worden opgelegd.¹⁴⁰

Het is niet duidelijk hoe de frame ‘Ik houd van delen’ past in de standaard ethische visie. Er is geen eensluidend antwoord te geven op de vraag of dit frame juist past in het ‘copyright system’ of dat het er juist buiten staat. Ook of het verenigbaar is met commerciële verhoudingen is niet duidelijk. Het antwoord op de vraag of het gelooft dat makers die hun werk verkopen zich ethisch of onethisch gedragen, is ambigu. In deze visie zou men van mening kunnen zijn dat het auteursrechtstelsel uit balans is, omdat de makers exclusieve rechten toegekend hebben gekregen die zij niet nodig hebben en rechten hebben die zij niet willen gebruiken. Men zou echter ook van mening kunnen zijn dat het systeem uit balans is, omdat de makers exclusieve rechten hebben die zij niet zouden moeten hebben en niet behoren te gebruiken. In beide zienswijzen is het verstrekken van licenties een natuurlijke reactie om te zorgen voor een betere balans. In de laatste redenering wordt de standaard ethische visie echter op de proefgesteld en worden er grote vraagtekens gezet bij de juistheid van deze standaard visie.¹⁴¹

3.4 Conclusie hoofdstuk 3

Het kernverbod in de *Uniform Trade Secrets Act* houdt in dat het verboden is om geheime informatie te verkrijgen op een onrechtmatige manier, namelijk door ‘improper means’ te gebruiken. Deze term is opvallend, omdat er een ethische norm aan ten grondslag ligt. Het is onfatsoenlijk om via spionage geheime informatie te achterhalen. Ethische argumenten zijn gebaseerd op de visie die men heeft op hoe mensen zich daadwerkelijk gedragen en op hoe mensen zich behoren te gedragen ten opzichte van een informatiegoed. Ethische argumenten kunnen worden ingezet om een bepaalde wetstructuur te propageren, maar aan de hand van de wetstructuur kunnen er ook beweringen over de ethiek worden gedaan. De ethische visie verbindt de wet met het gewenste gedrag. Het auteursrecht gaat ervan uit dat de makers en het publiek elkaar respecteren. De bedoeling is dat de makers zoveel mogelijk creatieve werken creëren, waarmee de markt wordt verrijkt. Voor een goed functionerende markt is het nodig dat het publiek een financiële vergoeding biedt voor zijn prestaties. De standaard ethische visie gaat uit van een commerciële, vrijwillige, wederkerige en respectvolle uitwisseling. In de Copyright Act van 1976 komt deze standaard visie naar voren. De commerciële uitwisseling staat centraal, maar er zijn uitzonderingen voor het eerlijke gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken,

---

¹³⁹ Y. Benkler en H. Nissenbaum, ‘Commons-Based Peer Production and Virtue’, *Pol. Phil.* 14 J., 2006, p. 394 (geciteerd naar Grimmelman 2009).

¹⁴⁰ J. Grimmelman, ‘The Ethical Visions of Copyright Law’, *Fordham Law Review*, vol. 77, 2009, p. 2031.

¹⁴¹ Idem, p. 2035.

namelijk het gebruik van het werk in het onderwijs. Het uiteindelijke doel is een eerlijke wisselwerking tussen de maker en het publiek op de markt. Eenzelfde denklijn is terug te vinden in de Nederlandse Auteurswet. Ook in de rechtspraak is de ethische visie terug te vinden. Dit komt onder andere al naar voren in het gebruik van de term ‘eerlijk’, dat suggestief is en naar de standaard ethische visie verwijst. De ethische visie is tevens goed te herkennen in rechtszaken over parodieën. Parodieën kunnen het respect van de oorspronkelijke maker beschadigen. In de discussie over sampling wordt zelfs beweerd dat er van diefstal sprake is.

De standaard ethische visie komt in vier frames in de discussie over downloaden naar voren. Onderwijs campagnes die opkomen voor de auteursrechtindustrie, proberen het publiek te overtuigen met kreten als ‘respecteer de auteursrechten’. De Electronic Front Foundation (EFF), die opkomt voor de vrijheden van de consument, zegt dat de platenmaatschappijen moeten stoppen ‘hun klanten een proces aan te doen’. De advocaten die pleiten dat software vrij moet zijn verwerpen het standpunt van de standaard visie. Het frame ‘Ik houd van delen’ die de Creative Commons vertegenwoordigen, heeft een ambigu standpunt.

Belangrijk in het eerste frame ‘Respecteer het auteursrecht’ is de term ‘respect’. Aanhangers van dit frame sluiten daarmee nauw aan bij de standaard ethische visie, waarin een respectvolle uitwisseling centraal staat. Het begrip ‘fan’ proberen zij zoveel mogelijk te koppelen aan de commercie en ver weg te houden van het frame over delen. In dit frame heeft de consument een traditionele rol: hij is actief in zijn enthousiasme, maar passief in creativiteit en verzet. In dit frame wordt een link gelegd tussen diefstal, dat thuishoort in het strafrecht, waarmee wordt aangegeven dat downloaden verkeerd is en onrechtmatig.

In het tweede frame ‘Doe je klanten geen proces aan’ wordt er ook een beroep gedaan op de ethische standaard visie, maar met andere argumenten. In deze argumentatielijn wordt benadrukt dat het om veel mensen gaat of bijvoorbeeld alle mensen. Daarnaast vermenschlijken de voorstanders van file sharing hun positie door te mikken op sympathieke doelgroepen als twaalfjarigen. Verder wordt het publiek vaak met ‘fans’ vergeleken, waardoor zij een hogere morele status krijgen. Ook wordt een vergelijking getrokken met klanten om te beargumenteren dat zij aan de ene kant van de eerlijke onderhandeling staan. Tevens wordt beargumenteerd dat het publiek wel bereid is om te betalen voor muziek, maar op eerlijke voorwaarden, waardoor de makers worden verzocht opnieuw aan de onderhandelingstafel plaats te nemen. Bovendien wordt de muziekindustrie vaak zwart gemaakt door wie de muzikanten slachtoffer zijn geworden. Ten slotte worden de rechtszaken zelf aangevallen.

Het derde frame ‘Software zou vrij moeten zijn’ is een radicaal frame: het is van mening dat het auteursrechtstelsel onethisch is. Zij wijzen erop dat de gebruikersrechten op software een kwestie is van vrijheid, een liberale waarde. Beperkingen op hoe mensen hun software gebruiken of wijzigen is dan ook verkeerd, omdat daarmee de vrijheid wordt beperkt. Verder is het onethisch om de broncode geheim te houden, omdat de vrijheden die de software levert als minder belangrijk worden beschouwd dan de eigen vrijheden. Zij beargumenteren dat er een ethische verplichting is om niet de software rechten te handhaven. Het auteursrecht maakt dat mogelijk, zodat ook het auteursrecht medeplichtig is aan dat onethische gedrag, omdat het de mogelijkheid geeft om de auteursrechten te handhaven. Een echte ethische programmeur gebruikt vrije software licenties, waarin de optie handhaving is uitgeschakeld.

In het vierde frame ‘Ik houd van delen’ staan ‘share’, ‘commons’ en ‘community’ centraal. De ‘commons’ duidt op een gedeelde ongecontroleerde bron, waar iedereen aan kan bijdragen.

De vrijwillige bijdragen van de maker worden geprezen. Het is een soort altruïsme: een vrijwillige beslissing om iets goeds voor anderen te doen. Het openbaar maken van informatie aan het publiek is een ethische daad. Zo wordt een verbinding gemaakt tussen de makers en het dankbare publiek waarin respect, eer en enthousiasme belangrijk zijn. De metafoor van het voortbouwen op de anderen speelt een grote rol in dit frame.

4 Overtuigingskracht in discussies

Het is een misvatting dat mooi en correct kunnen spreken hetzelfde is als retorisch effectief zijn, want retorica gaat om het bereiken van een beoogd doel. Wanneer iemand dat doel behaald door de juiste talige middelen toe te passen, dan is de handeling retorisch geslaagd geweest. Het betekent echter niet dat het taalgebruik ook correct was toegepast, want er kunnen best onvolkomenheden in het betoog gezeten hebben. Een goed voorbeeld hiervan zijn de betogen van Balkenende, die niet altijd duidelijk sprak en geen originele beeldspraak inzette. Toch is het hem jarenlang gelukt om zijn politieke boodschap over te brengen. Retorica is dus meer dan wat alleen zichtbaar is.¹⁴² In dit hoofdstuk zal daarom ook de klassieke retorica en de betekenis van framing, dat hierover gaat, nader worden belicht.

4.1 Klassieke retorica: Aristoteles

Aristoteles (384 v.Chr. – 322 v.Chr.) was één van de eersten die de beginselen van de retorica systematisch heeft opgeschreven. Hij verstond onder de retorica, ook wel de kunst van de welsprekendheid genoemd, de vaardigheid om geschikte overtuigingsmiddelen te vinden om in een redevoering te gebruiken.

Die overtuigingsmiddelen bestaan volgens Aristoteles uit twee soorten, namelijk de technische en de niet-technische. De niet-technische overtuigingsmiddelen zijn onafhankelijk van de vaardigheden van de spreker en hebben te maken met het materiaal dat hij gebruikt om zijn verhaal te onderbouwen. De technische overtuigingsmiddelen zijn echter wel afhankelijk van de vaardigheden van de spreker. Die overtuigingsmiddelen zijn onder te verdelen in ethos, pathos en logos.¹⁴³ Met ethos verwijst de spreker naar zijn eigen kwaliteiten, zoals of hij wel deskundig, eerlijk en welwillend is.¹⁴⁴ Met pathos speelt de spreker in op de gevoelens van het publiek. Een spreker die logos gebruikt, probeert het publiek voor zich te winnen door middel van argumenten. Aristoteles vond ethos het effectiefste overtuigingsmiddel, omdat een publiek dat vertrouwen heeft in de spreker sneller geneigd is om het standpunt over te nemen.¹⁴⁵

Aristoteles heeft drie genres in de welsprekendheid onderscheiden: 1. het genus iudiciale, 2. het genus deliberativum en 3. het genus demonstrativum. Het genus iudiciale is het juridische genre, waarin een aanklacht tegen of een verdediging van een gedagvaard persoon wordt uitgesproken. Het genus deliberativum gaat over een politieke situatie, waarin voor of tegen een bepaald beleid moet worden gepleit. Het genus demonstrativum is het ceremoniële genre, waarin een persoon of zaak geprezen of afgekeurd wordt. Aristoteles schreef dus adviezen voor sprekers die een monoloog moesten houden aan een groot publiek. In alle drie de genres is het belangrijk dat de spreker rekening houdt met zijn publiek en zijn overtuigingsmiddelen daarop afstemt.¹⁴⁶ Latere opvolgers als Braet, Andeweg en De Jong hebben deze retorica verder uitgewerkt.

---

¹⁴² B. Bonarius, 'Niet alleen woorden maken de man', *Leidraad*, winter 2010/2011, p. 26.

¹⁴³ F.H. van Eemeren, R. Grootendorst, F. Snoeck Henkemans, [e.a.], *Handboek Argumentatietheorie. Historische achtergronden en hedendaagse ontwikkelingen*, Groningen: Martinus Nijhoff 1997, p. 50.

¹⁴⁴ A.C. Braet, *Retorische kritiek. Overtuigingskracht van Cicero tot Balkenende*, Den Haag: SDU 2007, p. 51-52.

¹⁴⁵ Idem, p. 50.

¹⁴⁶ F.H. van Eemeren, R. Grootendorst, F. Snoeck Henkemans, [e.a.], *Handboek Argumentatietheorie. Historische achtergronden en hedendaagse ontwikkelingen*, Groningen: Martinus Nijhoff 1997, p. 49-50.

4.2 Framing: Baldwin van Gorp

Zoals gezegd, retorica is meer dan alleen wat zichtbaar is. Na de aanslag op 11 september werd deze gruwelijke aanslag niet betiteld als een aanslag, maar het werd geframed als een oorlog en de Amerikanen spraken over de ‘War on Terror’.¹⁴⁷ Door de aanslag als oorlog te bestempelen, wordt automatisch de rechtvaardiging gegeven om drastische maatregelen te nemen.

Volgens van Gorp is een frame ‘een standvastige, metacommunicatieve boodschap die het structurerende denkbeeld weergeeft dat een nieuwsbericht samenhang en betekenis verleent.’¹⁴⁸ En framing is ‘het proces waarbij een frame enerzijds bij de productie van een nieuwsbericht aangeeft welke elementen uit de waargenomen realiteit te selecteren, uit te sluiten, te benadrukken of aan te vullen, en anderzijds de ontvangers van context en een betekenisuggestie voorziet.’¹⁴⁹ Het gaat dus om een bepaald denkkader die door bepaalde middelen wordt gevormd. Belangrijk in dat framingproces zijn de ‘framing devices’ en de ‘reasoning devices’. De framing devices bestaan uit een bepaalde woordkeuze, metaforen, beschrijvingen en stereotypen. De reasoning devices betreffen de vier voornaamste functies van een frame: het frame definieert het probleem, geeft aan wie of wat dit probleem heeft veroorzaakt, velt een moreel oordeel en suggereert hoe de situatie kan worden verholpen.¹⁵⁰

Van Gorp geeft als voorbeeld om het begrip ‘frame’ te illustreren het nieuwsbericht, waarin verteld werd dat de Christelijke Mutualiteiten aan de Belgische overheid het vakantie-domein Zon en Zee in Westende verkocht had om er asielzoekers in onder te brengen. Er was veel discussie over deze verkoop, omdat men zich afvroeg of het comfortabele complex wel ‘geschikt’ was voor de opvang van kandidaat-vluchtelingen.¹⁵¹ Men liet veelvuldig de term ‘zwembad’ in de discussie vallen, waarvan de asielzoekers gebruik konden maken, dat een beeld opriep van vakantie en luxe. Het frame dat hier centraal stond was dat de overheid onbezonnen te werk was gegaan en ongepast veel geld heeft uitgegeven. Dit in tegenstelling tot een heel ander verhaal dat verkondigd werd op nieuwsuitzendingen van VRT en VTM van 29 december 2000:

Dat de opvang van asielzoekers een dringend probleem is, bewijzen de schrijnende taferelen afgelopen nacht en vanmorgen aan de deuren van de Dienst Vreemdelingenzaken in Brussel. Duizenden asielzoekers staan er letterlijk in de kou. Wie niet aan de beurt komt, staat dan maar dag en nacht in de bijtende kou. Er zijn ook kinderen bij. Artsen Zonder Grenzen spreekt over mensonterende toestanden.¹⁵²

Een andere toon wordt hier aangeslagen: de keuze van bewoordingen, zoals ‘schrijnende taferelen’, ‘letterlijk in de kou staan’, ‘de bijtende kou’ en ‘mensonterende toestanden’ roepen een

---

¹⁴⁷ Wikipedia, *September 11 Attacks*, 7 januari 2011, 8 januari 2011, <http://en.wikipedia.org/wiki/September_11_attacks>.

¹⁴⁸ B. van Gorp, *Framing asiel. Indringers en slachtoffers in de pers*, Leuven/Voorburg: Acco 2006, p. 46.

¹⁴⁹ Idem, p. 46.

¹⁵⁰ Idem, p. 52-53.

¹⁵¹ De beslissing is uiteindelijk ten voordele van de buurtbewoners gevallen, want een actiecomité van buurtbewoners en handelaars hadden de Belgische staat gedagvaard en de rechtbank van Brugge besliste dat er geen asielzoekers in De Passage, de nieuwe naam voor Zon en Zee, mochten verblijven. (Zie noot 142, p. 95).

¹⁵² Zie noot 142, p. 68.

heel ander beeld op dat de luxe die wordt opgeroepen bij het zwemmen in een zwembad in het vakantiedomein Zon en Zee in Westende.¹⁵³

4.3 Frames in het politieke debat: George Lakoff

4.3.1 Het belang van frames

Het politieke debat draait eigenlijk om een gevecht om de hersenen, met name om het gedeelte in de hersenen dat het onderbewuste behelst. Dit is niet voor niets, wel 98 procent van ons denken in de hersenen gebeurt onbewust.¹⁵⁴ De geest speelt een grote rol in hoe dit maatschappij is ingedeeld. De politieke scheiding in Amerika kan getraceerd worden in de hersenen, namelijk in de manier waarop de Amerikanen de wereld begrijpen. De hersenen doen dus beslissingen waar mensen niet bewust van zijn. Opvattingen over moraliteit en politiek functioneren voor het grootste deel in het cognitieve onderbewuste, in de onzichtbare hersenen. Deze opvattingen verbinden mensen met elkaar en met andere objecten in de fysieke wereld.¹⁵⁵ De ratio is dus niet alleen van belang, want wanneer een spreker het cognitieve onderbewuste negeert, de diepste waarden en legitieme emoties onderdrukt en andermans frames accepteert alsof zij neutraal zijn en weigert de feiten zodanig te framen dat zij kunnen worden gewaardeerd, dan zal deze spreker niet effectief zijn en niet overtuigen.¹⁵⁶ De Democraten geloven in het Verlichtingsdenken en houden het geloof in de ratio hoog. Zij houden vast aan democratische idealen, waarin feiten, waarheden en de logica belangrijk zijn. De Republikeinen volgen een andere weg en hebben een betere kijk op hoe de geest werkt, waardoor zij altijd zo effectief zijn geweest.¹⁵⁷

Lakoff pleit voor een nieuwe strategie, waarin de echte ratio centraal staat, namelijk een ratio die emoties integreert, die de prikkels in de echte wereld tussen de hersenen en het lichaam opvangt. Een ratio die gevormd wordt door frames, metaforen, beelden en symbolen. Taal weerspiegelt de gedachte, waardoor ook in de taal deze nieuwe strategie geïntegreerd moet worden, zodat taal als een machtsmiddel kan worden ingezet. De taal vormt de werkelijkheid. Het is een machtig middel, omdat het gebonden is aan die frames, prototypen, metaforen, verhalen, beelden en emoties. De kracht komt van binnenuit, een kracht waarmee gevoelens worden opgeroepen bij het publiek zonder dat zij daar bewust van zijn.¹⁵⁸

4.3.2 De taal van de hersenen

Taal is veel meer dan een middel om te communiceren, want het is de opening tot de geest. Taal kan worden gebruikt om de geest te veranderen, zelfs permanent. Verhalen zijn dan niet slechts woorden en beelden meer, maar zijn in de hersenen neergedaald en hebben een model verschaft waar mensen niet alleen mee leven, maar zelfs bepalen wie ze zijn. Taal heeft politieke kracht, want het kan mensen van elkaar vervreemden of juist verbinden; het is sensueel en esthetisch met

---

¹⁵³ B. van Gorp, *Framing asiel. Indringers en slachtoffers in de pers*, Leuven/Voorburg: Acco 2006, p. 68.

¹⁵⁴ A. Rock, *The Mind at Night*, New York: Basic Books 2005 (geciteerd naar Lakoff 2008).

¹⁵⁵ G. Lakoff, *The Political Mind: Why You Can't Understand 21st Century American Politics with an 18th Century Brain*, New York: Viking Penguin 2008, p. 11.

¹⁵⁶ Idem, p. 12.

¹⁵⁷ Idem, p. 12.

¹⁵⁸ Idem, p. 14-15.

de kracht om te dingen naar de gunst van het publiek of te verwerpen. Taal heeft ook een morele kracht met de mogelijkheid om het beste en het slechtste in mensen los te maken. Taal roept geen herinneringen op, maar het kan deze veranderen en vormen en zelfs de gebeurtenissen uit het verleden veranderen.¹⁵⁹

4.3.3 Woorden en politiek

Wanneer iemand gevraagd wordt: ‘Don’t think of an elephant!’¹⁶⁰, dan is dat een onmogelijke opdracht. Dat komt omdat de woorden zijn gedefinieerd in frames en wanneer deze woorden worden gebruikt, dan activeren die woorden de betreffende frames, of deze nu ontkend worden of niet. Het is niet mogelijk, omdat een mens niet bewust zijn eigen zenuwstelsel kan controleren.

Voor de politiek is dit een interessant gegeven, want wanneer de protagonist de frames van de antagonist hanteert, ook al worden de frames ontkend of weerlegd, dan wordt de antagonist geholpen, omdat de protagonist de frames van de tegenstander activeert in de geest van het publiek, waardoor het gedachtegoed in het licht van deze frames wordt geactiveerd. In praatprogramma’s zet de vragensteller de frames uit: ‘Do you favor tax relief?’. Wanneer de geïnterviewde de vraag accepteert, dan werkt hij in een frame en een gedachtegoed die niet van hem zijn. Om dit op te lossen, moet de geïnterviewde het frame verschuiven naar zijn eigen frame, maar om dit te kunnen is het noodzakelijk om te begrijpen wat zijn kijk op de wereld en wat zijn eigen kijk daarop is en hoe het antwoord te framen.¹⁶¹

De conservatieven in Amerika hebben jarenlang de term ‘tax-and-spend liberal’ gebruikt als stereotype voor sociale programma’s van de democraten. Deze term paste in het gedachtegoed van de conservatieven die gefocust zijn op individuele verantwoordelijkheid, zelfdiscipline en twee basis ideeën: allereerst, wat je krijgt in de markt, is wat je zelf hebt verdiend zonder overheidsbemoeienis en het recht daarop ligt alleen bij jou; ten tweede, iets krijgen wat je niet hebt verdiend, maakt je afhankelijk en neemt je discipline weg en maakt het moeilijker om een leven te verdienen en een leven te leiden als een moreel persoon. De gedachte aan belastingen en verkwistingen is dan uit den boze.¹⁶²

4.4 Conclusie hoofdstuk 4

In dit hoofdstuk zijn drie wetenschappers aan de orde gekomen, die zich allemaal met de overtuigingskracht van discussies hebben beziggehouden. Aristoteles was één van de eersten die de beginselen van de retorica systematisch heeft opgeschreven. De retorica, ook wel de kunst van de welsprekendheid genoemd, hield volgens hem in de vaardigheid om geschikte overtuigingsmiddelen te vinden om in een redevoering te gebruiken. De effectiviteit van het betoog van de spreker staat centraal. De vaardigheden van de spreker deelde hij in in ethos, pathos en logos. Daarnaast zijn er verschillende genres van de welsprekendheid te onderscheiden.

---

¹⁵⁹ G. Lakoff, *The Political Mind: Why You Can't Understand 21st Century American Politics with an 18th Century Brain*, New York: Viking Penguin 2008, p. 231.

¹⁶⁰ Idem, p. 232.

¹⁶¹ Idem, p. 233.

¹⁶² Idem, p. 238-239.

Volgens van Gorp is een frame 'een standvastige, metacommunicatieve boodschap die het structurerende denkbeeld weergeeft dat een nieuwsbericht samenhang en betekenis verleent.' En framing is 'het proces waarbij een frame enerzijds bij de productie van een nieuwsbericht aangeeft welke elementen uit de waargenomen realiteit te selecteren, uit te sluiten, te benadrukken of aan te vullen, en anderzijds de ontvangers van context en een betekenissuggestie voorziet.' Belangrijk in dat framingproces zijn de 'framing devices' en de 'reasoning devices'. Lakoff heeft onderzocht dat opvattingen over moraliteit en politiek voor het grootste deel in het cognitieve onderbewuste, in de onzichtbare hersenen functioneren. Deze opvattingen verbinden mensen met elkaar en met andere objecten in de fysieke wereld. Daardoor is de ratio niet alleen van belang, want wanneer een spreker het cognitieve onderbewuste negeert, de diepste waarden en legitieme emoties onderdrukt en andermans frames accepteert alsof zij neutraal zijn en weigert de feiten zodanig te framen dat zij kunnen worden gewaardeerd, dan zal deze spreker niet effectief zijn en niet overtuigen. Taal is dus een opening tot de geest. Daarnaast is het verstandig om niet in andermans frame te stappen, ook al wordt het frame ontkend. Het is immers niet mogelijk om de opdracht 'Don't think of an elephant!' uit te voeren.

5 Analysemodel

In dit hoofdstuk wordt beschreven welk analysemodel is toegepast voor de analyse van het eerste gedeelte van het Grote Downloaddebat. Nadat eerst de gevolgde methode wordt besproken, volgt de bespreking van de retorische middelen in paragraaf 5.2.

5.1 Methode

In paragraaf 4.2 is Van Gorp aan de orde gekomen met de bespreking van de betekenis van ‘frame’ en ‘framing’. Ook de manier waarop een frame kan worden opgebouwd kwam kort de revue. Om een verhaal overtuigend te vertellen, kunnen er verschillende retorische middelen worden ingezet die ervoor zorgen dat er bij de ontvanger beelden op worden geroepen, specifieke punten meer opvallen en de levendigheid van het verhaal als geheel wordt verbeterd. Het gaat om metaforen, metonymieën, uitdrukkingen, voorbeelden, beschrijvingen, visuele beelden, lexicale keuzes, cijfergegevens, symbolen, stereotypen en bronnen.¹⁶³ Al deze retorische middelen kunnen worden ingezet bij het opbouwen van een bepaald frame. Deze middelen zullen dan ook centraal staan.

Het onderzoek richt zich op het ‘respect’ frame, dat kan worden onderverdeeld in vier frames, zoals Grimmelman deze heeft onderscheiden, namelijk ‘Respecteer het auteursrecht’, ‘Doe je klanten geen proces aan’, ‘Software zou vrij moeten zijn’ en ‘Ik houd van delen’. Het eerste deel van het Grote Download debat van 27 mei 2010 is letterlijk uitgeschreven van het opgenomen download debat dat te vinden was op internet.¹⁶⁴ Vervolgens is de tekst geanalyseerd op retorische middelen die door Van Gorp zijn opgesteld.

5.2 Retorische middelen

Metaforen zijn gebaseerd op een gelijkenis tussen de bedoelde zaak en het geschetste beeld. Daaronder vallen ook de personificaties; dat is een metafoor waarbij abstracties of levenloze dingen als levende wezens worden voorgesteld of eigenschappen van levende wezens hebben, zoals in ‘Nederland is ziek’. Een metafoor kan ook worden toegepast door de te verbeelden zaak en het vergelijkende beeld allebei te noemen. De zaak en het beeld kunnen worden verbonden met bijvoorbeeld ‘als’, ‘zoals’ en ‘van’. Een voorbeeld met ‘als’: ‘het verliep als een zonnetje’.

Metonymia behoren tot dezelfde categorie als de metaforen, namelijk tot de beeldspraakfiguren. Bij de metonymia gaat het om een relatie tussen het beeld en de zaak die er een is van onderdeel-geheel, maker-gemaakte, bezitter-bezit en dergelijke. Een voorbeeld van maker-gemaakte is: ‘Even in Van Dale opzoeken’, waarmee met Van Dale het woordenboek wordt bedoeld. Metaforen en metonymia zijn krachtige middelen om een frame mee op te bouwen. Stijl- en beeldspraakfiguren helpen complexe situaties te begrijpen en ze kunnen worden aangewend om te definiëren wat er ter discussie staat.

Uitdrukkingen, slagzinnen en oneliners spelen in de retoriek een belangrijke rol: met behulp van een kort citaat kan de boodschap al heel duidelijk zijn. Een oneliner is een kernachtige

---

¹⁶³ B. van Gorp, *Framing asiël. Indringers en slachtoffers in de pers*, Leuven/Voorburg: Acco 2006, p. 83.

¹⁶⁴ Engage, *Het Grote Downloaddebat – Terugkijken*, 10 januari 2011, <<http://www.engagetv.com/node/457>>.

uitspraak die meestal niet langer is dan één zin. Een bekende oneliner van Johan Cruijff is bijvoorbeeld ‘Elk nadeel heb z’n voordeel’.¹⁶⁵

Voorbeelden en beschrijvingen kunnen worden gebruikt om expliciet parallellen met verwante gebeurtenissen en personen uit het heden en het verleden te trekken om nieuwe voorvallen te kaderen. In het volgende voorbeeld wordt een vergelijking getrokken tussen de Irakese leider Saddam Hoessein en Adolf Hitler. George Bush was van mening dat Saddam zelfs nog erger was dan Hitler:

This morning, right now, over 300 innocent American – civilians – are held against their will in Iraq [...]. Many of them are reportedly staked out as human shields near possible military targets, something that even Adolf Hitler didn’t do. [...]. I was told [...] that Hitler did not stake people out against potential military targets and that he did, indeed, respect [...] the legitimacy of the Embassies. So, we’ve got some differences here.¹⁶⁶

Door de vergelijking te trekken met Hitler begreep het publiek de noodzaak om militairen te sturen. Het werd een oorlog tegen één persoon, namelijk Saddam Hoessein, en niet tegen het Irakese volk.¹⁶⁷

Lexicale keuzes en cijfermateriaal. Cijfermateriaal heeft een schijnbare sterke objectiviteit over zich. Wanneer deze selectief worden weergegeven, kan dat een goede manier zijn om een frame op te bouwen. Beschrijvingen, cijfers en uitdrukkingen kunnen ervoor zorgen dat het publiek bepaalde causale verbanden legt, bijvoorbeeld tussen het aantal geweldsdelicten en de aanwezigheid van allochtonen.¹⁶⁸ Cijfermateriaal kan retorisch ook sterk zijn wanneer het gekoppeld wordt met een bepaalde woordkeuze. Lexicale keuzes van evaluatieve aard, zoals de toevoeging van het woord ‘vervuild’ of woorden die een waardeoordeel bevatten, zoals ‘racist’, of lexicale keuzes die een mening uitdrukken, zoals in ‘lelijk’. Daarnaast is de lexicale keuze op zich zelf ook van belang: zelfs één woord in een tekst kan volstaan om volledige verhalen op te roepen, terwijl er verder dan dat ene woord niets is terug te vinden in de eigenlijke tekst.¹⁶⁹

Stereotypen worden aangewend door losse en algemene tekens te selecteren en tot een betekenisvol geheel te vormen om sociale groepen of individuele leden van die groepen te categoriseren. Wanneer de lezer een bepaald kenmerk ontwaart dat eigen is aan een bepaald type, dan wordt het overige deel van het verhaal automatisch aangevuld met behulp van stereotypen die in het collectieve geheugen zijn opgeslagen. Lezers definiëren dus eerst en kijken pas daarna wat er in het stereotype kader dat ze hebben gevormd, past.¹⁷⁰

Beeldmateriaal is ook een belangrijke factor binnen het bouwen van een frame. De menselijke hersenen kunnen veel sneller en gemakkelijker informatie uit visuele dan uit verbale teksten afleiden. Dit heeft tot gevolg dat door de grote betrokkenheid die beelden oproepen, dat

---

¹⁶⁵ Wikipedia, *Oneliner*, 6 januari 2011, 8 januari 2011, <<http://nl.wikipedia.org/wiki/Oneliner>>.

¹⁶⁶ B. van Gorp, *Framing asië. Indringers en slachtoffers in de pers*, Leuven/Voorburg: Acco 2006, p. 83.

¹⁶⁷ A. Morelli, *Principes élémentaires de propagande de guerre. Utilisables en cas de guerre froide, chaude ou tiède...*, Éditions Labor, Bruxelles, 2001, p. 93 (geciteerd naar Van Gorp 2006).

¹⁶⁸ B. van Gorp, ‘De massamedia als factor voor sociale cohesie, 241-257 in C. Timmerman, I. Lodewyckx, D. Vanheule & J. Wets (eds.), *Wanneer wordt vreemd, vreemd?*, Leuven/Voorburg: Acco 2004, p. 289 (geciteerd naar Van Gorp 2006).

¹⁶⁹ W. Lippmann, *Public Opinion (2e editie)*, Transaction, New Brunswick, 1922, 1997, p. 427 (geciteerd naar Van Gorp 2006).

¹⁷⁰ B. van Gorp, *Framing asië. Indringers en slachtoffers in de pers*, Leuven/Voorburg: Acco 2006, p. 84.

het publiek in één keer grote hoeveelheden informatie kan vrijgeven. De sterke kracht die uitgaat van beeldmateriaal is dat ze een registratie van de werkelijkheid lijken.¹⁷¹

5.3 Conclusie hoofdstuk 4

De tekst van het Grote Downloaddebat zal als uitgangspunt worden genomen voor de analyse. Deze zal worden onderzocht met de retorische middelen, zoals die door Van Gorp zijn genoemd. Het gaat om: metaforen, metonymieën, uitdrukkingen, voorbeelden, beschrijvingen, visuele beelden, lexicale keuzes, cijfergegevens, symbolen, stereotypen en bronnen. Aan de hand van deze retorische middelen zal worden bekeken hoe de vier frames, zoals Grimmelmann deze heeft opgesteld, worden opgebouwd.

---

¹⁷¹ B. van Gorp, *Framing asiel. Indringers en slachtoffers in de pers*, Leuven/Voorburg: Acco 2006, p. 84.

6 Resultaten

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden, is het eerste deel van het Grote Downloaddebat geanalyseerd met behulp van de lijst met retorische middelen die in hoofdstuk 4 behandeld is. De analyse is opgenomen in de bijlage. In dit hoofdstuk zullen de analyses van de sprekers van het download debat besproken worden. Eerst volgt een analyse van opvallende punten, waarna vervolgens het bijpassende frame wordt geïnterpreteerd.

6.1 Ot van Dalen, *Bits of Freedom*

6.1.1 Opvallende punten

Ot van Dalen van Bits of Freedom, was de eerste spreker in het debat. Hij vertegenwoordigt een Nederlandse organisatie die opkomt voor digitale burgerrechten. Belangrijke grondrechten zijn het recht op privacy en het recht op de communicatievrijheid van de Nederlandse burger.¹⁷² Hij opent zijn betoog krachtig met de slagzin ‘*Genoeg is genoeg*’, waarna hij de aanval opent door een beeld te schetsen van een dinosaurius die alles vertrap. In deze metafoer worden de organisaties met een dinosaurius vergeleken en de Nederlandse internetgebruiker staat voor het slachtoffer van de alles kapotmakende dinosaurius. Ook door het bijvoeglijk naamwoord ‘*weinig*’ bij de ‘*organisaties*’ te zetten tegenover de woordgroep ‘*zo’n grote groep Nederlanders*’ creëert Van Dalen een afstand tussen de organisaties en de internetgebruiker.

De slagzinnen ‘*Dit moet anders. De maat is vol. We willen geen downloadverbod, maar een internetrecht*’ hebben een krachtige werking. Na de ravage die de organisaties hebben aangericht, moet er krachtig worden opgetreden, zodat korte slagzinnen goed in dit verband passen. Ook staat er nog een tegenstelling in de slagzin: het downloadverbod wordt tegenover een internetrecht geplaatst, dat een recht op communicatie inhoudt. Met de oplopende cijfers wil Van Dalen aangeven dat het menens is: veel mensen willen weten wat er met hun internetrecht gaat gebeuren. Dit wordt versterkt door het niet over de internetgebruiker te hebben, maar over het gehele volk, Nederland. Daardoor verschuift de focus van een klein probleem opeens naar een veel groter probleem, want het volksbelang staat op het spel. Hij zet vervolgens de organisaties in een negatief daglicht door aan te geven dat ze ‘*die domme downloader*’ niet serieus nemen en gniffelen om hun domheid. Een opvallend retorisch puntje was verder de allitererende ‘*d*’, die zeven keer achter elkaar werd geplaatst. De cijfergegevens dragen er ook aan bij om het contrast te versterken tussen de organisaties, hij noemt er vier, tegenover de miljoenen internetgebruikers.

Ot van Dalen geeft vervolgens een aantal voorbeelden om te illustreren dat de organisaties het draagvlak onder het auteursrecht hebben ondermijnd en niet de individuele gebruiker. Vandaar ook dat het contrast, zoals hiervoor opgemerkt, van belang is bij zijn strategie. De rol van die de organisaties in dit verhaal, brengt hij goed naar voren met behulp van een aantal terugkerende retorische vragen. Hij geeft verder aan dat de internetgebruiker geëmotioneerd is: hij is woest! Ze zijn woest omdat de democratie, een groot goed, wordt aangetast. Deze democratie, waarin de openbaarheid belangrijk is, wordt geplaatst tegenover het ‘*geheime*’ anti-piraterijverdrag ACTA. Hij noemt verder ‘*miljoenen internetgebruikers over de wereld*’,

---

¹⁷² Wikipedia, *Bits of Freedom*, 31 augustus 2010, 10 januari 2011, <http://nl.wikipedia.org/wiki/Bits_of_Freedom>.

waardoor het landsbelang verder verschuift naar wereldbelang, een nog grotere kwestie staat er dus op het spel. Van Dalen vergelijkt verder het internet met een lichaam: wanneer het hart wordt geraakt, dan is het ten dode opgeschreven. En terwijl het internet aan het sterven is, schrijft de organisatie BREIN een brief.

Verder geeft hij aan dat de handhaving van het auteursrecht in strijd is met de vrijheden van de internetgebruiker. Het recht op privacy wordt geschonden. Van Dalen stelt: *'al hun internetverkeer wordt afgeluisterd'*, waarmee hij schrikbeelden oproept van een alleswetende 'Big Brother'. De handhaving wordt gekoppeld met technieken uit dictatoriale regimes als Iran en China. Voor westerse democratische rechten en vrijheden is geen plaats. Zulke regimes roepen schrikbeelden op van angst en censuur afkomstig van een communistisch bewind. De metafoor *'afgeknepen'* past in dit plaatje van een burger die onderdrukt wordt. Organisaties als BREIN worden aan dit beeld gekoppeld: zij zijn hier voorstander van.

Van Dalen gaat verder in zijn strategie van het zwart maken van organisaties als BREIN. BREIN is onbetrouwbaar, want de organisatie zegt dat het de auteurs helpt, terwijl het juist schade toebrengt aan het auteursrecht. Deze onbetrouwbaarheid wordt weergegeven in de tegenstelling tussen 'helpen' en 'schade toebrengen'. De volgende metafoor die van Dalen toepast, is de 'oorlog'. Hij schrijft: *'De content industrie heeft miljoenen gepompt in een oorlog tegen haar eigen fans die ze toch niet kan winnen.'* Een oorlog schetst een beeld van winnaars en verliezers. Dit past in het voorgaande beeld van de dinosaurus, die een ravage heeft aangericht. Hiermee wordt het contrast weer extra benadrukt. De combinatie *'miljoenen gepompt'* geeft aan hoeveel geld ermee gemoeid is, namelijk heel erg veel. Opvallend is verder de keuze voor het woord 'fans'. De internetgebruiker verwerft hierdoor een hogere status. Het beroep op de gevoelens wordt versterkt door er *'eigen fans'* van te maken. Ook is het ridicuul om een oorlog tegen je eigen fans te voeren. Kortom, erg sterk geformuleerd.

Vervolgens wimpelt hij de negatieve effecten van file sharing af: *'Neem dat alstublieft met een stevige korrel zout.'* Hij geeft aan dat de effecten niet duidelijk zijn. Stichting BREIN koppelt hij weer aan 'onbetrouwbaar'. Volgens hem is het probleem niet helder en de oplossing al helemaal niet; al weer in termen van tegenstellingen geformuleerd. Het beeld van de oorlog blijft ook verder in de tekst in stand, want hij noemt *'niet bestrijden, maar het gebruiken'*. Hij eindigt met het noemen van idealen van vrijheid en innovatie. Hij doet een beroep op de emoties van de politici: het gaat om zaken van landsbelang, die verdedigd en beschermd moeten worden.

6.1.2 Interpretatie frame

Twee frames worden door Ot van Dalen ingeroepen, namelijk het frame 'Doe je klanten geen proces aan' en het frame 'Software zou vrij moeten zijn'. De elementen die in het frame 'Doe je klanten geen proces aan' passen, zijn het veelvuldig noemen van de rechten van miljoenen Nederlanders die in het geding zijn. Dat het om zo ongeveer alle mensen gaat, wordt vaak herhaald. De positie van de internetgebruiker wordt vermenschlijkt: het publiek wordt gezien als een domme downloader en een fan. De morele positie wordt verstevigd door het publiek als een fan te zien, van wie de enige misdaad is dat hij teveel van muziek houdt. Verder noemt hij dat het publiek graag wil te betalen voor muziek en films, maar alleen op eerlijke voorwaarden. Dat is nu niet geval, want *'hen wordt het nog steeds onmogelijk gemaakt om via internet naar Amerikaanse televisieseries te kijken. En ze hebben jaren moeten wachten op Spotify en ze kunnen het nog steeds niet op Linux gebruiken.'*

Heel sterk kwam naar voren dat Van Dalen zoveel mogelijk de organisaties probeerde zwart te maken met behulp van herhalingen, lexicale keuzes, metaforen en met name door tegenstellingen te creëren. Het frame 'Software zou vrij moeten zijn' wordt onderbouwd door duidelijk te maken dat de vrijheid van al die Nederlands op het spel staan. De democratie wordt aangetast, omdat de internetverbinding wordt dichtgeknepen. Ook door het noemen van dictatoriale regimes wordt dit beeld opgeroepen. De recht op privacy wordt geschonden, omdat het internetverkeer wordt afgeluisterd.

6.2 Tim Kuik, *BREIN*

6.2.1 Opvallende punten

Tim Kuik, de directeur van stichting BREIN (Bescherming Rechten Entertainment Industrie Nederland), probeert de inbreuken op intellectuele eigendomsrechten van auteurs, uitvoerende kunstenaars, uitgevers, producenten en distributeurs van muziek, film, video, en interactieve software aan te pakken.¹⁷³ Opvallend bij Tim Kuik zijn de lexicale keuzes die hij maakt: hij heeft het over 'beloning', 'rechten', 'toestemming', 'auteur'. Hij wijst erop dat het meer dan logisch is dat er betaald moet worden voor de vruchten die het publiek plukt van het internet, door te stellen 'Die content heeft ook de ontwikkeling van het internet gesubsidieerd en nu er een verzadiging is van internetverbindingen lijkt mij de tijd aangebroken dat ook content de beloning mag krijgen waar zij recht op heeft.' Verder wordt vaak de tegenstelling tussen illegaal en legaal aanbod gebruikt en wordt er een verwijzing gedaan naar het strafrecht. Het aanhalen van toepasselijke wetten gaven het verhaal een sterkere lading.

Een belangrijk element in zijn verhaal is de metafoor over diefstal. Hij stelt: *'Het lijkt mij heel eenvoudig wat er op het internet gebeurt. Als je diefstal verbiedt, moet je ook heling verbieden. Anders creëer je een markt voor gestolen goederen en dat is precies wat er op het internet is gecreëerd. Dat geldt dus ook voor intellectuele eigendom en internet.'* In dit citaat wordt een vergelijking getrokken tussen de intellectuele eigendomsrechten en de fysieke eigendomsrechten. Door intellectuele eigendomsrechten te vergelijken met goederen die voor diefstal vatbaar zijn, is het mogelijk om ook de krachttermen van het strafrecht te gebruiken. Dit doet Tim Kuik dan ook, hij heeft het over 'diefstal', 'beling', 'illegaal', 'handhaven' en 'oogmerk'. Ook de metafoor 'superheler', de webdienst, die zich achter de individuele gebruiker verbergt, past hierbij. Het gevolg van deze metafoor is dat de schade die de webdiensten en mogelijk de internetgebruikers aanrichten jegens de auteur veel groter wordt. Het delict diefstal klinkt immers veel erger dan het schenden van andermans auteursrechten. Het strafrecht heeft een punitief karakter en wil de dader straffen voor het misdrijf of de overtreding die hij heeft begaan. Ook de uitdrukking 'mijn en dijn' past in dit beeld.

Opvallend is verder de positie van de individuele gebruikers: ondanks dat ze wel gebruikmaken van het illegale aanbod, komen ze niet naar voren als criminelen. Zij worden naar voren geschoven door de webdiensten, de echte crimineel. De internetgebruiker wordt als consument gezien die graag zo min mogelijk, dan wel niets, wil betalen voor muziek en films. Dit gedrag van de consument illustreert hij met het voorbeeld 'Er komt een vrouw bij de dokter'. Doordat veel te snel illegaal aanbod op het internet te krijgen is, maakt legaal aanbod geen kans,

---

¹⁷³ Wikipedia, *BREIN*, 3 januari 2011, 10 januari 2011, <<http://nl.wikipedia.org/wiki/BREIN>>.

ongeacht of de prijs 3,99 euro is. De consument gaat er *'massaal'* op af. Tim Kuik eindigt zijn verhaal met een positieve zwaai: door de inkomsten veilig te stellen, is het mogelijk om nieuwe producten te ontwikkelen, waar iedereen mee gebaat is. De ommekeer in positieve woorden is duidelijk zichtbaar: *'nieuwe', 'ontwikkeld worden', 'creativiteit', 'gestimuleerd' en 'gesteund'*.

6.2.2 Interpretatie frame

Het frame 'Respecteer het auteursrecht' staat in het betoog van Tim Kuik centraal. Kuik sluit nauw aan bij de traditionele uitwisseling tussen de maker en het publiek. Het publiek wordt vaak bestempeld als consument, die een traditionele rol vervult. Van deze consument wordt niet verwacht dat hij veel creativiteit vertoont, maar wel dat hij enthousiast is in het gebruik van de goederen die op de markt komen. Belangrijk is het respecteren van de rechten van de maker die recht heeft op een beloning. De term 'respect' wordt niet als zodanig genoemd. Belangrijk is het vormen van een frame dat hier nauw aan verwant is, namelijk 'Downloaden is diefstal'. Via lexicale keuzes, metaforen en een uitdrukking heeft hij dit frame weten op te bouwen. BREIN komt over als een handhavende organisatie. Zij willen de creatie stimuleren op het internet en de rechten van de maker beschermen.

6.3. Leah Postma, *Consumentenbond*

6.3.1 Opvallende punten

Zoals te verwachten van een Consumentbond, staat de consument centraal en die term wordt dan ook veelvuldig gebruikt. Zij wijst erop dat een download verbod niet de juiste manier is, vooral ook vanuit het belang van de consument gezien. De belangen van de consument zijn erg belangrijk, omdat zij de toekomst vormen; zij zijn de weg die de oplossing moet bieden. Door de consument te verbinden aan de toekomst, creëert Postma een situatie waarin de belangen van de consument niet geschaad mogen worden, omdat daarmee tevens de belangen van de maatschappij in het gedrang komen: zij zijn immers het juiste middel voor een goede toekomst. Een aantal lexicale keuzes vallen daarbij op: het herhaalde gebruik van 'consument', 'klanten' en de 'toekomst'. Een handhavingsrecht in deze gedachtlijn is niet mogelijk, het schaadt immers de belangen van de consument, namelijk het recht op privacy. Wanneer dit recht niet in acht wordt genomen, dan *'neem je ook de eigen rechtstaat uiteindelijk ook niet serieus'*.

De consumenten worden geplaatst in de traditionele uitwisseling tussen de maker en het publiek. Dat er veelvuldig wordt geconsumeerd, gekocht, is in haar visie belangrijk. Zij gaat uit van *'verleid je klant, want uiteindelijk zijn je klanten de consument vanuit de consumenten gezien zijn je klanten uiteindelijk die je product afnemen'*. De consumenten moeten zelfs hiertoe verleid worden. De klant moet je in haar opinie zeker dan ook niet straffen. Het recht om te mogen straffen komt haast ridicul over: *'Dus dat geeft toch wel aan dat je dan bezig bent je trouwste klanten te straffen als je een downloadverbod zou instellen'*. De combinatie *'trouwste klanten'* maakt dit onmogelijk. Omdat de consument zoveel mogelijk gestimuleerd moet worden om vooral te kopen, is het belangrijk dat er *'keuze'* is. Het legale aanbod voldoet niet aan de eisen van de consument, waar het illegale aanbod wel aan voldoet. Daarom moet het assortiment legale goederen worden uitgebreid. Verder noemt zij de juridische regels 'getouwtrek', wat inhoudt dat het recht als een lastig middel

wordt ervaren en waarmee de consument zo min mogelijk lastig mee moet worden gevallen. De consument moet immers *'ook ongeremd kunnen genieten'*. Zij eindigt met een positieve toon: zij heeft het over winnen en niet over verliezen.

6.3.2 Interpretatie frame

Het frame dat bij Postma wordt opgebouwd is het frame 'Doe je klanten geen proces aan'. Niet alle elementen van dit frame zijn vervuld. Belangrijke indicaties is het verwijzen naar de consument als 'klant'. Ook wil het publiek best betalen voor muziek en films, maar er is onvoldoende legaal aanbod. Daarnaast kan het frame 'Software zou vrij moeten zijn' worden genoemd, vanwege de impliciete afwijzing van het systeem. Zij beargumenteert dat een recht om te handhaven niet wenselijk is, omdat het ten koste gaat van de toekomst. De consument moet zo min mogelijk beperkt worden in zijn doen en laten, zodat de economie daarvan kan profiteren. In zoverre rust er een ethische verplichting om niet te handhaven.

6.4 Niels Aalberts, *Kyteman*

6.4.1 Opvallende punten

Niels Aalberts zet voordat hij met zijn speech begint, zijn aanval al uit. Hij noemt in de discussie al het voorbeeld over het flesje Spa Blauw. Hij gebruikt een metonymie, omdat hij met Spa Blauw eigenlijk verwijst naar het water dat in een plastic flesje zit van het merk Spa Blauw. Hij begint met een voorbeeld, waarbij hij tevens een metafoor toepast. Hij vergelijkt de internetgebruiker met de klant in het restaurant. Hij wil duidelijk maken dat de waarde die iets toevoegt voor de klant van belang zijn. Hij wil ook het tegenargument ontkrachten dat de internetgebruikers niet respectvol handelen, omdat ze als iets maar gratis is, dat ze daar dan massaal op afgaan. Hij geeft met het voorbeeld over Spa Blauw aan, dat de klant toch kiest voor betaald water: *'we laten gewoon die ober komen en die brengt een Spa Blauw. En die voegt waarde toe, want die meneer lacht er vriendelijk bij.'* Niet iedereen gaat massaal naar *'de plee'*. Met dit voorbeeld beargumenteert Aalberts ook dat de internetgebruiker best bereid is om te betalen, als het maar waarde heeft.

Aan het begin van zijn speech geeft hij al aan dat hij graag aan andere mensen denkt en mensen ter wille is: *'ik hou graag van plaatjes kijken, dus dat gun ik jullie ook.'* Dat hij delen met anderen belangrijk vindt, komt ook naar voren in de reeks van tien woorden. Opvallend was bovendien het vaak herhalen dat hij het illegaal downloaden niet goed praat. Ongeacht of het woordje 'niet' wordt toegepast, hoort de luisteraar duidelijk de boodschap *'illegale varianten goed te praten'*. Een goede zet was het aanhalen van bronnen op internet, want daarmee bevestigt hij dat er ook anderen zijn die het met hem eens zijn en het verhaal een objectievere status verleent. Tevens was de vergelijking met de bakker een belangrijke aandachtstrekker. Hij vergelijkt de broden bij een bakker met de muziek en de films en de gespecialiseerde bakker met allerlei soorten broden stond voor de BitTorrent. Hiermee verduidelijkt hij het beeld dat de consument graag bij de bakker brood gaat halen waar hij de meeste keuze heeft, zoals hij zelf verwoordt: *'o, maar bij de burens zijn er krentenbollen, dan ga ik even daar heen.'*

Na deze vergelijking zet hij nog een andere vergelijking in. Omdat de industrieën niet voldoende legaal aanbod creëren, krijg je de volgende situatie: *'Sorry 3-jarige, we hebben hier geen WC,*

dus hou je plas maar even 13 jaar op". En dan wildplassen bekeuren.' De internetgebruiker wordt in deze metafoor vergeleken met een driejarige die heel erg nodig moet plassen en het daarom maar buiten doet. Het plassen wordt vergeleken met de behoefte van de gebruiker naar informatiegoederen. De behoefte van de gebruiker is zo sterk, dat hij dan maar illegaal gaat downloaden. De plas ophouden voor dertien jaar wordt vergeleken met het feit dat dertien jaar na Napster, toen er al sterke behoefte was, eindelijk de legale variant Spotify op de markt kwam. De emmer, een armoedige ding waar in geplast kan worden, staat voor het legale aanbod. Verder maakt hij de advocaten zwart, die zouden *'profiteren'* van dit probleem. Dan weer wordt een bron aangehaald van een ware boekenliefhebber, die staat voor het respectvolle publiek. Hij eindigt ten slotte door zichzelf als voorbeeld te stellen: hun *'halve plaat stond gratis op internet'*, waar het publiek heel blij mee was.

In het vervolg van de discussie werd ook duidelijk dat delen voor hem belangrijk is. Woorden als *'fair'*, *'veel mensen'*, *'hele flexibele manier'*, *'bijdroegen'*, *'iedereen is er gelukkig'* en hij vermeldt dat *'de helft van onze pret erin zit in het delen van het plezier van onze shows'*. Dit zijn allemaal positieve bewoordingen die verwijzen naar het begrip 'delen'.

6.4.2 Interpretatie frame

Twee frames worden door Niels Aalberts ingezet, namelijk 'Ik houd van delen' en 'Doe je klanten geen proces aan'. Het beeld van delen komt op vele manieren naar voren. Hij neemt zichzelf als voorbeeld: hij houdt van plaatjes kijken, dus dat gunt hij het publiek ook. Hij pleziert het publiek ook met het gratis verstrekken van een halve plaat op internet. Duidelijk wordt dat makers die ervoor kiezen om te delen, het publiek behandelen met respect en hij moet daarvoor ook geprezen worden. Daarnaast zijn er elementen van het frame 'Doe je klanten geen proces aan' terug te vinden. In zijn voorbeelden koos hij voor sympathieke rolmodellen, waardoor de positie van de internetgebruiker wordt vermenselijkt. Hij heeft het over een driejarige en een boekenliefhebber. Hij geeft aan dat de consumenten wel bereid zijn om te betalen voor muziek en films, maar alleen als het waarde heeft voor het publiek. Er is nu te weinig goed legaal aanbod dat voor de consument als waardevol wordt beschouwd. Impliciet is dit ook een kritiek naar de industrie, die zijn taak heeft verwaarloosd. Ten slotte worden de rechtszaken zelf aangevallen, omdat er advocaten zijn die zouden *'profiteren'*.

6.5 Erwin Angad-Gaur, *Platform Makers*

6.5.1 Opvallende punten

Bij Erwin Angad-Gaur staat het auteursrecht centraal. Hij geeft nog eens aan wat dat inhoudt: *'maar het auteursrecht is een individueel recht, het recht van de maker op zijn werk, het recht om mee te profiteren van het vruchtgebruik op het werk, maar ook een bescherming van zijn goede naam en van zijn persoonlijke integriteit.'* Belangrijk is de bescherming van de werken van de maker en de rechten die hij heeft om te profiteren van zijn eigen werk. Hij benadrukt de eigen keuze die de maker moet kunnen maken om zelf te beslissen wat hij met zijn werk doet. Lexicale keuzes als *'individueel recht'*, *'individuele controle'*, *'voor eigen gebruik'* en *'persoonlijk'*. Angad-Gaur wijst erop dat het downloadverbod niet de juiste weg is, mede gezien de veranderingen in de maatschappij

vergeleken met de tijd waarin er nog maar tien drukpersen waren. De bescherming die de auteur verdient blijkt ook uit: *'recht om persoonlijk op te treden tegen verminkingen van zijn werk en beschermt zo zijn goede naam en reputatie'* en *'wurgcontracten'*. Verder beargumenteert hij dat auteurs het recht hebben om geld te verdienen en verduidelijkt dit met een voorbeeld. Ten slotte wijst hij erop dat Europa belangrijk is. Hij maakt het tastbaarder door gebruik te maken van de metonymieën *'Nederland'* en *'Europa'*.

6.5.2 Interpretatie frame

Het frame 'Respecteer het auteursrecht' wordt in dit betoog opgebouwd. Het recht van de maker werd als uitgangspunt genomen. Het sluit nauw aan bij de standaard ethische visie. Niet de zijde van de consument wordt besproken, maar de kant van de maker kwam sterk naar voren. Belangrijk was het respect voor de maker, ook al werd het niet als zodanig verwoord. De link naar diefstal werd niet sterk gelegd. Wel kwam aan de orde dat het onrechtmatig is wanneer het auteursrecht niet werd gerespecteerd. De maker heeft het recht om geld verdienen voor het werk dat hij heeft gecreëerd en hij moet beschermd worden tegen verminkingen van zijn werk.

6.6 Conclusie hoofdstuk 6

In het download debat kwamen vijf verschillende sprekers: Ot van Dalen van Bits of Freedom, Tim Kuik van Stichting BREIN, Leah Postma van de Consumentbond, Niels Aalberts van Kytteman en Erwin Angad-Gaur van Platform Makers. Alle frames zijn aangetroffen, alleen niet allemaal in dezelfde mate. Het frame 'Doe je klanten geen proces aan', kwam het meeste voor, namelijk drie keer.

Bij Ot van Dalen werden de frames 'Doe je klanten geen proces aan' en 'Software zou vrij moeten zijn' ingezet. Hij deed een beroep op de verbeelding door het gebruik van metaforen, lexicale keuzes en tegenstellingen. De vele internetgebruikers werden als 'fan' gezien, terwijl de tegenstander, de organisaties, veelvuldig werden zwart gemaakt. Verder werd een beroep gedaan op de vrijheden in de democratie, die niet beschaamd mogen worden. De positie van de internetgebruiker wordt vermenselijkt en hij noemt de bereidheid van het publiek om te betalen op eerlijke voorwaarden.

Bij Tim Kuik stond het frame 'Respecteer het auteursrecht' centraal. De uitwisseling tussen de maker en het publiek was een belangrijk element. Ook werd een vergelijking getrokken met diefstal, zodat handhaving mogelijk wordt.

Leah Postma verwijst in haar betoog naar het frame 'Doe je klanten geen proces aan'. De consument wordt als klant gezien en ze wijst op de bereidheid van het publiek om te betalen. Ook naar het frame 'Software zou vrij moeten zijn' wordt verwezen vanwege de impliciete afwijzing van het systeem.

Niels Aalberts gebruikt de frames 'Ik houd van delen' en 'Doe je klanten geen proces aan'. Hij zet een aantal metaforen in om dit te onderbouwen. Ook hij zelf wordt als voorbeeld gekozen en hij wordt om zijn bereidheid te delen, geprezen. Hij vermenselijkt verder de positie van het publiek en geeft aan dat het publiek wil betalen wanneer de goederen waardevol voor ze zijn. De rechtszaken zelf worden ook aangevallen.

Bij Erwin Angad-Gaur ten slotte, wordt het frame 'Respecteer het auteursrecht' als uitgangspunt genomen. De rol van de maker in de uitwisseling maker en publiek, kwam in dit frame sterk naar voren. Het recht van de maker moet worden beschermd.

7 Discussie en besluit

In de discussie zal een antwoord worden gegeven op de hoofdvraag en zullen de resultaten worden geïnterpreteerd. De belangrijkste resultaten zullen in de conclusie worden besproken. Daarnaast zal de waarde van het onderzoek beschreven worden, waarna ook een aantal kanttekeningen zullen worden geplaatst bij het onderzoek. Ten slotte zullen er aanbevelingen voor verder onderzoek worden gedaan.

7.1 Conclusie

De hoofdvraag in deze scriptie was: ‘Op welke wijze worden er retorische middelen toegepast in het Nederlandse download debat om het ‘respect’ frame te bewerkstelligen?’

In de discussies ging het over de vraag hoe het probleem omtrent het downloaden op te lossen. Moeten we handhaven, heffen of opheffen? Verschillende rechten staan op het spel: de auteursrechten, de privacy en de informatievrijheden. Discussianten willen geloofd worden in het debat en zullen er alles aan doen om het publiek van hun boodschap te overtuigen. Dit kan hij doen door retorische middelen in te zetten, waarmee hij een frame, een selectief denkkader, kan opbouwen. In dit soort discussies wordt vaak het intellectuele eigendomsrecht vergeleken met het fysieke eigendomsrecht, terwijl zij toch verschillen vertonen. Kenmerken zijn onder andere dat het een absoluut, subjectief recht is en een beperkte geldigheidsduur heeft. Wanneer mensen niet meer geloven dat het intellectuele eigendomsrecht bestaat, dan houdt het op te bestaan, terwijl dat bij fysieke eigendomsrechten niet het geval is. Daarnaast zou er ook iets als een ‘property instinct’ bestaan. Vaak wordt het intellectueel eigendomsrecht vergeleken met het strafrecht.

Het auteursrecht is gebaseerd op ethische visies. De term ‘improper means’ in de *Uniform Trade Secrets Act* duidt daar bijvoorbeeld op: het is onfatsoenlijk om via spionage geheime informatie te achterhalen. De ethische visie is het verbindingsstuk tussen de wet en het gewenste gedrag. Respect staat in het auteursrecht centraal: de makers en het publiek dienen elkaar te respecteren. De bedoeling is dat de makers zoveel mogelijk creatieve werken creëren, waarmee de markt wordt verrijkt. Voor een goed functionerende markt is het nodig dat het publiek een financiële vergoeding biedt voor zijn prestaties. De standaard ethische visie gaat uit van een commerciële, vrijwillige, wederkerige en respectvolle uitwisseling. In de Copyright Act van 1976, maar ook in de Nederlandse Auteurswet komt deze standaard ethische visie naar voren. De commerciële uitwisseling staat centraal, terwijl er ook uitzonderingen zijn voor bijvoorbeeld ethische instituties. Ook de rechtspraak is geïnspireerd op deze visie, met name in beslissingen over parodieën.

De standaard ethische visie kan worden onderbouwd met vier frames, namelijk ‘Respecteer het auteursrecht’, ‘Doe je klanten geen proces aan’, ‘Software zou vrij moeten zijn’ en ‘Ik houd van delen’. In het eerste frame staat de term ‘respect’ centraal. Aanhangers van dit frame sluiten daarmee nauw aan bij de standaard ethische visie, waarin een respectvolle uitwisseling centraal staat. De consument heeft een traditionele rol: hij is actief in zijn enthousiasme, maar passief in creativiteit en verzet. Ook wordt er vaak verwezen naar diefstal, waarmee wordt aangegeven dat downloaden verkeerd is en onrechtmatig. In het tweede frame ‘Doe je klanten geen proces aan’ wordt er ook een beroep gedaan op de ethische standaard visie, maar met

andere argumenten. Er wordt gewezen op al die mensen die worden benadeeld en de positie van de voorstanders van file sharing wordt vermenselijkt, door bijvoorbeeld te mikken op een sympathieke doelgroep als twaalfjarigen. Door het publiek als klanten te benoemen, wordt er verwezen naar de uitwisseling tussen de maker en het publiek. Er wordt beargumenteerd dat het publiek wel bereid is om te betalen voor muziek, maar op eerlijke voorwaarden, waardoor de makers worden verzocht opnieuw aan de onderhandelingstafel plaats te nemen. De muziekindustrie wordt als boeman bestempeld en de muzikant als slachtoffer. De rechtszaken zelf moeten het ook ontgelden. In het derde frame 'Software zou vrij moeten zijn' wordt het auteursrechtstelsel zelf als onethisch beschouwd. Belangrijk in dit frame is de vrijheid van de gebruikersrechten op software, een liberale waarde. Beperkingen op die vrijheid zijn onethisch. De handhaving van de maker op de auteursrechten beperken deze vrijheden, waardoor de auteurswet medeplichtig is aan het onethische gedrag. Een programmeur handelt ethisch wanneer hij vrije software licenties gebruikt, waarmee hij het recht om te handhaven heeft opgezegd. In het vierde frame 'Ik houd van delen' zijn de termen 'share', 'commons' en 'community' belangrijk. De vrijwillige bijdragen van de maker worden geprezen en wordt gezien als een soort altruïsme. Het openbaar maken van informatie aan het publiek is een ethische daad. Zo wordt een verbinding gemaakt tussen de makers en het dankbare publiek waarin respect, eer en enthousiasme belangrijk zijn.

In de literatuur over effectief overtuigen kwamen Aristoteles, Van Gorp en Lakoff aan de orde. Volgens Aristoteles hield de retorica de vaardigheid in om geschikte overtuigingsmiddelen te vinden om een redevoering te gebruiken. Ethos, pathos en logos waren belangrijke middelen. Van Gorp heeft zich vooral beziggehouden met een onderzoek naar framing. Volgens hem is een frame 'een standvastige, metacommunicatieve boodschap die het structurerende denkbeeld weergeeft dat een nieuwsbericht samenhang en betekenis verleent.' En framing is 'het proces waarbij een frame enerzijds bij de productie van een nieuwsbericht aangeeft welke elementen uit de waargenomen realiteit te selecteren, uit te sluiten, te benadrukken of aan te vullen, en anderzijds de ontvangers van context en een betekenisuggestie voorziet.' Belangrijk in dat framingproces zijn de 'framing devices' en de 'reasoning devices'. Bij Lakoff is het onderbewuste erg belangrijk: opvattingen over moraliteit en politiek functioneren voor het grootste deel in de onzichtbare hersenen. Niet alleen de ratio is belangrijk, maar ook de emoties. Een spreker doet er goed aan door te luisteren naar zijn onderbewuste, door zijn diepste waarden en emoties bloot te leggen, door te weigeren andermans frames te accepteren en door ervoor te zorgen dat de feiten zodanig worden geframed dat zij kunnen worden gewaardeerd. Taal is de weg naar de geest.

Voor het onderzoek naar het 'respect' frame is gebruik gemaakt van de tekst van het Grote Downloaddebat. Deze is onderzocht op de retorische middelen, zoals Van Gorp deze heeft verwoord. Het ging om: metaforen, metonymieën, uitdrukkingen, voorbeelden, beschrijvingen, visuele beelden, lexicale keuzes, cijfergegevens, symbolen, stereotypen en bronnen. Aan de hand van deze retorische middelen is onderzocht hoe de vier frames worden opgebouwd.

Vijf verschillende sprekers van het download debat werden geanalyseerd op de aanwezigheid van frames. Alle frames zijn aangetroffen. Bij Ot van Dalen van Bits of Freedom werden de frames 'Doe je klanten geen proces aan' en 'Software zou vrij moeten zijn' aangetroffen. Hij deed een beroep op de verbeelding door het gebruik van metaforen, lexicale keuzes en tegenstellingen, waarmee hij de organisaties veelvuldig zwart maakte. Ook wees hij op

fundamentele vrijheden die in het gedrang kwamen. Bij Tim Kuik werd het frame ‘Respecteer het auteursrecht’ ingezet. Van belang waren de vergelijkingen die werden getrokken met het strafrecht. Bij Leah Postma kwam het frame ‘Doe je klanten geen proces aan’ naar voren. De rol van de consument als klant werd benadrukt. Ook naar het frame ‘Software zou vrij moeten zijn’ wordt verwezen vanwege de impliciete afwijzing van het systeem. Door Niels Aalberts werden de frames ‘Ik houd van delen’ en ‘Doe je klanten geen proces aan’ toegepast. Verschillende metaforen zet hij in om te illustreren dat het publiek wel wil betalen wanneer de goederen waardevol zijn. Bij Erwin Angad-Gaur stond het frame ‘Respecteer het auteursrecht’ centraal. De positie van de maker in de standaard uitwisseling voor de markt was van belang. Zijn positie moet worden beschermd.

7.2 Interpretatie resultaten

Uit de analyse blijkt dat er wel degelijk ethische visies aan het download debat ten grondslag hebben gelegen. Bij alle sprekers over het download debat werden retorische middelen gevonden die een bepaald frame hebben opgebouwd.

Bij Ot van Dalen werden de frames ‘Doe je klanten geen proces aan’ en ‘Software zou vrij moeten zijn’ ingezet. In zijn visie wordt de standaard ethische visie verworpen: het is onethisch om de vrijheden van internetgebruikers aan te tasten, omdat het een beperking is op het recht op vrije software, dat op één lijn staat met de liberale vrijheden. Binnen dit onethische auteursrecht-systeem staan de internetgebruikers ook aan de oneerlijke kant van de ethische uitwisseling tussen de maker en het publiek. Er moet daarom tevens onderhandeld worden onder eerlijke voorwaarden.

Tim Kuik, die het frame ‘Respecteer het auteursrecht’ toepaste, gaat uit van de standaard ethische visie, waarin de maker geld moet kunnen verdienen voor zijn creatieve prestatie. Vooral de webdiensten, die zich achter de individuele gebruiker verschuilen, schenden de respectvolle relatie die er moet zijn tussen het publiek en de maker. De rechten van de auteur moeten dan ook gehandhaafd worden als reactie hierop. De morele afkeuring voor het illegaal downloaden komt tot uiting in de vergelijkingen die hij trekt met diefstal.

Met de argumenten die Leah Postma geeft, geeft zij eigenlijk aan dat het auteursrecht-systeem op het moment dat er niet voldoende legaal aanbod is, geen ethisch systeem is. Het is goed voor de samenleving en de economie wanneer de consumenten zoveel mogelijk verleid worden om producten af te nemen. Het auteursrecht mag nu niet gehandhaafd worden, omdat de consument zo weinig keuze heeft binnen het legale aanbod. Het frame ‘Software zou vrij moeten zijn’ is een radicaal frame, waarin de standaard ethische visie wordt verworpen en het auteursrecht-systeem zelf ter discussie staat. Of het auteursrecht-systeem alleen tijdelijk uitgeschakeld moet worden of voorgoed, is niet helemaal duidelijk. Aangezien zij ook een ander frame hanteert ‘Doe je klanten geen proces aan’, lijkt het erop dat de standaard ethische visie anderzijds wel wordt aangehangen. De consument wordt immers gezien als klant, waarbij de wisselwerking in de standaard ethische visie wordt benadrukt.

Niels Aalberts lijkt de ethische standaard visie te verwerpen. Het frame ‘Ik houd van delen’ kan immers verschillend worden geïnterpreteerd, namelijk als een verwerping van de ethische standaard visie of niet. In alles wat hij zegt, komt het willen delen tot uiting. Makers verrichten in zijn ogen een ethische daad, wanneer zij hun rechten opgeven en de informatie

openbaar maken aan het publiek. Hij beweert zelf een halve plaat gratis op internet te hebben gezet en te hebben toegejuicht dat mensen zijn informatie gebruikten. Hij had plezier in het delen van informatie aan anderen. Anderzijds benadrukt hij wel de standaard ethische visie in het frame ‘Doe je klanten geen proces aan’, waarin wordt voorgesteld opnieuw te onderhandelen over eerlijke voorwaarden binnen dit bestaande auteursrechtssysteem.

Erwin Angad-Gaur die het frame ‘Respecteer het auteursrecht’ inzette, doet sterk een beroep op standaard ethische visie. De traditionele rol van de maker wordt benadrukt. De gedachte achter de Auteurswet wordt door hem aangehangen en geformuleerd. Ook benoemt hij het commerciële uitgangspunt, namelijk dat een werk in de meeste gevallen bedoeld is om openbaar te maken. Het werk moet worden gerespecteerd en de maker moet beschermd worden tegen een schending van de respectvolle relatie tussen de maker en het publiek.

Uit de analyse blijkt dat er in een debat verschillende argumentatielijnen gevolgd kunnen worden. Verschillende argumenten zijn mogelijk, maar alle standpunten van vijf de sprekers gaan uiteindelijk terug op het ‘respect’ frame en verwijt de ander te weinig respect te tonen. Daarom moet het auteursrechtssysteem in het ene geval wel gehandhaafd worden, bijvoorbeeld bij Tim Kuik en bij Erwin Angad-Gaur en in het andere geval niet, zoals bij Ot van Dalen. Erwin Angad-Gaur verwijt het publiek te weinig respect te tonen voor de rechten van de maker, terwijl Ot van Dalen de organisaties verwijt te weinig respect te tonen. Het onderzoek bevestigt daarmee het belang van frames en de aanwezigheid daarvan in de hersenen. Ook bevestigt het om de noodzaak daarvan in te zien: frames zijn overal. Wanneer de discussiant weet welke frames er spelen, wat zijn eigen frames zijn, dan is het mogelijk om retorisch effectief te zijn in het debat.

7.3 Waarde van het onderzoek en aanbevelingen

Positief aan dit onderzoek was het uitgangspunt dat werd genomen. In dit onderzoek stonden nu juist de onderliggende ethische visies centraal en niet de meer zichtbare juridische regelingen. Verder zijn in dit onderzoek inzichten van het juridische vakgebied, het intellectuele eigendomsrecht, geïntegreerd met visies die worden aangehangen binnen de Neerlandistiek. Zo werd het mogelijk om ethische visies van een jurist op een andere wijze te testen.

Met behulp van de analyses van het eerste gedeelte van het Grote Downloaddebat is een antwoord gegeven op de hoofdvraag. Natuurlijk is er nog genoeg reden om door te gaan met gelijksoortig onderzoek. In deze scriptie is bijvoorbeeld als analysemodel een lijst van retorische middelen gebruikt, die van Van Gorp afkomstig waren. In vervolgonderzoek is het bijvoorbeeld interessant om het analysemodel te verfijnen en meer toe te spitsen op juridisch materiaal. Verder is alleen het eerste gedeelte van het Grote Downloaddebat geanalyseerd; mogelijk geeft een verdere analyse van andere sprekers nieuwe inzichten. Ook zou een verdere analyse van de taal in de rechtspraak een nieuwe dimensie kunnen geven aan dit onderzoek. Ten slotte is er in dit onderzoek slechts een antwoord op de vraag gegeven welke retorische middelen zijn gebruikt om het ‘respect’-frame te bewerkstelligen. De volgende stap zou zijn om te onderzoeken of de spreker ook retorisch sterk zijn frame heeft opgebouwd.

Literatuur

Boeken:

- A. Braet, *Retorische kritiek. Overtuigingskracht van Cicero tot Balkenende*, Den Haag: SDU 2007.
- F.H. van Eemeren, R. Grootendorst, F. Snoeck Henkemans, [e.a.], *Handboek Argumentatietheorie. Historische achtergronden en hedendaagse ontwikkelingen*, Groningen: Martinus Nijhoff 1997.
- B. van Gorp, *Framing asiel. Indringers en slachtoffers in de pers*, Leuven/Voorburg: Acco 2006.
- B. van Gorp, 'De massamedia als factor voor sociale cohesie', 241-257 in C. Timmerman, I. Lodewyckx, D. Vanheule & J. Wets (eds.), *Wanneer wordt vreemd, vreemd?*, Leuven/Voorburg: Acco 2004, p. 289 (geciteerd naar Van Gorp 2006)
- F.C.L.M. Jacobs, C.W. Maris: *Rechtsvinding en de grondslagen van het recht*, Assen: Van Gorcum, Assen 2003.
- P.A.C.E. van der Kooij, S.J.A. Mulder: *Hoofdzaken intellectuele eigendom*, Deventer: Kluwer 2010.
- G. Lakoff, *The Political Mind: Why You Can't Understand 21st Century American Politics with an 18th Century Brain*, New York: Viking Penguin 2008.
- F.C.M.A. Michiels, H.J. Snijders (red.), *Kluwer college bundel 2010-2011. Wetteteksten I Privaatrecht*, Deventer: Kluwer 2010.
- A. Rock, *The Mind at Night*, New York: Basic Books 2005 (geciteerd naar Lakoff 2008)
- J.R. Searle, *The Construction of Social Reality*, Londen: Penguin Books 1996.

Artikelen:

- S. Balganes, 'Demystifying the *Right to Exclude*: Of Property, Inviolability, and Automatic Injunctions', *Harv.J.L. & Pub. Pol'y*, 31, 2008 (geciteerd naar Grimmelmann 2009)
- E. Bangeman, 'RIAA Anti-P2P Campaign a Real Money Pit, According to Testimony', *Ars Technica*, 2 Oktober 2007, 7 januari 2011, <<http://arstechnica.com/tech-policy/news/2007/10/music-industry-exec-p2p-litigation-is-a-money-pit.ars>>
- Y. Benkler en H. Nissenbaum, 'Commons-Based Peer Production and Virtue', *Pol. Phil.* 14 J., 2006 (geciteerd naar Grimmelmann 2009)
- B. Bonarius, 'Niet alleen woorden maken de man', *Leidraad*, winter 2010/2011.
- D. S. Ciolino, 'Rethinking the Compatibility of Moral Rights and Fair Use', *Wash. & Lee L. Rev.* 54, 1997 (geciteerd naar Grimmelmann 2009)
- S. Diaz, 'Recording Industry in a Bind', *San Jose Mercury News*, 15 september 2003, 1E (geciteerd naar Grimmelmann 2009).
- T. Gillespie, 'Characterizing Copyright in the Classroom: The Cultural Work of Anti-piracy Campaigns', *Comm., Culture & Critique*, 2, 2009, p. 23 (geciteerd naar Grimmelmann 2009).
- O. R. Goodenough, 'The Future of Intellectual Property: Broadening the Sense of "Ought"', *E.I.P.R.*, 2002, p. 291-293.
- J. Grimmelmann, 'The Ethical Visions of Copyright Law', *Fordham Law Review*, (77) 2009.
- G. Lastowka, 'Digital Attribution: Copyright and the Right to Credit', *B.U.L. Rev.* 87, 2007 (geciteerd naar Grimmelmann 2009)

- W. Lippmann, 'Public Opinion (2e editie)', *Transaction*, New Brunswick, 1922, 1997, p. 427 (geciteerd naar Van Gorp 2006).
- P. Loughlan, "'You Wouldn't Steal A Car...': Intellectual Property and the Language of Theft", *E.I.P.R.*, 2007, p. 401-405.
- A. Morelli, 'Principes élémentaires de propagande de guerre. Utilisables en cas de guerre froide, chaude ou tiède...', *Éditions Labor*, Bruxelles, 2001, p. 93 (geciteerd naar Van Gorp 2006).
- E. S. Raymond, 'Homesteading the Noosphere', *The Cathedral and the Bazaar: Musings on Linux and Open Source by an Accidental Revolutionary* 65, 2001 (geciteerd naar Grimmelmann 2009)
- K M. Saunders, 'The Law and Ethics of Trade Secrets: A Case Study', *Cal. W.L. Rev.*, 42, 2006, (geciteerd Grimmelmann 2009)
- K. Sharp, 'Laying Down Copyright Law – To Children', *Boston Globe*, 25 april 2004, p. A19 (geciteerd naar Grimmelmann 2009).
- A.O. Scott, 'These Are Your Movies on Piracy', *N.Y. Times*, 16 november 2003. (geciteerd naar Grimmelmann 2009)
- J.E. Stake, 'The property "instinct"', *Phil. Trans. R. Soc. Lond. B* (2004) 359, 1763-1774.
- S. Williams, *Free as in Freedom: Richard Stallman's Crusade for Free Software*, 2002 (geciteerd naar Grimmelmann 2009)

Jurisprudentie:

- HR 31 januari 1919, *NJ* 1919, 161.
- HR 4 januari 1991, *NJ* 1991, 608.
- HR 30 mei 2008, *IER* 2008, p. 227.
- Hof 's-Gravenhage, 15 november 2010, *LJN* BO3980.
- Hof 's-Gravenhage, 15 november 2010, *LJN* BO3982.
- Hof van Beroep Antwerpen, 2 mei 2006, 2005/AR/1565.

Internetsites:

- N. Anderson, 'Class Action Lawsuit Filed Against Music Industry', *Ars Technica*, 13 maart 2006, 7 januari 2011 < <http://arstechnica.com/old/content/2006/03/6368.ars>>.
- R. Beckerman, *Recording Industry vs. The People. RIAA Wants to Depose Dead Defendant's Children; But Will Allow them 60 Days to "Grieve"*, 13 augustus 2008, 6 januari 2011, <<http://recordingindustryvspeople.blogspot.com/2006/08/riaa-wants-to-depose-dead-defendants.html>>
- P. Brown, *Defective by Design, What is DRM? Digital Restrictions Management*, 7 januari 2011 <http://www.defectivebydesign.org/what_is_drm>.
- Business Software Alliance, *Anti-Piracy: Educate Others*, 8 januari 2011, <<http://www.bsa.org/country/Anti-Piracy/Educate%20Others.aspx>>
- J. E. Cohen, 'A Closer Look at "Copyright Management" in Cyberspace', 28 *Conn. L. Rev.* 981, 1996, 7 januari 2011,

- < http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=17990>.
- Don't Copy That Floppy, 8 januari 2011, <<http://www.youtube.com/watch?v=up863eQKGUI>>.
  - D. Colligan, 'RIAA = Evil', *Geo. Indep.*, 28 maart 2007, 7 januari 2011, <<http://www.thegeorgetownindependent.com/2.14588/riaa-evil-1.2080742>>.
  - Downhill Battle Presents the Reasons, 7 januari 2011, <<http://www.downhillbattle.org/reasons/>>.
  - Cornell University School, *U.S. Code*, 12 januari 2011, <http://www.law.cornell.edu/uscode/html/uscode17/usc_sup_01_17.html>
  - Courtney Love, Speech tijdens de Digital Hollywood Online Entertainment Conference, 16 mei 2000, 7 januari 2011, <<http://www.gerryhemingway.com/piracy.html>>.
  - Creative Commons, *Attribution-Share Alike 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)*, 8 januari 2011, <<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>>.
  - Creative Commons, *Share, Remix, Reuse – Legally*, 8 januari 2011, <<http://creativecommons.org/>>.
  - Creative Commons, *T-shirt: I Love To Share*, 8 januari 2011, <<http://zupport.creativecommons.org:8080/node/51>>.
  - Electronic Frontier Foundation, *RIAA v. The People: Five Years Later*, 2008, 6 januari 2011 <<http://www.eff.org/files/eff-riaa-whitepaper.pdf>>.
  - Electronic Frontier Foundation, *RIAA v. The People*, 7 januari 2011, <<http://www.eff.org/riaa-v-people>>.
  - Electronic Frontier Foundation, *File Sharing*, 7 januari 2011, <<http://www.eff.org/issues/file-sharing>>.
  - Engage, *Het Grote Downloaddebat – Terugkijken*, 10 januari 2011, <<http://www.engagetv.com/node/457>>.
  - Entertainment Software Association, *Anti-Piracy*, 8 januari 2011, <<http://www.theesa.com/policy/antipiracy.asp>>.
  - B. Evangelista, 'Download lawsuit dismissed / RIAA drops claim that grandmother stole online music', *S.F. Chron.*, 23 september 2003, 6 januari 2011 <http://articles.sfgate.com/2003-09-25/business/17508258_1_riaa-kazaa-downloading>
  - FreeCulture.org, 8 januari 2011, <<http://freeculture.org/>>.
  - A. Gerkens (e.a.), 'Auteursrechten. Een rapport', <http://www.tweedekamer.nl/images/Eindrapport_parlementaire_werkgroep_auteursrechten_118-189136.pdf>
  - GNU Project, *The Free Software Definition*, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/philosophy/free-sw.nl.html>>.
  - GNU Project, *Various Licenses and Comments About Them*, 24 oktober 2010, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/licenses/license-list.html>>.
  - GNU Project, *GNU General Public License*, 6 december 2010, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/copyleft/gpl.html>>.
  - GNU Project, *Selling Free Software*, 27 juli 2007, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/philosophy/selling.html>>.
  - GNU Project, *GNU General Public License*, 6 december 2010, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/copyleft/gpl.html>>.

- G. Grossmeier, 'Severed Fifth', *Creative Commons*, 21 oktober 2008, 8 januari 2011, <<http://creativecommons.org/weblog/entry/10174>>.
- Het Grote Downloaddebat, <<http://www.boek9.nl/www.delex-backoffice.nl/uploads/file/Boek9%20/Andere%20stukken/Downloaddebat%20Programma%20Stellingen%20b.pdf>>
- Intellectueel Kapitaal, *Het Grote Download debat - 27 mei 2010*, 12 januari 2011, <<http://erikbouwer.wordpress.com/2010/05/27/het-grote-download-debat-27-mei-2010/>>
- E. E. Johson, *The Konomark Project*, 8 januari 2011, <<http://www.konomark.org/>>.
- S. Kirsner, 'Downhill Battle Wages Uphill Fight vs. Music Industry', *Boston Globe*, 10 januari 2005, C1, 7 januari 2011, <http://msl1.mit.edu/furdlog/docs/b_globe/2005-01-10_bglobe_downhill_battle.pdf>.
- J. Lebkowsky, 'The Pirate Party: Rethinking Copyright', *Worldchanging*, 22 augustus 2006, 7 januari 2011, <<http://www.worldchanging.com/archives/004848.html>>.
- F. von Lohmann, Elec. Frontier Found., *A Better Way Forward: Voluntary Collective Licensing of Music File Sharing*, 2008, 7 januari 2011, <<http://www.eff.org/files/eff-a-better-way-forward.pdf>>.
- Piracy: It's a Crime, 8 januari 2011
<<http://www.youtube.com/watch?v=HmZm8vNHBSU>>.
- Recording Industry Association of America, *Tools for Parents and Educators*, 8 januari 2011, <<http://www.riaa.com/toolsforparents.php>>.
- Recording Industry Association of America, *Music Rules!*, 2006, 8 januari 2011, <<http://www.music-rules.com/pdf/MusicRulesPoster.pdf>>.
- M. Sag, *Piracy: Twelve Year-Olds, Grandmothers, and Other Good Targets for the Recording Industry's File Sharing Litigation*, 4 Nw. J. Tech. & Intell. Prop. 133 (2006), 7 januari 2011, <<http://www.law.northwestern.edu/journals/njtip/v4/n2/1/Sag.pdf>>
- R. Stallman, GNU Project, *Why Software Should Be Free*, 12 november 2010, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/philosophy/shouldbefree.html>>.
- R. Stallman, GNU Project, *Why "Open Source" Misses the Point of Free Software*, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/philosophy/open-source-misses-the-point.nl.html>>.
- R. Stallman, GNU Project, *Can you Trust Your Computer?*, 7 januari 2011, <<http://www.gnu.org/philosophy/can-you-trust.html>>.
- R. Stallman, GNU Project, *The Free Software Song*, 8 januari 2011
<<http://www.gnu.org/music/free-software-song.html>>
- The Jargon File (version 4.4.7), *Share and Enjoy!*, 8 januari 2011, <<http://www.catb.org/~esr/jargon/html/S/Share-and-enjoy-.html>>.
- ThePittsburghChannel, *Teen Transplant Candidate Sued Over Music Downloads. Ross Township Woman Says She Isn't Guilty Of Piracy*, 1 december 2008, 6 januari 2011
<<http://www.wtae.com/news/18160365/detail.html>>
- F. Toussaint, 'Ik wil moeiteloos en kosteloos muziek downloaden', *Trouw*, 17 november 2010, <http://www.trouw.nl/nieuws/article3302067.ece/_Ik_wil_moeiteloos_en_kosteloos_muziek_downloaden_.html>
- Uniform Trade Secrets Act, 12 januari 2011,

- <<http://euro.ecom.cmu.edu/program/law/08-732/TradeSecrets/utsa.pdf>>
- Wikipedia, *Oneliner*, 6 januari 2011, 8 januari 2011,
- <<http://nl.wikipedia.org/wiki/Oneliner>>.
- Wikipedia, *Bits of Freedom*, 31 augustus 2010, 10 januari 2011,
- <http://nl.wikipedia.org/wiki/Bits_of_Freedom>.
- Wikipedia, *BREIN*, 3 januari 2011, 10 januari 2011,
- <<http://nl.wikipedia.org/wiki/BREIN>>.
- Wikipedia, *September 11 Attacks*, 7 januari 2011, 8 januari 2011,
- <http://en.wikipedia.org/wiki/September_11_attacks>.
- Wikipedia, *Motion Picture Association of America*, 1 januari 2011, 8 januari 2011,
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Motion_Picture_Association_of_America>.
- Wikipedia, *Wikipedia:Introduction*, 7 januari 2011, 8 januari 2011,
- <<http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Introduction>>.

Bijlage: Analyse tekst ‘Het Grote Downloaddebat’

Tweede Kamerverkiezingen 2010. Verkiezingsdebat over auteursrecht, internet, privacy en informatievrijheid, georganiseerd door Boek9.nl, Webwereld.nl, VPRO 3 voor 12 en andere mediapartners. Donderdag 27 mei, De Balie, Amsterdam.

Retorische middelen	Speech
	Deel 1
<u>Bron aanhalen</u>	<p>Debatleider: Francisco van Jole</p> <p>Goedemiddag. Oké, dat is de reclamesponsor, dus af en toe hoor je dat er tussen door. Welkom bij het grote download debat. En ik mag wel zeggen het grote download debat, omdat het voor het eerst voor zover ik weet en wij weten in de geschiedenis is, dat eigenlijk alle belanghebbenden en de politici in één ruimte bij elkaar zitten om te praten over onderwerpen waar we het nu over gaan hebben in het kader van de verkiezingen van 9 juni 2010. <i>Over auteursrecht, internet, privacy en informatievrijheid</i>. Dit debat is georganiseerd door boek9.nl, de website waar u alles vindt over informatierecht door DeLex en het wordt gesponsord door BUMA/STEMRA, XS4ALL, Universiteit Leiden, BREIN, CC Proof. Mijn naam is, dat zal ik ook even zeggen, ik ben Francisco van Jole. Ik ben journalist en mij is gevraagd dit debat te leiden. Het is niet alleen een debat. We beginnen eigenlijk het eerste uur gaan we, we hebben vijf vertegenwoordigers gevraagd om hun zaak te bepleiten om duidelijk te maken hoe zij staan in deze kwestie. En dat duurt tot tien voor drie. Daarna komt <u>Bernt Hugenholtz, één van de grootste experts</u> op het gebied van auteursrecht, informatierecht. Die geeft ons een reality check. Die zegt ons hoe staat het er nou eigenlijk voor? Wat kan nou wel, wat kan nu niet, wat mag nou wel, wat mag nou niet. Wat kun je nooit regelen? Wat kan je misschien regelen als we het met elkaar eens worden? En dat is natuurlijk vandaag wel de bedoeling, dat is de geheime agenda. We hebben twee uur de tijd om eigenlijk het probleem voor eens en altijd op te lossen. Dat daar ook echt een beetje constructief meewerken, niet te moeilijk doen. Dat je echt meedenkt. Het is de bedoeling dat we dan kunnen zeggen: ‘Nou we hebben het gedaan’. Ook alle politici weten dat ze daar even aan mee moeten werken. Ja, en dan van vier tot vijf gaan we debatteren met de politici over wat zij denken van deze kwesties. En daarna is het voorbij. Om vijf uur is het afgelopen. Dat wil natuurlijk niet zeggen we niet kunnen uitlopen, maar ik zal u gerust stellen, om kwart over vijf moeten wij deze zaal gewoon verlaten. Dus als je je mond opendoet, dan gaat dat ten koste van andere dingen die ook belangrijk zijn. Dan weet je dat. Je mag meepraten, je mag meedenken, dan moet je even zeggen, maar wees wel dat ik streng zal zijn als het gaat om de tijd. Dus wil ik voorstellen om met het eerste deel te beginnen. Ik zal zeggen welke vijf experts we hebben. We hebben Ot van Dalen van Bits of Freedom, dat is de burgerrechtenorganisatie, dat is de organisatie in Nederland die opkomt voor privacy onder andere en zich van daaruit hiermee bemoeit. Daarnaast zit Niels Aalberts, hij is de agent van Kytteman geweest. Dat is de kant die alles gratis weggeeft van internet als ik het goed begrijp.</p>
	<p>Niels Aalberts:</p> <p>Nee, hoor.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Niet? Oké, dus die gaat zo meteen vertellen wat hij doet. Heel goed.</p>
	<p>Niels Aalberts:</p> <p>Ben niet besodemieterd.</p>
<u>Lexicale keuze</u>	<p>Debatleider:</p> <p>Het eerste misverstand is er al. Daarnaast zit Erwin Angad Gaur. Hij is van het Platform Makers. Jullie geven niks gratis weg neem ik aan. Dat heb ik ook verkeerd begrepen, dank je wel. Tim Kuik, de organisatie die altijd op</p>

<p>Beschrijving</p>	<p><u>vredelievende wijze opkomt voor de auteursrechten en geliefd is bij alle downloaders in Nederland.</u> Leah Postma, van de Consumentenbond en daarnaast zit dus Bernt Hugenholtz, hoogleraar informatierecht voor het instituut voor informatierecht van de UvA. Ot van Dalen, mag ik jou als eerste het woord te geven en vragen achter de catheder plaats te nemen. Je hebt vijf minuten.</p>
<p>Slagzin: Metafoor; Lexicale keuze</p> <p>Lexicale keuze: contrast tussen weinig organisaties en veel Nederlanders</p> <p>Slagzin; lexicale keuze: contrast; cijfergegevens: in stijgende lijn (climax); herhaling 'miljoenen'.</p> <p>Beschrijving; lexicale keuze:</p> <p>Stereotype (2x) (versterkt door alliteratie op de 'd')</p> <p>Voorbeeld; cijfergegevens</p> <p>Lexicale keuze (zin eindigt in een climax); metafoor</p> <p>Cijfergegevens; metafoor; stereotype</p> <p>Lexicale keuze</p> <p>Metafoor; cijfergegevens</p> <p>Lexicale keuze (in een opsomming)</p> <p>Metafoor; cijfergegevens; metonymie</p> <p>Metonymie; lexicale keuze (contrast); cijfergegevens; metafoor; stereotype</p> <p>Metafoor</p> <p>Lexicale keuze</p> <p>Uitdrukking</p> <p>Voorbeeld; bron aanhalen; metafoor</p> <p>Metonymie; bron aanhalen</p> <p>Lexicale keuze</p> <p>Bron aanhalen</p> <p>Lexicale keuze (contrast; metafoor met 'strijd')</p>	<p>Ot van Dalen, Bits of Freedom:</p> <p>Dames en heren,</p> <p>Genoeg is genoeg. We hebben jarenlang mogen toekijken naar de laatste stuip trekkingen van de dinosauriër die wild om zich heen slaat en dieren vertrappt. Het resultaat is een ravage. Maar het is maar weinig organisaties gelukt om in zo weinig tijd zo ongewenst te maken bij zo'n grote groep Nederlanders. Dit moet anders. De maat is vol. We willen geen downloadverbod, maar een internetrecht. Honderden mensen volgen dit debat live, duizenden zullen het later bekijken, en honderdduizenden zullen erover lezen. Waarom? Omdat dit miljoenen Nederlanders aangaat. Miljoenen Nederlanders die zelf willen beslissen wat zij met hun computer doen en wat zij met hun internetverbinding doen. Het gaat vandaag over het downloadverbod. Organisaties die er vandaag in de zaal zitten, zoals Brein en VPI, C&A, Voice, ze lezen gniffelend de woedende reacties op internetfora en ze denken die domme downloader denkt dat hij het recht heeft op gratis muziek en films. Hoe kunnen ze? Dat kunnen we niet serieus nemen. We moeten toch ergens ons salaris mee betalen. We moeten harder straffen. Maar die woede, die domme downloaders, die woede is niet terecht. Niet zij, maar de handhavingsorganisaties, hebben er alles aan gedaan om het draagvlak onder het auteursrecht in een paar jaar definitief te ondermijnen. Paar voorbeelden. Miljoenen internetgebruikers over de wereld zijn woest over onderhandelingen, over het geheime anti-piraterijverdrag ACTA, omdat de democratie wordt omzeild, omdat democratische straffen worden voorgesteld, omdat het hart van het internet wordt geraakt. En wat doet Brein? Ze schrijft een brief en ze vraagt om het verdrag uit te breiden naar internetpiraterij. Miljoenen internetgebruikers accepteren niet dat er al hun internetverkeer wordt afgeluisterd om het auteursrecht te handhaven, omdat dit vergaand inbreekt in hun persoonlijke levenssfeer, omdat ze geen criminel zijn, omdat er technieken zijn die in dictatoriale regimes, zoals in Iran en China worden gebruikt. En wat doet Brein? Die bepleit juist dat het internetverkeer van alle Nederlanders moet worden afgeluisterd. Miljoenen Nederlanders vinden het onacceptabel dat hun internetverbinding wordt afgeknepen of afgesloten. Omdat het internet fundamenteel is voor individuele vrijheid, werkgelegenheid, contact met de overheid, sociale contacten en ga zo maar door. En wat wil Brein? Die wil je internetverbinding afknippen. En nog belangrijker: miljoenen Nederlanders willen graag betalen voor muziek en films. Maar hen wordt het nog steeds onmogelijk gemaakt om via internet naar Amerikaanse televisieseries te kijken. En ze hebben jaren moeten wachten op Spotify en ze kunnen het nog steeds niet op Linux gebruiken. BREIN zegt dat ze auteurs helpt om te bepalen wat ze met hun werk doen. Maar ze brengt het auteursrecht juist schade toe. De content industrie heeft miljoenen gepompt in een oorlog tegen haar eigen fans die ze toch niet kan winnen. En het lobby om het auteursrecht nog verder uit te breiden en het vasthouden aan het bedrijfsmodel dat zijn beste tijd heeft gehad. Het werd net al aangekondigd, we gaan op zoek naar de oplossing. De 'oplossing' van het probleem van auteursrecht op internet. Er zal ongetwijfeld door sommigen worden betoogd dat file sharing een rampzalige effect heeft op de economie. Neem dat alstublieft met een stevige korrel zout. De omvang van het probleem is volstrekt onduidelijk. Laten we dat eerst goed onderzoeken voordat we aan een oplossing werken. Een voorbeeld. <i>Het Government Accountability Office van de Verenigde Staten,</i> een onpartijdig, onafhankelijk onderzoeksinstituut is met de stofkam door alle Amerikaanse lobbyrapporten heen gegaan en zij concludeert en ik citeer: 'Most experts we spoke with and the literature we reviewed observed that despite significant efforts it is difficult if not impossible to quantify the net effect of counterfeiting, piracy on the economy as a whole'. Ook de onderzoeken waar BREIN mee schermt zijn compleet onbetrouwbaar. <i>Het rapport</i> waarmee zij naar buiten treedt is grondig kapot geanalyseerd door een echt onafhankelijk onderzoekersorgaan the Social Science Research Council. En ondertussen concluderen gerenommeerde onderzoeksinstituten zoals SEO, TNO en IVIR dat de economische effecten van file sharing op de korte en de lange termijn juist sterk positief zijn. Het probleem is niet helder en de oplossing al helemaal niet. Toch kan de industrie nu al één ding doen: de content industrie moet het internet niet bestrijden, maar het gebruiken. Nieuwe bedrijfsmodellen, licentie voor file sharing</p>

<p>Metafoor; slagzin</p> <p><i>Cijfergegevens</i></p> <p>Lexicale keuze; stereotype (tegenstelling tussen crimineel versus gewone Nederlander)</p> <p>Lexicale keuze</p>	<p>en nog betere Spotify. Alleen op die manier zal ze klanten lokken. En we moeten het omkeren. <u>We willen geen downloadverbod, maar we willen een internetrecht.</u> De overheid moet bepalen dat niemand van internet mag worden afgesloten, tenzij er sprake is van wanbetaling. Ik kom aan mijn conclusie. <i>Miljoenen</i> internetgebruikers van Nederland geloven dat het internet hun vrijheid heeft gegeven en innovatie. Zij geloven dat privacy niet alleen iets is van criminelen, maar ook van gewone Nederlanders. En zij willen van hun politici weten: wie gaat onze vrijheid op internet verdedigen? En wie gaat onze privacy op internet beschermen? Ik wens alle politici vandaag veel wijsheid.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Dank je wel, Ot. Blijf nog even staan. Is er iemand nog iets, was het een onduidelijk verhaal, is er nog iets dat verduidelijkt moet worden? Niets, één? Ja, oké, en?</p>
	<p>Publiek:</p> <p>(onverstaanbaar)</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Als je vragen hebt aan Ot van Dalen, dat is eigenlijk waar het om gaat. Nee, de vraag was verduidelijken, ja of nee. Nee, maar dat is niet het idee hoe het werkt. Vind ik leuk, ja nee, dat is geen enkel probleem. Ot van Dalen, hartelijk dank.</p>
	<p>Erwin Angad Gaur:</p> <p>We hebben de zaal twee uur.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>We hebben de zaal twee uur, dus we houden het kort. Ik ga nu vragen om de zaak een beetje duidelijk te krijgen, of Tim Kuik van BREIN zijn spreektijd wil gebruiken. Je kan aan tafel blijven zitten, je kan ook daar staan. Ik zou zeggen, blijf, dan heb je de tafel voor je.</p>
<p><u>Slagzin</u></p> <p>Lexicale keuze (chiasme)</p> <p>Metafoor (vergelijking)</p> <p>metonymie</p> <p>Lexicale keuze: (ontkenning frame tegenpartij); metafoor</p> <p><u>Uitdrukking</u></p>	<p>Tim Kuik, BREIN:</p> <p>Prima, dan blijf ik zitten, ja. Nou ja, ik ben het helemaal met Ot eens, <u>genoeg is genoeg</u>. Dat het product ongewenst is, dat lijkt me eigenlijk een beetje een onzinbewering, want iedereen wil het hebben. Ze willen er alleen niet voor betalen. Dat mag ook duidelijk zijn. Waar het om gaat is legaal aanbod. Intellectuele eigendomsrechten <u>stimuleren</u> de creatie van <u>content, en content stimuleert</u> het internet. Die content heeft ook de ontwikkeling van het internet gesubsidieerd en nu er een verzadiging is van internetverbindingen lijkt mij de tijd aangebroken dat ook content de <u>beloning mag krijgen</u> waar zij <u>recht op heeft</u>. Het gaat niet zozeer om <u>verbieden maar om toestaan</u>. Dus wij zeggen: <u>geef het exclusieve toestemmingsrecht terug</u> aan de auteur, dan kan die gaan licenseren. Je moet wel tegelijkertijd <u>handhaven</u> tegen het <u>illegale</u> aanbod. Waar wij dan voor pleiten, is een ondubbelzinnig <u>verbod</u> op het downloaden van <u>illegaal</u> aanbod van films, van muziek en van digitale boeken. Het lijkt mij heel eenvoudig wat er op het internet gebeurt. Als je <u>diefstal</u> verbiedt, moet je ook <u>heling</u> verbieden. Anders creëer je een markt voor <u>gestolen</u> goederen en dat is precies wat er op het internet is gecreëerd. Dat geldt dus ook voor intellectuele eigendom en internet. De handhaving van <u>BREIN</u>, die richt zich op een centraal punt. <u>Helemaal niet op de individuele gebruikers van Ot</u>, maar op de <u>superheler</u> zeg maar, de webdienst die <u>zich</u> nu <u>achter</u> de downloadergebruiker <u>verschuilt</u>. Dus wij richten ons op aanbod en niet op die consument. De benadering van de consument is inderdaad met <u>legaal</u> aanbod en tegelijkertijd ontmoediging van <u>illegaal</u> gebruik door duidelijke regelgeving. <u>Die consument</u> die kan heel goed <u>mijn en dijn</u> uit elkaar houden. De wetgever gaat er nu vanuit dat die dat bij games en software waar al een ondubbelzinnig verbod op <u>illegaal</u> downloaden bestaat. Dat die daarbij kan. Ik begrijp niet waarom dat bij muziek en bij film en bij digitale boeken niet zou kunnen. De consument weet heel goed waar hij mee bezig is. Dan is het helemaal niet zo gek om dan dat 'downloadverbod', het verbod op het <u>illegaal</u> downloaden, om dat te vragen. Dat bestaat al. Het <u>zonder toestemming</u> downloaden van <u>illegaal</u> aangeboden software en games is niet toegestaan, ook niet voor niet-commercieel eigen gebruik. Voor muziek, films en digitale boeken is</p>

<p><u>Bron aanhalen</u></p> <p>Metafoor</p> <p><u>Lexicale keuze</u>; uitdrukking; <u>bron aanhalen</u></p> <p><u>Lexicale keuze</u></p> <p>Metafoor</p> <p>Voorbeeld</p> <p>Cijfergegevens; <u>lexicale keuze</u>; <u>metafoor</u></p> <p><u>Lexicale keuze</u></p>	<p>aankoopvervangend downloaden niet toegestaan. Het indirect of direct commercieel <u>oogmerk</u> daarbij is immers verboden. Bovendien is het toestaan van downloaden van <u>illegaal</u> aanbod <u>in strijd met de wettelijke toets op uitzonderingen op het auteursrecht</u>. Het downloaden van <u>illegaal</u> aanbod <u>brenkt</u> immers <u>schade toe</u> aan de normale exploitatie online en offline en doet <u>afbreuk</u> aan de <u>gerechtvaardigde</u> belangen van de <u>rechthebbende</u>. Dus dat toestaan is <u>in strijd met de EU-richtlijn, met internationale verdragen en met de Nederlandse wet</u>. <u>De rechtbank in Den Haag heeft dat in juni 2008 gezegd en twee weken geleden nog een keer</u>. Het klinkt als een <u>open deur</u> en dat is het eigenlijk ook. Downloaden van <u>illegaal</u> aanbod is <u>illegaal</u>. Wij zeggen: <u>mag het een onsje meer zijn?</u> <u>De minister van Justitie die heeft ooit eens gezegd: het downloaden van illegaal aanbod heeft mijn voorkeur niet</u>. En wat hij gedaan heeft is wel een ondubbelzinnig verbod op het downloaden van al het evident <u>illegaal</u> aanbod van software en games, maar een soort <u>quasi-verbod</u> op het <u>illegale</u> aanbod van muziek, digitale boeken en film. Dan is het beter om een ondubbelzinnig <u>verbod</u> op dat downloaden van alle evident <u>illegaal</u> aanbod te hebben. Dan weet iedereen waar hij aan toe is. Dan krijgt <u>legaal</u> aanbod een kans. Bedrijfsmodellen die veranderen. Betaling is al mogelijk. Je kunt al films kijken op het internet en via videodiensten, maar de gebruiker gaat daar nog niet naar toe. Dat komt omdat hij door onduidelijke regelgeving het <u>gratis om de hoek kan krijgen</u>. Als we kijken naar Spotify, prima. De toekomst is nog precair. Het is een <u>gratis</u> muziekdienst. De inkomsten komen uit advertenties. Bij andere diensten kunnen die inkomsten komen, maar ook bij Spotify overigens uit betaalde abonnementen. Ook betaalde downloads en streams die zijn mogelijk. Je zag bij 'Er komt een vrouw bij de dokter', die film kwam uit op dvd, tegelijkertijd <u>legale</u> download en <u>legale</u> stream voor 3,99 via het internet, maar hij kwam tegelijkertijd <u>illegaal</u> uit en daar <u>gingen</u> de <u>consumenten</u> ook <u>massaal op af</u>. Die <u>consument</u> is op zoek naar de laagste prijs en <u>gratis</u> is de laagste prijs, wij willen inderdaad daar iets mee doen, iets tegen doen. Als we die inkomsten zeker kunnen stellen, dan kan er een <u>nieuwe</u> product <u>ontwikkeld</u> worden, <u>nieuwe</u> diensten kunnen <u>ontwikkeld</u> worden. Daar is het internet bij <u>gebaat</u> en uiteindelijk ook is de <u>consument</u> daarbij <u>gebaat</u>. De <u>vermaledijde</u> industrie, het doel van die industrie is om zoveel mogelijk <u>creatief</u> product, zo breed mogelijk aan te bieden, ook op internet. <u>Legaal</u>, zodat die <u>creativiteit gestimuleerd</u> en <u>gesteund</u> wordt.</p>
<p>Metafoor</p>	<p>Debatleider:</p> <p>Dank je wel Tim Kuik. Applaus. Een beetje voor alle duidelijkheid, want we gaan ook zo met de politici praten. Fred Teven zit er onder andere bij, hij is van de handhaving. Je zei van je hebt, je deelde internet een beetje grofweg in twee groepen, als ik het goed begrepen heb, je hebt <u>helers</u> en je hebt <u>dieven</u>. Ik vroeg mij af toen ik dat zo hoorde: zijn wij nou allemaal <u>criminelen</u>, Tim?</p>
<p><u>Lexicale keuze</u></p>	<p>Tim Kuik:</p> <p>Nee, ik denk dat het consumentengedrag economisch vrij eenvoudig verklaarbaar is: die gaat gewoon op zoek naar de laagste prijs voor wat hij wil hebben. En dat is <u>gratis</u>. Nou dat kan hij dan vinden en dat doet hij dan dus. Je moet er dan wel <u>tegen op treden</u>.</p>
<p>metafoor</p>	<p>Debatleider:</p> <p>Is ie dan een <u>crimineel</u>?</p>
<p><u>Lexicale keuze</u></p> <p>Metafoor</p> <p><u>Lexicale keuze</u></p>	<p>Tim Kuik:</p> <p>Dat hoeft niet, nee. Op het ogenblik is dat in ieder geval niet zo. Er is ook een verschil tussen <u>strafbaarstelling</u> en iets <u>onrechtmatig</u> maken. Je kunt dus ook bij wet zeggen van: dit is <u>onrechtmatig</u> en dan kun je er <u>tegen optreden</u>. Wat we nu zien, is die <u>superhelers</u> die ik noemde, die <u>verschillen zich achter</u> de gebruiker. Die gebruiker mag downloaden, overigens niet voor games, maar dat vergeten ze dan even, maar wel films en digitale boeken en muziek. Dat mag hij, dus ik ben toegestaan. Dat soort argumentatie moet eens en voor altijd <u>de pas afgesneden</u> kunnen worden, zodat je die <u>superhelers</u> kunt <u>aanpakken</u> en dan heeft <u>legaal</u> aanbod een <u>eerlijke</u> kans. Ook het <u>gratis</u> aanbod van Spotify.</p>
	<p>Debatleider:</p>

	Wilde je iets zeggen?
<p>Lexicale keuze</p> <p>Voorbeeld; metafoor (vergelijking); cijfergegevens; metonymie; lexicale keuze</p> <p>Metafoor (vergelijking); metonymie; Lexicale keuze (laag register; beeldend taalgebruik)</p>	<p>Niels Aalberts, agent Kyteman:</p> <p>Ja, Tim doet hier net voorkomen alsof alle consumenten altijd bij hun volle verstand hele doordachte keuzes maken over wat ze kunnen doen en laat ik het oudste voorbeeld in deze discussie maar weer eens boven tafel halen. Ik kan in een restaurant vier euro betalen voor een Spa Blauw en ik kan naar de wc lopen om het bijna gratis uit de kraan te drinken. Het zijn helemaal geen weloverwogen keuzes waarbij je keuzes maakt tussen dingen waarvoor je betaalt en voor dingen die je gratis kunt doen. En dat doet de consument met downloaden ook niet. Er zijn legio voorbeelden waarbij hij uitdrukkelijk wil betalen voor content. En het is niet zo dat als het er gratis is, dat iedereen massaal naar de kraan in de plee loopt. Nee, we laten gewoon die ober komen en die brengt een Spa Blauw. En die voegt waarde toe, want die meneer lacht er vriendelijk bij.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>En ik geloof dat de echte slimmerik die stopt gewoon kraanwater in een flesje Spa Blauw en verkoopt het aan jou, toch?</p>
	<p>Niels Aalberts:</p> <p>Ik krijg overigens mijn water hier ook gratis. Dat is top.</p>
	<p>Tim Kuik:</p> <p>Overigens wordt voor water uit de kraan ook betaald.</p>
	<p>Niels Aalberts:</p> <p>Klopt, maar it feels like free, Tim, en dat weet jij ook.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Maar er zit nog geen licentie op, Tim. Is er nog een vraag? Eén korte vraag kan er gesteld worden. Ik kom even naar je toe.</p>
	<p>Publiek:</p> <p>U geeft aan dat het recht naar de auteur moet. Op het moment dat het recht terug gaat naar die auteur gaat en hij kan zelf produceren, distribueren, verkopen. Wat wordt dan straks de positie van de uitgever?</p>
<p>Voorbeeld</p> <p>Lexicale keuze</p>	<p>Tim Kuik:</p> <p>Die hebben dan dus de uitdaging om zich in zo'n veranderende maatschappij zich anders op te stellen. Je ziet ook andere bedrijfsmodellen. Vijf jaar geleden of langer was het bijna ondenkbaar dat er inderdaad door de industrie gesponsord gratis muziekdiensten zijn. Nou zijn ze er, ook in Nederland. Dat verandert ja. En de auteur die heeft de mogelijkheid om zelf te gaan uitbaten. Hij mag ook zelf gratis weggeven als hij vindt dat goed voor hem is. Maar hij bepaalt het wel. Het is niet iemand anders die dat voor hem gaat bepalen. Hij kan ook kiezen om een zakenpartner te nemen die zich bezig houdt met de distributie van zijn werk, zodat hij zichzelf op de creativiteit kan toelagen. Dat zijn gewoon afspraken die je kunt maken.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Dat is duidelijk. We gaan naar de consumentenafdeling. Leah Postman van de Consumentenbond. Tim Kuik heeft eigenlijk al een verhaal verteld over wat die consumenten allemaal doen. Leg jij eens uit hoe dat bij jullie zit.</p>
<p>Lexicale keuze</p>	<p>Leah Postma, Consumentenbond:</p> <p>Ik zal het echte verhaal vertellen. Zoals jullie zien auteursrechten en downloaden in het bijzonder, het trekt gewoon volle zalen. Het maakt in de maatschappij de tongen los en in de politiek is ook het debat in volle gang. Even om het beeld te</p>

<p>Metafoor; <u>beschrijving</u></p> <p><u>Bron aanhalen</u></p> <p><u>Lexicale keuze</u></p> <p>metafoor</p> <p><u>Uitdrukking</u></p> <p><u>Lexicale keuze</u></p> <p><u>Uitdrukking</u></p> <p>Metafoor</p> <p><u>lexicale keuze</u></p> <p>metafoor (personificatie)</p> <p><u>lexicale keuze</u></p> <p>metafoor</p>	<p><u>schetsen waar we nu staan qua politiek.</u> Er is een Tweede Kamer commissie die heeft onder leiding van <u>Gerkens een rapport</u> gepubliceerd, waarin zij allerlei aanbevelingen doet over de toekomst van het auteursrecht. Het kabinet heeft zich daarover uitgesproken en zoals jullie weten, we hebben binnenkort ook verkiezingen. Dus wat mij betreft heel erg belangrijk is, is om te gaan kijken naar de <u>toekomst.</u> En daarbij denk ik dat voor de <u>consumenten,</u> vanuit de <u>consumenten</u> gezien, drie dingen heel erg belangrijk zijn. Het eerste is: het <u>downloadverbod</u> of tussenhaakjes hoe je het ook noemen wilt, is wat ons betreft echt vanuit de <u>consument</u> gezien de verkeerde route. Ten eerste, omdat je kunt niet zo'n verbod handhaven, zonder op enigerlei manier in te grijpen op de <u>privacy.</u> De vraag is of je dat moet willen. Wij zeggen nadrukkelijk dat moet je echt niet willen. Dan ben je bezig met bovendien het ontnemen van de mogelijkheden in plaats van het faciliteren van dingen. Ga nou uit van <u>verleid je klant,</u> want uiteindelijk zijn je <u>klanten</u> de <u>consument</u> vanuit de <u>consumenten</u> gezien zijn je <u>klanten</u> uiteindelijk die je product afnemen. Dus ik zou zeggen, probeer nou een klant te <u>verleiden</u> in plaats van te <u>straffen</u> voor het geval hij nou iets verkeerd zou doen. Ik vind dat geen goede route om een <u>klant</u> te willen <u>straffen.</u> Zeker als je kijkt dat mensen die veel downloaden ook vaker <u>legaal</u> muziek aanschaffen en films. Dus dat geeft toch wel aan dat je dan bezig bent <u>je trouwste klanten</u> te <u>straffen</u> als je een <u>downloadverbod</u> zou instellen. Dat vind ik echt zonde. En een ander argument is, en dat wordt ook nog wel eens vergeten, er is natuurlijk meer dan alleen puur downloaden op zich. Kijk tegenwoordig willen wij, en dat willen wij in Europa ook, we willen heel graag snel internet, we willen veel mensen aan het breedband internet, en dat snelle internet wordt met name gedreven vanuit de vraag voor onder andere te kunnen downloaden en uploaden, daarvoor wordt het gebruikt. Dus op het moment dat je een <u>downloadverbod</u> gaat instellen en op dit moment is er nog helemaal <u>heel weinig legaal</u> aanbod, dan ben je ook bezig jezelf in de vingers te <u>snijden</u> op andere terreinen. Dat moet ook niet worden vergeten. Wat mij betreft de grootste uitdaging die hier ligt is om te gaan pleiten dat er goed en <u>voldoende legaal online</u> aanbod komt, want als je nu gaat zoeken naar bijvoorbeeld films online op een <u>legale</u> manier, dan kom je alleen bij de B-films terecht. Er is gewoon geen <u>keuze.</u> En vandaar ook dat er heel veel BitTorrent en dergelijke nu aanwezig zijn. Zij zijn gewoon opgekomen, omdat de entertainmentindustrie zich op internet niet gemanifesteerd heeft. Dat is gewoon zonde. Dus wat mij betreft is stap één nu is dat er gewoon voldoende <u>legaal</u> aanbod moet komen. Er moet gewoon <u>keuze</u> zijn voor de <u>consument.</u> En naar de <u>toekomst</u> toe zou mijn oproep willen zijn dat <u>je verder moet gaan kijken dan je neus lang is.</u> Iedereen zet heel erg zijn hakken in het zand, iedereen geeft heel erg zijn belang aan. Maar buiten het juridische <u>getouwtrek</u> en alle juridische kaders die overall geschapen worden en genoemd zijn, dan moet je uiteindelijk een <u>toekomstbeeld</u> gaan <u>scheppen.</u> Je moet gaan kijken naar de <u>toekomst</u> van het <u>auteursrecht.</u> En wat ons betreft is het dan ook zo dat we niet gaan zeggen van je mag per se dit niet en je mag per se dat niet, ik zeg alleen een <u>downloadverbod</u> is de verkeerde route, kijk nou wat er wel kan en bedenk daarbij dat het belangrijk is dat artiesten een vergoeding krijgen, goed en ongeremd kunnen creëren, <u>consumenten ook ongeremd kunnen genieten,</u> want zij zijn uiteindelijk de <u>klant,</u> zij zijn degenen die het gaan afnemen, daar sta ik ook voor. En bedenk daarbij dat het belangrijk is om de <u>privacy te waarborgen.</u> Want als je de <u>privacy</u> niet <u>waarborgt,</u> dan neem je ook de eigen <u>rechtstaat uiteindelijk ook niet serieus.</u> En ten slotte aan de entertainmentindustrie de oproep: alsjeblieft kom met <u>voldoende legaal</u> online aanbod, want het gaat uiteindelijk om niet alleen om dat <u>gratis</u> downloaden daar niet van te <u>winnen</u> valt, maar op kwaliteit en service, als je keuze biedt, valt er echt nog wel een hele wereld te <u>winnen.</u></p>
<p><u>Lexicale keuze</u></p>	<p>Debatleider:</p> <p>Dank je wel, Leah. Als ik zelf weer even wat mag vragen, want je zegt van eigenlijk van er moet gewoon aanbod zijn, en je moet niet dingen doen waarmee je <u>je klanten</u> mee vervreemdt. Kun je eigenlijk <u>handhaving</u> voorstellen waar je <u>consument</u> geen last van heeft?</p>
<p><u>Lexicale keuze</u></p>	<p>Leah Postma:</p> <p>Nee, als je in de zin van een verbod wilt <u>handhaven</u> online heb ik het dan over, dan ben je altijd bezig, technisch gezien dan moet je gaan kijken wat er op internet loopt.</p>
	<p>Debatleider:</p>

<u>Lexicale keuze</u>	Nee, maar als je zegt van er wordt een aanbod gedaan, waarvoor betaald wordt. Dan neem ik aan dat je er ook voor moet zorgen dat er geen <u>gratis</u> aanbod is, of maakt dat niet uit? Hoe zie je dat voor je?
<u>Lexicale keuze</u>	Leah Postma: Nee, ik zeg volgens mij kan <u>legaal</u> aanbod in sommige gevallen ook <u>gratis</u> zijn, Spotify is ook <u>gratis</u> . Uiteindelijk is de <u>uitdaging</u> van de entertainmentindustrie om nou te komen met iets, want tot nu toe zijn ze wat mij betreft nog niet met iets gekomen. Daar ligt uiteindelijk de <u>uitdaging</u> en volgens mij liggen er echt wel mogelijkheden.
	Debatleider: Oké.
	Tim Kuik: Dus je hebt Spotify, maar dat is nog niks. Waar gaat het nou eigenlijk om?
Cijfergegevens; <u>lexicale keuze</u>	Niels Aalberts: Spotify is <i>sinds 2010 en in 1997</i> hadden we Napster en <i>dertien jaar</i> later, <u>hiepholadie</u> , hebben we voor het eerst muziek overal waar we het willen hebben.
	Tim Kuik: Dan kun je zeggen, wat heeft het lang geduurd, maar nu is het er. En nu wordt er gezegd, nee het moet nog meer en het moet op Linux, want anders kan ik het niet gebruiken, ja jongens.
	Publiek: (...)
	Debatleider: Mag ik even verduidelijken? Wij hebben het niet over het downloadverbod, daar wordt over gesproken, dat staat niet in de wet. Daar is iedereen het over eens. Nee precies, dat heb je goed gezien. Daarom hebben we het erover. Als het er was, dan hadden we het er niet over. Ja, dat heb je nou heel goed gezien. Dus dan hoeven we het daar niet meer over te hebben. Afgesproken. Ja, daar.
<u>Lexicale keuze; cijfergegevens</u>	Publiek: Nog even een simpele vraag. Ik hoor bij mevrouw Postma en Ot van Dalen eigenlijk dezelfde redenering die naar mijn gevoel in mijn simpelheid als een paradox overkomt. Hoe kun je nou zeggen de industrie moet businessmodellen ontwikkelen, Spotify, peer-to-peer systemen, licenseren, legaal aanbod. En hoe krijg je de <u>consument</u> er ooit aan op het moment dat <i>95 procent</i> van de content op het internet gratis is. Hoe ga je dat in hemelsnaam doen?
	Debatleider: Dank je wel. We beginnen met Leah Postma.
	Leah Postma: Allereerst zou ik zeggen: wat mij betreft is het duidelijk om in de zin dat de entertainmentindustrie is het bedrijf en die zou moeten kunnen komen, die komt met het aanbod en niet de <u>consument</u> . Wat ik wel kan zeggen is dat nou ja Spotify werkt met advertentie-inkomsten van wat ik weet, voor een groot deel streaming, dus dat is natuurlijk geen downloaden, een klein deel daarvan, ik geloof op betaalde abonnementen dat je daar wel kunt downloaden dus. Maar ik zeg ook niet dat alles <u>gratis</u> moet zijn. Ik denk ook niet dat per se de <u>consument gratis</u> diensten wil afnemen, dat geloof ik niet.

	<p>Niels Aalberts:</p> <p>Mag ik even. Ik loop gewoon voor op mijn presentatie. Misschien moet ik hem eventjes geven.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Zullen we dat even doen? Zullen we dat even doen?</p>
	<p>Niels Aalberts:</p> <p>Er zijn tien manieren waarop dat kan.</p>
<u>Lexicale keuze</u>	<p>Debatleider:</p> <p>Beginnen daar dan mee. Je staat eigenlijk als laatste. Niels Aalberts, de voormalig agent van Kytteman die niet alles via internet <u>gratis weggeeft</u>. Ja? Oké. O, we hebben even nog wat huishoudelijke mededelingen.</p>
	<p>Huishoudelijke mededeling:</p> <p>De balie heeft ons gevraagd dat iedereen die naast zich een vrije stoel heeft daarop wil gaan zitten, dan kunnen we even doorschuiven, want degene die nu op de gangpaden zitten, dat die even op de stoelen gaan zitten, want te vol.</p>
metafoor	<p>Debatleider:</p> <p>We gaan even BitTorrent doen, dus allemaal even opschuiven zodat de rest er ook bij kan. Ja? Want anders komt zeg maar de fysieke BREIN van de fysieke wereld, de brandweer die zegt dat we gewoon weg moeten. Niels Aalberts, van Kytteman, ga je gang. Mag het weer een beetje stil alstublieft, dank je wel. Het woord is aan jou.</p>
<p><u>Visuele beelden</u></p> <p><u>Bron aanhalen</u></p> <p><u>Lexicale keuze</u></p> <p><u>Bron aanhalen</u></p> <p>Metafoor; slagzin</p> <p><i>Cijfergegevens; <u>lexicale keuze</u></i></p> <p><u>Slagzin</u></p> <p><u>Lexicale keuze</u></p> <p><i>Cijfergegevens; bron aanhalen</i></p> <p>Metafoor (vergelijking)</p> <p><i>Cijfergegevens; <u>lexicale keuze</u></i></p>	<p>Niels Aalberts, agent Kytteman:</p> <p>Ja, ik zal het nu meteen voor eens en voor altijd zeggen. Ik was tot 1 april van dit jaar Kyttemans manager en de marketeer van zijn orkest, Kyttemans Hiphoporkest. En ik weet dat mensen die vinden het altijd vervelend om veel te horen en veel te luisteren en al die praatjes aan te horen. Dus ik heb er veel <u>plaatjes</u> bij gemaakt. Ik voerde twee weken geleden op Twitter een gesprek, een discussie, met <u>Martin Koolhoven, regisseur van Oorlogswinter onder andere</u>. Die ging eigenlijk over waar we het vandaag over hebben, over het <u>illegaal</u> downloaden of downloaden in het algemeen. Zoals gezegd <u>ik hou graag van plaatjes kijken, dus dat gun ik jullie ook</u>. Het eerste wat ik jullie duidelijk wil maken is, ik sta hier niet te propageren dat <u>downloaden heel goed is</u>, dat heb ik Martin ook meteen duidelijk gemaakt. Ik zit absoluut niet de <u>illegale varianten goed te praten</u>. Dus <u>Martin vroeg mij terecht</u>, wat is er dan zo uniek aan een BitTorrent, waar wij al die <u>illegale</u> content gaan halen? Dat heb ik even hier voor hem samengevat. <u>Altijd alle muziek overal in elk formaat en elke willekeurige samenstelling, snel, direct, meestal veilig, high quality en mobiel</u>. En in die laatste Tweet en dan kom ik mee op de beantwoording van de publieksvraag, lees ik al <u>tien woorden</u> waarmee De Industrie het verschil kan maken en daar een <u>legaal</u> businessmodel op los kan laten. Het zijn <u>tien woorden</u>. Ik kan ze nog wel even terugroepen. <u>Alle muziek, altijd, overal, elk formaat, elke willekeurige samenstelling, snel, direct, meestal veilig, high quality, mobiel</u>, nou dan hebben we er volgens mij al een <u>stuk of tien</u>. En ik voeg er nog een heel belangrijke aan toe, namelijk <u>delen met anderen</u>. En dan kan iedereen hier beweren dat dat met iTunes, dat wel al een <u>legaal</u> businessmodel hadden, maar dat was natuurlijk allemaal helemaal niet, want al die <u>tien dingen</u> kunnen bijna niet met iTunes. Terecht wordt hier door <u>Tim</u> opgemerkt dat met Spotify de muziekindustrie erin geslaagd is om die BitTorrent eigenlijk bijna geheel te benaderen. De paar dingen die er nog niet mee kunnen, zou ik ook onder <u>illegaliteit</u> willen scharen, dus dat moet je niet willen denk ik met een <u>legaal</u> businessmodel. En wat er nu aan de hand is zeg maar met heel veel andere industrieën, is eigenlijk een heel simpele vergelijking die ik daar ook maakte. Je kunt nu bij een willekeurige film of boek een gesneden bruin brood halen of tenminste zelfs een ongesneden bruin brood en that's it. En bij de bakker, de bitTorrent, kun je een gesneden wit halen, half of heel, met maanzaad of sesam, krentenbollen, die kun je ook allemaal halen daar. Dat is heel leuk. En dat ongesneden bruin brood, dat kun je daar ook halen als je dat wilt.</p>

<p>metafoor (vergelijking)</p> <p><u>Uitdrukking</u></p> <p>Metafoor (vergelijking); lexicale keuze</p> <p>Metonymie; voorbeeld; lexicale keuze; metafoor</p> <p><i>Cijfergegevens</i>; <u>bron aanhalen</u>; metafoor; stereotype</p> <p><i>Cijfergegevens</i>; lexicale keuze;</p> <p>Metafoor</p> <p>Voorbeeld; metonymie</p> <p><u>Bron aanhalen</u>; lexicale keuze</p> <p><u>Bron aanhalen</u></p> <p>Lexicale keuze; stereotype</p> <p>Lexicale keuze</p> <p><u>Bron aanhalen</u>; lexicale keuze; voorbeeld</p> <p><i>Cijfergegevens</i></p> <p>Lexicale keuze</p> <p><i>Cijfergegevens</i>; lexicale keuze</p> <p>Metafoor</p> <p><u>Uitdrukking</u>; lexicale keuze</p> <p><i>Cijfergegevens</i>; lexicale keuze</p> <p>Voorbeeld; <i>cijfergegevens</i>; lexicale keuze</p>	<p>Gewoon één trek voor 99 cent. En nogmaals, ik praat illegaal downloaden niet goed, maar ik heb wel begrip voor een consument die zegt 'o, maar bij de burens zijn er krentenbollen, dan ga ik even daar heen'. En dat zeg ik ook, dan kun je je wel met z'n allen op z'n kop gaan staan, maar dat krijg je niet voor elkaar, want ik ga liever naar de buurman voor het gesneden halve wit. Dus als de industrie die daar voor staat die toegevoegde waarde, en ik noemde daarnet al het Spa Blauw voorbeeld, of die keuzevrijheid en al die faciliteiten die je nog aan de content kunt verbinden, niet kan creëren, dan kan ik het de consument niet echt kwalijk nemen dat hij gaat shoppen. En ik heb dat nog meer verwoord, want het ging daarnet al eventjes over Spotify. Nou ik zei het al, Napster was eigenlijk de illegale variant van Spotify in 1997. Wat de muziekindustrie de afgelopen <i>dertien jaar</i> heeft gedaan is dit. [<i>@Martin Koolhoven "Sorry 3-jarige, we hebben hier geen WC, dus hou je plas maar even 13 jaar op". En dan wildplassen bekeuren.</i>] Zo simpel is het. En het is heel flauw, ik weet, iedereen zal nu roepen het is heel moeilijk voor een legale industrie om om te draaien, maar dit is wat je van de consument vraagt. Ja, plassen hier gaat met emmer, daarboven op de kast in deze kroeg. Dus daar moeten we hier plassen. Maar ik wil hier gewoon naar de wc, een normale pot. En als je dan zegt, ja maar dat hebben we niet, dan vind ik het niet heel erg gek dat je buiten gaat wildplassen, maar dan vind ik het wel vreemd als je daarna zegt 'sorry, hier krijg je een bekeuring voor'. Ander voorbeeld. Iemand die toejuicht over ebookpiraterij dat Brein er iets aan gaat doen, dus iemand is blij met Tims komst. [<i>St Brein gaat uitgevers helpen bij bestrijding ebookpiraterij. Ik vind het prima. Niets doen levert ook niets op.</i>] En iemand die terecht opmerkt van wie daar het meest van gaat profiteren. [<i>Ik voorzie weer een hoop onnodige rechtszaken door de inschakeling van Stichting Brein. #uitgevers #ebooks.</i>] Advocaten, want dat wordt weer een heleboel rechtszaken en die zijn daar heel erg blij mee. En deze tweet verwoordt in één zin, het is gewoon een consument, een boekenliefhebber notabene, de mensen van wie deze meneer hiervoor de meeste omzet haalt, ho wacht, dat was nog even deze meneer die zegt van he, als we het niet kunnen voorkomen, dan schaffen we de politie ook maar af. Dit zegt die lezer: [<i>Lieve ebook publisher: Als ik je boek niet mag kopen vanwege 'geographic restrictions' dan haal je hem wel voor gratis van bitTorrent, ok?]</i> Omdat het boek alleen maar in Amerika te krijgen is, dan moet ik he mwa maar even wachten, even thuis op dvd kijken. Wij wachten hier thuis gelukkig nog even zes maanden. Dat werkt niet zo. Er zijn twee nuances die ik aan wil geven bij het downloaddebat. Het belangrijkste daarbij, wil ik nogmaals benadrukken, ik ben helemaal niet voor illegaal downloaden, totaal niet, maar ik vind wel dat een industrie die geld krijgt van een consument moet aantonen wat de waarde daarvan is en die industrie heeft. Ik heb het misschien wel laten zien. Die industrie heeft wel <i>tien, elf, twaalf kansen</i>. En het laatste wat ik erover wil zeggen, want dan heb ik het denk ik helemaal geïllustreerd is, ik vind dit eigenlijk allemaal heel vervelend. Het gaat over negativiteit. Het gaat om jagen, fans opzoeken, zeggen dat dingen niet mogen, kan niet, mag niet, wil niet en dat vind ik ongelooflijk vervelend, omdat we het waar we het over hebben, entertainment, zo ongeveer het leukste is wat er is. Nou ik heb net al even gezegd, ik was tot 1 april van dit jaar manager van Kytteman, ik heb nog nooit tegen wie dan ook gezegd dat dingen niet mogen. Sterker nog, ik heb altijd gezegd: 'be my quest'. Wat je wil, maar we hebben ontzettend veel waarde geprobeerd te stoppen in de dingen die we deden in de hoop dat we daarmee consumenten overtuigen en daar hebben we dit mee bereikt. En het gaat alleen maar over positiviteit, nadenken wat je kunt doen, de waarde die je kunt toevoegen en het aantal mensen dat je kan bereiken. Inmiddels zijn er <i>50 000 mensen</i> die die cd met alle plezier aanschaffen. <i>150 000 man</i> die gewoon komen kijken en <i>twintig, dertig euro</i> betalen voor een show, omdat ze weten dat we een goede show geven. En ik heb niemand waar dan ook en niemand van ons gelukkig ooit wat dan ook maar verboden. Sterker nog, onze <i>halve plaat</i> stond gratis op internet, die kon je overkrijgen op Youtube dat soort dingen. Mensen waren bereid om ervoor te betalen. Waarom? We creëren waarde voor ze. En dat is denk ik de kern van deze discussie.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Dank je wel, Niels. Je zegt eigenlijk dit is de manier waarop het moet gebeuren, maar dan komen we een beetje terug op de vraag die net ook gesteld is, zit hier nog een industrie, want je doet dit allemaal zelf of niet?</p>
	<p>Niels Aalberts:</p> <p>Nou dit is niet helemaal fair, we hebben het heel veel mensen gedaan en ik vind</p>

<p><u>Lexicale keuze</u></p> <p><i>cijfergegevens</i></p> <p>Metafoor; Voorbeeld; <u>Bron aanhalen</u></p>	<p>het zeker ook belangrijk om te benadrukken. Met een aantal partijen, wat ik dan maar even de traditionele muziekindustrie noem, maar wel op een <u>hele flexibele manier</u> ingezet. En ieder van die partijen, en dat is de kern van wat we gedaan hebben, heeft zich beperkt tot waar ze goed in zijn, een <u>redelijke vergoeding vraagt</u> voor wat ze voor het project <u>bijdroegen</u> en daar hebben we ze op afgerekend. En <u>iedereen</u> is er <u>gelukkig</u> van geworden. Maar waar we vooral mee zijn begonnen, is zeggen of stoppen met zeggen kan niet, mag niet, wil niet, alles is verboden. Sterker nog, ik heb mensen <u>toegejuicht</u> op Youtube dat ze filmpjes van onze shows op Youtube zetten, omdat ik wist dat <u>de helft van onze pret erin zat in het delen van het plezier van onze shows</u>. En dat zouden mensen veel meer moeten doen, omdat dan vooral de <u>wereld voor je open ligt</u>. <u>Carel doet het dit jaar nog even dubbel en dwars over, dus ik ben niet de enige</u>.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Tim Kuik, wat vind je ervan?</p>
<p><u>Lexicale keuze</u></p>	<p>Tim Kuik:</p> <p>Ja dat is een prima verhaal en zo klopt het ook. En op Youtube kun je ook gewoon <u>legaal</u> je filmpjes op internet neerzetten. Dan heb je een <u>deelmodel</u>. Door de advertentie-inkomsten kun je <u>delen</u>. Dus dat gaat inderdaad om dat allemaal <u>legaal</u> te doen. Dat is precies ook wat ik bedoel,</p>
<p>metafoor</p>	<p>Debatleider:</p> <p>Nee, wat Niels bedoelt is dat <u>jij naar buiten gaat en daar staat een vierjarig jongetje tegen de gevel te piesen en die geef jij een bekeuring</u>. Dat is wat Niels bedoelt, wat vind jij daarvan?</p>
<p><u>Lexicale keuze</u>; cijfergegevens; metafoor</p>	<p>Tim Kuik:</p> <p>Nee, het verhaal dat we tegen de <u>consument</u> gezegd hebben dat hij <u>dertien jaar zijn plas moet inhouden</u>, daar klopt helemaal niets van. We hebben nooit achter die <u>consument aangezetten</u>. We hebben alleen maar het <u>illegale</u> aanbod door die <u>superhelers</u> proberen te voorkomen. Dat is wat we gedaan hebben.</p>
<p>Metafoor; <u>lexicale keuze</u></p>	<p>Debatleider:</p> <p>Je zegt jullie hebben nooit, anders dan in de <u>Verenigde Staten</u>, want daar wordt het misschien mee verward, waar <u>consumenten</u> wel <u>individueel</u> zijn aangeklaagd, jullie hebben nooit <u>achter de consument aangezetten</u>.</p>
<p><u>Lexicale keuze</u></p>	<p>Tim Kuik:</p> <p>Er zijn nu steeds meer mogelijkheden komen om <u>legaal</u> je dingen neer te zetten op internet en daarvan ook gebruik gemaakt wordt, dan denk ik dat het tijd wordt dat er een verduidelijking van de regelgeving komt.</p>
<p><u>Lexicale keuze</u></p>	<p>Debatleider:</p> <p>Mag ik dan nog even, we zitten hier allemaal bij elkaar, het niet bestaande <u>downloadverbod</u>, als dat er zou komen, het niet bestaande <u>downloadverbod</u>, dat is waar iedereen zo <u>bezorgd om</u> is, dan is het dat de <u>consument</u> wel <u>aangepakt</u> gaat worden.</p>
<p><u>Lexicale keuze</u>; metafoor</p> <p><u>Bron aanhalen</u></p> <p>Metafoor</p>	<p>Tim Kuik:</p> <p>Nee, waar wij voor zijn is <u>verbod</u> op <u>illegaal</u> downloaden. Wat wij in technische zin zien is dat er steeds meer diensten komen die <u>zich blijven verschuilen achter</u> de gebruiker, die zegt ga maar naar die gebruiker, maar op het moment dat je naar de gebruiker gaat, dan krijg je dus <u>BOF</u>, nee de <u>vrijheid van informatie</u> en de <u>consumentenbond</u> nee o de <u>privacy</u> en nog weer iemand anders je bent ze aan het <u>criminaliseren</u>. Nou prima, we kunnen achter het aanbod aan. Maar op het moment dat het <u>illegale</u> aanbod dat die <u>zich achter</u> die gebruiker blijven <u>vershuilen</u>, van ja die mogen downloaden, dus dan mogen wij ook, dat soort argumentatie moet <u>afgesneden</u> worden, zodat je dat <u>illegale</u> aanbod inderdaad kunt stoppen. Dan maak je <u>legale</u> aanbod, die hier zojuist beschreven is, die maakt dan een <u>eerlijke</u> kans. En dat is waar het om gaat. En dus niet om een</p>

Lexicale keuze; metafoor	aanpak van die individuele gebruiker. Dat zijn spookverhalen .
metafoor	Debatleider: Niels, eerst even een reactie van jou kant. Spookverhalen . Goed zo.
Bron aanhalen; metafoor Lexicale keuze Uitdrukking; metafoor; cijfergegevens; lexicale keuze	Niels Aalberts: Mag ik er even op reageren, want <u>Tim</u> gebruikt hier een heel slimme debatingtruc . Hij gaat het namelijk hebben over de consument en dat is totaal niet het punt dat ik in de presentatie loop te maken. Het punt blijft namelijk nog steeds het recht of hij achter de consument of achter de aanbieder aangaat, dat zal me eerlijk gezegd allemaal een worst wezen . Mijn punt is natuurlijk en dat heb ik net in de plasing laten zien is dat er in <i>dertien jaar</i> geen fatsoenlijke applicatie is geweest die het illegale aanbod in de vorm van een bitTorrent benaderd heeft. En twee...
	Debatleider: Duidelijk. Vind je dat ze herstelbetalingen moeten doen?
Metafoor; Bron aanhalen; lexicale keuze; stereotype	Niels Aalberts: Nee, helemaal niet. Ik vind dat we de focus moeten leggen van wat helaas <i>Tims</i> fulltime baan is volgens mij, de focus op het negatieve , namelijk het najagen van dingen, in het realiseren van positieve opties voor de entertainmentliefhebbers .
	Debatleider: Dan is het probleem opgelost.
metonymie	Niels Aalberts: Dan is het probleem opgelost. Dan krijg je namelijk het spaatje blauw .
	Debatleider: Ot van Daalen.
Lexicale keuze; cijfergegevens Metafoor; lexicale keuze	Ot van Daalen: Je zei net je wilt het illegale aanbod stoppen. De afgelopen <i>dertien jaar of vijftien jaar</i> is dat echt volstrekt niet gelukt, maar ondertussen proberen we het internet wel dicht te timmeren en zetten we de privacy van gebruikers op het spel . Denk je dat het vanaf nu wel gaat lukken?
Lexicale keuze; metafoor Metafoor; lexicale keuze Voorbeeld Lexicale keuze, metafoor	Tim Kuik: We zetten de privacy van die gebruiker helemaal niet op het spel, want daar zijn we helemaal niet mee bezig geweest. Dus dat is het spookverhaal . Bovendien is het innerlijk tegenstrijdig om te gaan roepen van 'o het werkt niet, maar het werkt wel, dus het moet niet gebeuren'. Of het werkt niet of het werkt wel. Laten we in ieder geval daarover eens zijn. Wat wij doen is een raamwerk van rechtspraak opbouwen met betrekking tot illegaal aanbod, waarbij de toegang tot het illegaal aanbod geblokkeerd kan worden. Dat gebeurt hetzij door het aanspreken van de website en als die website naar het buitenland verhuist zoals <i>The Pirate Bay</i> en de beheerders zich schuil houden , dan gaan we naar de Access Provider en dan zeggen we nou in Nederland is er niet zo iets als een recht op toegang tot een illegale site, dus wilt u de toegang maar even blokkeren , ja. Als dat gaat gebeuren, dan kunnen we toegang tot de illegale content afsluiten, that's it.
Metafoor	Debatleider: Tim, even duidelijk krijgen. Jij zegt er is in het buitenland een site die in Nederland niet is toegestaan. Daarom gaan we die in Nederland blokkeren . Begrijp ik dat goed?

	<p>Tim Kuik:</p> <p>Ja, dat klopt ja.</p>
<u>Lexicale keuze</u>	<p>Debatleider:</p> <p>En <u>Bin Laden</u> weet dat.</p>
<u>Bron aanhalen</u>	<p>Tim Kuik:</p> <p>Het gebeurt in andere landen ook. <u>In Denemarken gisteren, de Hoge Raad van Denemarken heeft bepaald dat het toestaan in Denemarken dat dat gebeurt van Pirate Bay door Access Providers.</u></p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Even terug naar het niet bestaande downloadverbod. Daar wordt dus over gesproken om dat in te voeren en het idee is dan dat de heffing hier op alles wat wij kopen, cd'tjes, dvd'tjes, overal zitten heffingen op, die wordt dan afgeschaft en dat wordt dan op een andere manier geregeld. En er is daar iemand tegen. Die hebben we ook uitgenodigd. Die is voor de heffing, we zijn alleen pro vandaag.</p>
	<p>Iemand uit het publiek:</p> <p>(onverstaanbaar)</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Nee dat gaat niet meer gebeuren, we hebben nog vijf minuten. Precies, heel goed. Erwin, jij bent van het Platform Makers en jij vindt dat die heffing er moet blijven.</p>
<p><u>Lexicale keuze; metafoor</u></p> <p>Voorbeeld</p> <p><u>Lexicale keuze</u></p> <p>Slagzin; cijfergegevens</p> <p><u>Metafoor; lexicale keuze</u></p> <p>Voorbeeld; metafoor</p> <p><u>Lexicale keuze; metafoor</u></p> <p><u>Metafoor; cijfergegevens;</u></p>	<p>Erwin Angad-Gaur, Platform Makers</p> <p>Ja, laat ik allereerst, je zou het bijna vergeten soms in de discussie, maar het auteursrecht is <u>een individueel recht</u>, het <u>recht van de maker</u> op zijn werk, het <u>recht om mee te profiteren</u> van het <u>vruchtgebruik</u> op het werk, maar ook een <u>bescherming van zijn goede naam en van zijn persoonlijke integriteit</u>. Het is aan de maker <u>zelf</u> in principe om daarover te beslissen. Hij kan er inderdaad voor beslissen om zijn werk <u>gratis</u> ter beschikking te stellen, dat mag, maar hij moet de <u>keuze</u> hebben om dat niet te doen. Voor de exploitatie van het werk kan een maker de <u>keuze</u> maken om een deel van zijn auteursrecht of zelfs zijn hele auteursrecht, over te dragen aan collectieve beheersorganisatie, zoals <u>Buma/Stemra, zoals Lira, zoals PICTORIGHT</u>. Het <u>individuele wettelijke verbodsrecht</u> wordt dan <u>een collectief vergoedingsrecht</u>. En de mogelijkheid om daarvoor te kiezen is heel erg belangrijk en de mogelijkheid om te mogen blijven bepalen hoe dat dan gebeurt, dus over je <u>eigen</u> rechtenorganisatie te gaan is daarom ook heel erg belangrijk. Daarom ook dat voorstellen die de politiek ook doet om naar één rechtenorganisatie te komen, waarbij platenmaatschappijen zouden gaan meebepalen voor over de gelden van muzikanten door ons absoluut worden afgewezen. Het is ten slotte een <u>individueel recht</u>, dat weliswaar om goede redenen gecollectiveerd wordt, maar dan nog steeds moet de <u>individuele controle</u> er zijn. Over het download verbod. Ik zeg altijd: <u>makers maken werken om gezien, gehoord en gelezen te worden. Niet om gebruik te verbieden</u>. Dat is denk ik in 99 procent van de gevallen waar. De grote meerderheid van auteurs en uitvoerend kunstenaars willen het publiek daarom ook niet <u>criminaliseren</u>, maar ze willen wel een <u>vergoeding</u> op het gebruik van hun werk, zodanig dat ze ook in staat zijn om te leven van dat werk. We hebben al jarenlang inderdaad het Thuiskopiesysteem waar net naar werd gerefereerd. Het voorstel van het download verbod is daarom ook om dat af te schaffen en daarvoor in de plaats een verbod in te voeren. Wat is nu de <u>logica van die heffing</u>? De logica van die heffing is: mensen krijgen de <u>toestemming</u>, uitzondering op het verbodsrecht, om <u>voor eigen gebruik</u> kopieën te maken, maar daarvoor moet men dan wel <u>betalen</u> en dat gebeurt dan middels de heffing die betaald wordt op de dragers die worden gekopieerd, <u>cdr-tjes, dvr-tjes, in het buitenland ook mp3-spelers, computers</u> ga zo maar door. Wij denken dat het een veel beter systeem is, omdat je op die manier niet <u>bij mensen thuis hoeft te kijken wat ze allemaal doen</u>, mensen niet hoeven te <u>controleren</u>, <u>geen drempels hoeft op te werpen</u>, laat het inderdaad gewoon alsjeblieft op die manier gaan voor dat vergoedingsrecht en ga niet een <u>raar verbod</u> invoeren. <u>Een verbod dat eigenlijk</u></p>

<p>Beschrijving</p> <p>Lexicale keuze</p> <p>Cijfergegevens</p> <p>Lexicale keuze</p> <p>Metafoor</p> <p>Lexicale keuze: metafoor</p> <p>Voorbeeld</p> <p>Lexicale keuze: stereotype</p> <p>Voorbeeld; lexicale keuze</p> <p>Bron aanhalen</p> <p>Metonymie</p> <p>Lexicale keuze</p>	<p><u>de oorsprong was van het auteursrecht toen het nog controleerbaar was, dat je tien drukpersen had in een land en dat je dan dus inderdaad kon zeggen van nou hier is een boek waarvoor geen toestemming is geweest, ik ga naar de eigenaar van de drukpersen en ik ga alsnog geld halen.</u> Het is jammer, dat wil ik toch wel zeggen, dat het debat vandaag toch weer het grote download debat is. Oorspronkelijk was het verhaal bedacht als het grote auteursrechten debat, dat had ik veel liever gevoerd, want het internet is belangrijk en het downloaden is ook belangrijk, maar ook als het over het thuishopiëren gaat, maar zo'n <i>dertig procent</i> van de thuishopiëën is afkomstig van internet, dat is gewoon op dit moment zo. Dus je hebt ook nog een hele wereld offline en die analoge wereld blijft ook gewoon bestaan. Het auteursrecht is, op dat punt, dat betekent dus dat afschaffing van de Thuishopiëregeling ook juridisch gewoon betekent, dat je niet alleen een download verbod invoert, maar dat je het thuishopiëren zou moeten verbieden. En ik ben toch wel benieuwd om van de politici die daarvoor zijn te horen hoe ze dat dan willen handhaven. Daarnaast het auteursrecht is veel meer dan het kopiëren, puur internet, het geeft de maker recht op naamsvermelding om maar iets te noemen, het geeft hem recht om persoonlijk op te treden tegen verminderingen van zijn werk en beschermt zo zijn goede naam en reputatie. Ook zou het zoals de landen om ons heen via het auteurscontractenrecht dat al jarenlang op zich laat wachten in Nederland, makers kunnen zich beschermen tegen exploitanten, bescherming tegen wurgcontracten dus. Het wordt heel erg tijd dat daar ook veel meer aandacht voor zou zijn. Tot slot het volgende. Heel veel en misschien zullen we het vandaag ook weer horen, tot nog toe viel het gelukkig mee, horen we het verhaal van muzikanten die alleen maar baat hebben bij verspreiding van hun werk op het internet, omdat ze hun geld door live-optredens toch wel verdienen. Dat voorbeeld is onjuist, is onvolledig en is vooral niet representatief. Los van het feit dat het toch wat merkwaardig is dat een maker voor het belangrijkste gedeelte van zijn werk, namelijk het creëren van zijn werk geen geld zou mogen verdienen en dat hij dat maar moet verdienen met andere werkzaamheden, is het niet representatief, om maar even bij die zanger te blijven, er heel veel muzikanten zijn die hun muziek spelen die niet door henzelf geschreven zijn, maar door andere auteurs, door andere componisten, door andere tekstschrijvers. Vaak mensen die niet zelf optreden of ook niet kunnen optreden of niet willen optreden en ook die mensen moeten kunnen leven van hun werk. Daarnaast, we hebben het heel vaak alleen maar over muziek, maar het gaat ook over fotografen, moeten die hun geld dan maar verdienen bij huwelijken? Het gaat ook over journalisten, moeten die maar lezingen gaan geven? Noem al die groepen maar op, filmacteurs, filmregisseurs. Het auteursrecht is veel breder dan muziek alleen, het is helemaal veel breder dan die ene muzikant die zijn eigen muziek schrijft en met optredens zijn geld wel verdient. Daarnaast, en tot slot, wat ons ook erg is opgevallen aan de voorstellen en het rapport van de parlementaire werkgroep auteursrecht was dat het eigenlijk toch behoorlijk voorbij ging aan de Europese context. En eigenlijk een beetje stelde van nou laten wij als Nederland maar het voorbeeld geven hoe het moet. Europa daar kunnen we eeuwig op wachten, dat gaan we niet doen. We gaan het zelf eventjes helemaal nieuw doen en Europa moet ons maar gaan volgen. Ik denk dat het één niet reëel is en twee ook niet wenselijk. Internet, auteursrecht, maar internet al helemaal is een wereldwijd fenomeen. Ik denk dat Europa al dan dus al een beperking is. Ga alsjeblieft voor Europese harmonisatie, dat kan soms lang duren, maar volg dan in ieder geval de meerderheid van Europa, bijvoorbeeld in de keuze van zo'n Thuishopiëregeling en ik hoop dat de nieuwe Tweede Kamer daarin toch iets reëler zal kiezen.</p>
<p>cijfergegevens</p>	<p>Debatleider:</p> <p>Dank je wel. Mag ik je één ding vragen. Het voorstel van dragers, dat is uiteindelijk waar het om gaat. Ik geloof ook wel, die zal nog wel <i>dertien jaar</i> blijven bestaan de geschiedenis kennende. Maar hoe denk jij dan over Spotify?</p>
	<p>Erwin Agad Gaur:</p> <p>Ja, dat is toch heel goed.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Dat vind je oké?</p>
	<p>Erwin Agad Gaur:</p>

<p>Lexicale keuze</p>	<p>Ja, ik ben ook helemaal voorstander van allerlei nieuwe missies, modellen die opkomen. En die inderdaad in veel gevallen veel te lang op zich hebben laten wachten of onvolledig zijn. Ik bedoel, ik ben het met heel kritiek op de industrie het ook wel eens, alleen is het natuurlijk ook wel zo dat je heel veel ziet in deze discussies dat men de industrie iets kwalijk neemt of dat men rechtenorganisaties iets kwalijk neemt en vervolgens de auteurs en de uitvoerenden waar het allemaal voor bedoeld is, gaat straffen, en dat vind ik toch merkwaardig.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>We komen bijna aan het einde van het uur. Het gaat er eigenlijk om wat mag er nou wel en wat mag er nou niet. Er is er maar één in de zaal die ons dat heel goed kan vertellen en dat is Bert Hugenholtz en ik wil hem vragen een presentatie te geven over wat staat het recht ons nu toe en wat staat het recht ons nu niet toe en wat zou eventueel kunnen veranderen en wat zeker niet. Bernt Hugenholtz.</p>
	<p>Bernt Hugenholtz, hoogleraar Informatierecht IViR (UvA):</p> <p>Ja, leuk dat heel Nederland zich sinds een paar jaar of misschien moet ik wel zeggen sinds een paar maanden zich hevig voor het auteursrecht interesseert, inclusief de politici hier aanwezig, hulde. Maar heeft Nederland, hebben wij Nederlanders eigenlijk nog wel iets over het auteursrecht te zeggen? In ieder geval over de regeling van het auteursrecht, want daar hebben wij het natuurlijk vooral over vandaag. Het teleurstellende antwoord, en u voelt het al wel een beetje aankomen, is niet heel erg veel. Daar gaat dit korte praatje over. We zitten bijvoorbeeld vast aan internationale verdragen en die hoort u wel eens in het debat langs komen. De Berner Conventie uit 1886, ja echt waar, waar we sinds 1912 aan gebonden zijn en het reproductierecht internationaal waarborgt en die ook een minimumtermijn ook voor het auteursrecht van 50 jaar na de dood van de maker garandeert, GroenLinks. We zitten vast aan het TRIPs-verdrag van veel meer recente datum van 1994 dat onderdeel uitmaakt van het Wereldhandelsverdrag. En het is niet zo maar een verdrag dat je maar even kunt opzeggen of negeren. Daarin zijn de normen van de Berner Conventie geïntegreerd en daarboven op nog wat normen inclusief de veelbesproken drie-stappen-toets. Ik ga het er zo meteen nog over hebben, een soort metanormen, übernorm, die beperkingen stelt aan de wettelijke beperkingen van het auteursrecht. We zitten vast aan het WIPO Auteursrechtverdrag van 1996 bedoeld om het internet auteursrecht auteursrechtelijk goed te regelen, die dat onder andere voorziet in een recht van 'making available to the public' via Internet, waar we niet omheen kunnen en dat ook betrekking heeft op het beschikbaar stellen van werken zonder toestemming via peer-to-peer netwerken. Die verdragen, daar zitten we aan vast, maar we zouden er een beetje onderuit kunnen, want ze gelden eigenlijk alleen maar voor buitenlanders. We zouden als we alleen aan die verdragen vast zaten, bijvoorbeeld met z'n allen kunnen afspreken om het auteursrecht af te schaffen, maar dan alleen voor Nederlandse auteurs en dan alleen binnen Nederland. Dat is theorie, maar toch een aardig detail. We kunnen het niet doen, want we zitten ook nog eens een keer vast aan, u zag ze al, aan zeven Europese richtlijnen. We zijn namelijk lid van de Europese Unie al een tijdje. En die Europese Richtlijnen, ik noem er twee van, die hebben nogal veel beperkingen aan onze bewegingsvrijheid gegeven. Allereerst de Duurrichtlijn uit 1993, die de bescherming van het auteursrecht nog verder heeft opgeschroefd van vijftig tot zeventig jaar na de dood van de maker. En dan de Auteursrecht richtlijn uit 2001, die ook veel met het internet te maken heeft. Die onder andere voorziet in al weer het reproductierecht, heel erg ruim omschreven, een recht van mededeling aan het publiek inclusief al weer dat right van 'making available to the public'. En daarnaast ruimte laat aan de lidstaten voor niet meer, maar ook niet minder dan 21 wettelijke beperkingen, uitzonderingen op het auteursrecht. We mogen dus voor 21 min of meer nauw omschreven situaties in onze nationale wet uitzonderingen creëren, uitzonderingen op het verbodsrecht. Maar als het niet in dat lijstje staat, dan mag het niet. En daar hebben we ook weer de drie-stappen-toets. Eén van de uitzonderingen is trouwens, ik zeg het nu vast, is de privé-kopie, die mag je hebben in je nationale wetgeving. Die hebben we natuurlijk ook in Nederland. Maar daar hebben we ook weer de drie-stappen-toets, ik zal nu even nader onthullen wat hij precies inhoudt, het gaat om drie stappen waaraan wettelijke beperkingen moeten voldoen. Bijzonder geval geen afbreuk aan de 'normale' exploitatie van een werk. Niemand weet wat de 'normale' exploitatie van een werk is, maar zo staat het er en ook geen onredelijke schade aan de belangen van auteurs en rechthebbenden. Dat is een beetje het juridische Europese en internationale kader waar wij aan vast zitten. Wat kan dus echt niet? Het auteursrecht afschaffen, Piratenpartij. Dat kan niet, dat</p>

wil zeggen, het zou wel kunnen, maar dan lopen we wel heel erg in strijd te handelen met de Berner Conventie, het TRIPs-verdrag, dat het Wereldhandelsverdrag is, dat kan ons op handelssancties komen te staan, en die kunnen ook heel pittig zijn. En vooral ook de Europese richtlijnen. We krijgen dan echt grote problemen met de Europese Commissie en ook andere instituten in Europa. De duur verkorten tot een korte periode dan 70 jaar na de dood van de maker. Ik vind dat daar heel goede argumenten voor zijn en eigenlijk is iedereen in rechtsgeleerd Nederland en Europa het erover eens dat het auteursrecht te lang duurt, maar we kunnen niet van die termijn af, tenzij we de Duurrichtlijn in Europa doorhalen en ook in de Berner Conventie een lagere minimum gaan opnemen, maar voorlopig kan dat dus echt niet. Wat ook niet kan, uitgaande van het huidige kader, daar moeten we toch de komende tien jaar mee rekenen denk ik, een algemene regel in de auteurswet opnemen die het downloaden en uploaden zonder meer toestaat. Geen wettelijke beperking ten behoeve van het downloaden of uploaden. Dat is denk ik in strijd met de auteursrechtlijn. Ten eerste, omdat zo'n wettelijke beperking niet voorkomt op dat lijstje van 21 toegestane wettelijke beperkingen en bovendien vrij evident in strijd zou zijn met die drie-stappen-toets, want je haalt toch een volledige markt onderuit. Hier kan je natuurlijk over van mening verschillen. We zouden het kunnen voorleggen aan de commissie of aan een WTO penal, maar ik denk niet dat we dat reddend als we het zouden willen. Wat ook niet kan, hoewel je daar nog meer over van mening kan verschillen, is een down- en uploaduitzondering opnemen met een heffing. We hebben nu een heffing voor alleen het downloaden, maar je zou je kunnen voorstellen en dat wordt ook wel gepropageerd en daar zijn ook heel goede argumenten voor, dat we in de wet opnemen een vrijheid om file te sharen voor niet commerciële doeleinden bijvoorbeeld, zoals we ook vrijheden hebben voor het fotokopiëren zonder toestemming. En dan gaat er wat geld naar een rechtenorganisatie. Je zou je zo'n regel kunnen voorstellen, maar ik ben alleen bang dat ook die regeling in strijd is met de auteursrechtlijn, want nogmaals hij staat niet op de lijst van 21 toegestane beperkingen. Je zou die richtlijn dus moeten aanpassen en dat gaat heel erg lang duren als het al kan. Wat wel kan, er kan nog wel iets hoor. We zitten hier niet helemaal voor niets. Er is nog wel enige politieke speelruimte. Ik heb het nog niet gehoord, maar dit staat op de agenda, misschien zelfs wel van de Europese Commissie de komende jaren. Een wettelijke beperking ten behoeve van het remixen. Eén van de argumenten voor meer vrijheid op het internet, meer auteursrechtelijke vrijheid, we kunnen die vrijheid ook creatief voort te bouwen op hetgeen we downloaden, remixen. Interessant is, dat is een niet geharmoniseerd terrein en de Auteursrechtenrichtlijn zegt dus niks over het beperken. We zijn daarin helemaal dus autonoom in Nederland. We zouden dus een grote beperking op dat gebied kunnen invoeren. Daarmee hebben we het downloaden en uploaden nog niet geregeld, maar we mogen dan in ieder geval remixen. Wat ook kan en wat we al hebben in de Nederlandse wet, al zijn de meningen daarover verdeeld wat precies de wet inhoudt op dit punt. Maar ik denk met de minister van Justitie en met de uitzonderingen van een paar rechters, dat het downloaden uit illegale bron gewoon is toegestaan naar huidig recht. Dat kunnen we zo laten, gekoppeld aan een vergoedingsrecht, aan de heffing, waar Erwin het al over had. Zo zouden we het kunnen laten. Wat we ook kunnen doen, in plaats van dat gedoe met die heffingen, zouden we auteurs kunnen compenseren uit de staatskas. Er zit weliswaar niets in momenteel, maar theoretisch zou het kunnen als we nog eens een keer wat olie vinden of zo. In Noorwegen bijvoorbeeld, gebeurt het al jaren en daar hebben ze helemaal geen gedoe met heffingen. Wat ook kan is, ik ben er geen voorstander van, dat vind ik een heel slecht idee, maar mijn mening wordt hier niet gevraagd, een verbod op het downloaden zoals in het rapport van Gerkens zachtjes wordt gesuggereerd. Ik geloof dat dat geen goed idee is en de argumenten daarvoor zijn al genoemd. Ik denk ook dat het niet te handhaven is. Of dat downloaden uit legale of illegale bron maakt overigens juridisch gezien niet uit. Je zou ook een totaal verbod op het privé-kopiëren kunnen invoeren. Dat kan, het heeft er zelfs om gehangen dat dat in de auteursrechtlijn had komen te staan, maar in de eerste concept was er ook ooit sprake van. Dat kun je doen, dat kun je regelen. In de auteursrechtlijn staat niet er moet een privé-kopieer-exceptie zijn. Dus we zouden ook vanaf over een jaar kunnen besluiten helemaal geen downloaden meer al dan niet uit legale bron. Ten slotte wat ook kan, en buitengewoon aantrekkelijk is en helemaal geen wetswijziging vergt: collectieve licenties. Het model dat heel zachtjes een paar weken geleden door Buma is gesuggereerd. Daar is weinig aandacht aan besteed, jammer, ik heb het al wat vaker geroepen, in andere landen wordt het al regelmatig als een optie naar voren geschoven. We zouden ook met elkaar kunnen afspreken vanaf vandaag is het file sharen gewoon toegestaan, want wij rechthebbenden kunnen hiervoor toestemming in ruil voor een vergoeding. En wie moet dan die vergoeding betalen? Uiteindelijk natuurlijk de consument, maar je zou dat kunnen afspreken met die

	<p>internet-service-providers waarvan wij zojuist gehoord hebben dat die hun breedbandaanbod in belangrijke mate succesvol hebben laten zijn door dat file sharen. Een optie die volgens mij zo zou kunnen worden ingevoerd. En wat eventueel ook nog zou kunnen, maar als je het mij vraagt moeten we dat niet doen, strengere straffen voor het auteursrechtinbreuk. Er staan nu minima, nee maxima in de wet van 6 maanden en 4 jaar voor beroepsjuristen, maar we zouden er ook twintig jaar gevangenisstraf van maken. Er is daar helemaal geen internationaal kader voor. Er komt misschien, de doodstraf eventueel, dat zou ook nog kunnen. ACTA gaat daar wel over, maar ACTA is er nog niet en dat moet ook maar zo blijven denk ik. Op dat punt dus alle vrijheid en ook vrij veel beleidsvrijheid als het gaat om 'three strikes'-wetgeving, graduated response. In Nederland nog niet een heel groot issue, maar in Frankrijk natuurlijk al ingevoerd, in Engeland onlangs ook. Dat zou je ook in Nederland kunnen doen. Een regel waarbij je internetproviders eventueel onder gezag van een of andere autoriteit gedwongen worden om inbreukmakers na de derde waarschuwing af te sluiten. Je kunt dat invoeren, maar let wel volgens het Franse constitutionele Hof is internettoegang een grondrecht. En ik denk dat daar ook veel voor te zeggen valt. Dus je kunt dat niet zomaar doen, daar moet wel rechterlijke toetsing aan vooraf gaan, er moet wel proportionaliteit zijn en natuurlijk moeten er ook voldoende privacywaarborgen zijn. Mijn tien minuten zitten er volgens mij al lang op. Ik houd het hierbij.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Dank je wel. Dat was zo duidelijk. Daar hebben we verder geen vragen meer over. En nu zit ik even te kijken wat we gaan doen.</p>
	<p>Tim Kuik:</p> <p>Nou ik heb er wel een vraag over als dat mag.</p>
<u>Lexicale keuze</u>	<p>Debatleider:</p> <p>Oké, Tim. De <u>doodstraf</u> toch? Ik zag je <u>glimmen</u>.</p>
<u>Lexicale keuze</u>	<p>Tim Kuik:</p> <p>Nee, twee dingen. Het is mij niet bekend dat er een <u>heffing</u> voor downloaden is in Nederland. Er is een <u>heffing</u> op blanco cd's en dvd's, maar dat gaat over privé kopiëren, niet over downloaden. Dat is één opmerking. En de andere is, waar wij als BREIN voor staan is, is dat de auteur mag bepalen hoe die dat doet en hoe die zijn werk gaat exploiteren en of dat via een <u>vrijwillige collectieve</u> licentie is dan is dat prima. Maar aan de basis daarvan ligt dan wel dat die <u>auteur het recht heeft</u> om dat te doen. Dan moet dan toch dat <u>toestemmingsrecht</u> om dat downloaden toe te staan. We moeten dan toch terug naar die maker, want op het ogenblik is hem dat afgenomen wat film, digitale boeken en muziek betreft. Dus ik vind het prima, maar dan wel het <u>toestemmingsrecht</u> terug en dat is precies wat ik aan het begin betoogd heb.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Ot van Daalen.</p>
<u>Lexicale keuze; bron aanhalen</u>	<p>Ot van Daalen:</p> <p>Ik heb geleerd dat wel <u>illegaal</u> is downloaden. <i>De rechter heeft dat toch bepaald.</i> Of is dat niet relevant?</p>
<u>Lexicale keuze</u>	<p>Tim Kuik:</p> <p>Natuurlijk is dat relevant, maar die uitspraken zijn ook onder hoger beroep. En wat wij willen is dat dat ondubbelzinnig wordt vastgesteld dat de maker inderdaad het <u>recht</u> heeft om <u>toestemming te verlenen</u> voor dat downloaden, zodat ie het kan licenseren. Want als hij het <u>recht</u> niet heeft, dan kan hij ook geen <u>toestemming geven</u>, want dat hoeft dan niet. Collectief licenseren is prima, maar wel het <u>toestemmingsrecht</u> terug naar die auteur dan.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Laatste woord aan Bernt Hugenholtz. Dan moeten we afsluiten, want anders gaan</p>

	we het probleem vanmiddag niet oplossen.
<u>uitdrukking</u>	<p>Bernt Hugenholtz:</p> <p>Ik begrijp Tim niet helemaal, want dat recht is er. Het gaat bij dat licentiemodel niet alleen maar om het downloaden, maar het gaat net zo goed om het uploaden. Dat excessieve recht is er. Ik begrijp niet wat er nog aan zou moeten veranderen. De basis is er voor een collectief licentiemodel. Het enige wat je nodig hebt, is ook een animo aan de kant van de rechthebbende om dat te doen. <u>Ik voel aan mijn water</u> en daar hebben we het al meer over gehad vandaag, dat er animo aanstaande en vooral in de muzikwereld die langzamerhand begint door te krijgen dat handhaving niet gaat werken ondanks alle versterkingen van het juridische apparaat. Als die wil er is, dan kan je zo'n licentie zoals ik al zei, vandaag nog tot stand brengen.</p>
	<p>Debatleider:</p> <p>Ook in Amerika?</p>
	<p>Bernt Hugenholtz:</p> <p>Ook in Amerika. Is er hier animo? In Amerika is deze discussie al veel langer gaande. Ja, maar dat is precies wat collectief licensing, dat hoef ik u niet uit te leggen, heel erg goed in is. Dat is iets wat mondiaal gebeurt. In de muzikwereld al bijna honderd jaar.</p>

Bron: http://www.engagetv.com/webcast_het_grote_downloaddebat